

विश्वासीहरूका निम्ति लेखिएको
पवित्र बाइबलको टिप्पणी

गलातीहरूलाई लेखिएको
प्रेरित पावलको पत्रको
टिप्पणी

विलियम म्याक डोनाल्ड

Title of the English Original:

Believer's Bible Commentary by William MacDonald

Indian Publisher of the English Original:

**Authentic Media, Medchal Road, Suchitra Junction,
Secunderabad – 500 067, India**

ISBN of the English Original: ISBN 9789381905593

Copyright of the English Original: © 1995 by Christian
Mission in Many Lands, Inc. P.O. Box 13, Spring Lake, NJ
07762, USA www.cmml.us

Copyright of the Nepali translation: © 2017 by Christian
Mission in Many Lands, , Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Publisher of the Nepali translation:

जीवन मार्ग प्रकाशन
पी.ओ. बक्स नं. २३
पी.ओ. कालिम्पोङ्ग - ७३४३०१
दार्जीलिङ्ग, पश्चिम बंगाल
भारत

अनुवादक: श्री थोमस काउफमन

Printed at:

गलातीहरूलाई प्रेरित पावलको पत्रको भूमिका

‘गलातीहरूलाई लेखिएको यस पत्रलाई चाहिँ हामीले आत्मिक स्वतन्त्रताको सम्बन्धमा यस युगमा जिउने सारा संसारका मानिसहरूको कानुन मान्नुपर्छ ।’
चार्ल्स आर. एर्डम्यान्

१) नयाँ नियमको कानुनमा यस पत्रको अद्वितीय स्थान

अङ्ग्रेजी र फ्रान्सिली भाषा बोल्ने मानिसहरू प्रायः सबै केल्टी जातिबाट आएका हुन्, जस्तै स्कोटिश, आइरिश, वेल्श र ब्रिटिश र गौलीहरू। विशेष यी केल्टी जातिबाट आएकाहरूका निम्ति प्रेरित पावलको यो पत्र पाउने प्रापकहरूको वंशागत पृष्ठभूमि पनि केल्टीको थियो भन्ने कुरा सुन्दा चाख लाग्छ होला। गलातिया, केल्ट र गौलचाहिँ यी केल्टी जातिलाई सङ्केत गर्ने शब्दहरू हुन्।

इस्वी पूर्व २७८ सालमा गौलीहरूले ठूलो सङ्ख्यामा यूरोपबाट तुर्कमा आफ्नो बसाइ सरे। तिनीहरू बसेको इलाकाको सिमाना स्थापित भएपछि यस जग्गालाई ‘गलातिया’ भन्ने नाम दिइयो। गलाती विश्वासीहरूमा जनु चञ्चलता थियो (प्रेरित १३ अध्याय र गलाती ३:१), यसमा धेरैजनाले कताकतै केल्टीहरूमा भएको बानीबेहोरा देख्न खोज्छन्।

जे होस्, गलातीहरूलाई लेखिएको यस पत्रले शुरुका इसाईहरूको बीचमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेको थियो। कति विद्वान्हरूले गलातीहरूलाई लेखिएको पत्रमा रोमीको पुस्तकको पाण्डुलेख ठान्छन्; किनभने रोमीको पुस्तकमा जस्तो गलातिहरूलाई लेखिएको पत्रमा प्रेरित पावलले अनुग्रहको सुसमाचार, यसमा अब्राहाम र मोशाको व्यवस्थाको

भूमिका आदि विषयहरूमा उस्तै-उस्तै कुरा लेख्छन् । तर हाम्रा निम्ति गलातीहरूको पत्रचाहिँ इसाईहरू व्यवस्थालाई प्रिय मान्ने विधिवादी यहूदीहरूभित्र केवल एउटा 'मसिही मत' हुनदेखि बचाउने प्रेरित पावलको सुदृढ र आवेगपूर्ण प्रयास हो । यो पत्र पढेर गलातीहरूको प्रतिक्रिया केकस्तो भएको थियो, सो हामी जान्दैनौं । तर इतिहास हेर्नु हो भने मोशाको व्यवस्थाका कामहरू पालन नगरेर तर यसबाट अलग्गै परमेश्वरको अनुग्रहद्वारा मानिसले सित्तैमा मुक्ति पाउने शुभ सन्देशको जित भएकै छ; किनकि आजको दिनसम्म इसाई धर्म बढ्दा-बढ्दै संसारको प्रमुख धर्म हुन गएको छ ।

धर्मसुधारको समयमा गलातीहरूलाई लेखिएको यो पत्र श्री मार्टिन लुत्थरले साह्रै महत्त्वपूर्ण ठानेका थिए; किनभने उनले गलातीको पत्रलाई अति प्रिय मानेर यसलाई एउटा उपनाम दिए अर्थात् आफ्नी पत्नीको 'केटे' भन्ने प्यारो नाम दिए । उनले लेखेको गलातीको पत्रको टिप्पणीले उनको समयमा र पछि पनि धेरै विद्वान्हरूलाई निक्कै प्रभावित पार्यो, अनि त्यस बेलाको सर्वसाधारणमाथि पनि यस टिप्पणीको प्रभाव ठूलो थियो । धर्मसुधारक मार्टिन लुत्थरको यो टिप्पणी आजसम्म छापिरहेको छ र यसको आध्ययन भइरहेको छ ।

२) यस पत्रको लेखक को थिए ?

आजको दिनसम्म गलातीहरूलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पत्र कसैले पनि उनको पत्र होइन भनेर खण्डन गर्न सकेको छैन । श्री पोलिकार्प (इस्वी संवत् ६९-१५५), श्री इग्नाटियस (इस्वी संवत् - १०७), श्री जुस्टिन मार्टर (इस्वी संवत् १५०-१५५), श्री ओरिगेन (इस्वी संवत् १८५-२५४), श्री इरिन्याउस (इस्वी संवत् १३०-२०२), श्री तेर्टुलियान (इस्वी संवत् १५०-२२०) र अलेक्सन्द्रियाका क्लेमेण्ट (इस्वी संवत् १५०-२१५) - यी मण्डलीका पूर्वजहरू सबैले गलातीहरूलाई लेखिएको पत्रचाहिँ पावलको हो भनी भन्छन् । मुराटोरी कानुनले पनि यो पत्र पावलको हो भन्छ । अनि मार्कियोनको

‘अपोस्टोलिकोन’को संग्रहमा गलातीहरूलाई लेखिएको पत्रले प्रथम स्थान पायो; यसको मूलकारण यस पत्रले यहूदीधर्मको विरोध गरेको हुन सक्छ। यसैले यस पत्रको लेखक प्रेरित पावल नै थिए भन्ने बाहिरी प्रमाण सुदृढ़ र पक्का छ।

यस पत्रबाट प्रेरित पावल यसको लेखक थिए भन्ने भित्री प्रमाण खोज्नु हो भने, यस पत्रको शुरुले यो कुरा स्पष्ट पार्छ। गलाती १:१ र ५:२ पदमा प्रेरित पावलले आफ्नो परिचय दिएका छन्। अनि गलाती ६:११ पदमा ठूला-ठूला अक्षरमा लेखेँ भन्ने कुराले पनि पावललाई सङ्केत गरेको हुनुपर्छ; किनभने पावलका आँखामा कुनै रोग थियो, र यी गलाती विश्वासीहरू उनका निम्ति आफ्ना आँखा फिकेर उनलाई दिनेसम्म साह्रै उत्सुक र इच्छुक थिए। यस पत्रका धेरै ऐतिहासिक घटनाहरू प्रेरितको पुस्तकमा उल्लेख गरिएका कुराहरूसँग मेल खान्छन्; किनभने प्रेरित पावल प्रभु येशूको खास प्रेरितै होइन भन्ने विषयमा र खतनाको विषयमा उठेको वादविवाद इस्वी संवत् ५०- ६० सालभित्र इसाईहरूको बीचमा छलफल गर्ने तर्कको कारण थिए, तर पछिबाट यो विवाद समाधान भयो, र यसको विषयमा कहीं फेरि केही सुनिँदैन।

३) यस पत्रको लेखे मितिको विषयमा के जानिन्छ ?

गलातीहरूलाई लेखिएको पावलको पत्रको लेखे मितिचाहिँ ‘गलातियाका मण्डलीहरू’ र ‘गलातीहरू’ भन्ने शब्दको विषयमा हाम्रो बुझाइ केकस्तो छ, यसैमा भर पर्छ। यी शब्दहरूले तुर्कीको दक्षिण भागलाई सङ्केत गर्छन् भने तब यस पत्रको लेखे मिति अगाडि जान्छ, नत्र गलातिया तुर्कीको उत्तर खण्ड हो भने यसको लेखे मिति पछि साँच्चै। यसको विषयमा समस्या कहाँबाट उठेको छ? गलातिया भन्ने नामले भूगोलको हिसाबले तुर्कीको उत्तर भाग, तर राजनितिको हिसाबले तुर्कीको दक्षिण भाग बुझिन्थ्यो।

उत्तरी भागको सिद्धान्त इस्वी संवत् १८०० सालसम्म प्रमुख सिद्धान्त मानिन्थ्यो, र हालैसम्म जर्मन विद्वान्हरूले अब यही विचारधारा

अप्नाएका छन् । यसमा एउटा कमजोरी हामी केमा देख्छौं भने, पवित्र शास्त्र बाइबल यस उत्तरी भागमा प्रेरित पावलको सेवाकाई थियो कि थिएन, सो विषयमा चुप रहेको छ । यसो भए पनि यही कारणले प्रेरित पावल यस उत्तर खण्डमा सेवा गरेनन् भन्न सकिँदैन ।

श्रीमान् सर विलियम रम्सयले दक्षिणी गलातियाको सिद्धान्त यूके र उत्तर अमेरिकामा लोकप्रिया तुल्याए, र यो सिद्धान्त त्यहाँ आजसम्म टिकेको छ । लूकाले प्रेरितको पुस्तकमा तुर्कीको दक्षिण भागमा प्रेरित पावलको सेवाकाईको विस्तृत बयान दिएका छन्, पिसिडियाको एन्टिओक, इकोनियम, लुस्त्रा र डेर्बेजस्तै ठाउँहरूमा । यसैले प्रेरित पावलले त्यस भागका प्रभुकहाँ फर्केका ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई पत्र लेख्छन् भन्ने कुरा हर दृष्टिले सठीक देखिन्छ । प्रेरित पावल आफ्नो पहिलो प्रचार-यात्रामा दक्षिण गलातियामा पुगे, र उनको दोस्रो प्रचार-यात्रामा फेरि यस ठाउँमा आइपुगे; यसैले यो पत्रको मिति पूर्वतिर सार्न उचित छ अर्थात् प्रेरित १५ अध्यायमा बयान गरेको यरूशलेममा चलेको मण्डलीसभा हुनुभन्दा अधिको मितिमा, जुन मण्डलीसभा इस्वी संवत् ४९ सालमा भएको थियो । अनि खतना गर्ने कि नगर्ने तर्क जारी रहेको एउटा कारण हामी यस पूर्वीय मितिमा देख्छौं । श्री थेओडोर जाह्नले अरू जर्मन विद्वान्हरूलाई आफ्नो विचारमा छोडेर के भन्छन् भने, उनको विचारमा प्रेरित पावलले यो पत्र उनको दोस्रो प्रचार-यात्रा भइरहेको बेलामा कोरिन्थबाट लेखे अरे । यसो हो भने, यस पत्रको लेख्ने मिति नयाँ नियमका सबै पुस्तकहरूभन्दा पहिलो हुन पुग्छ । तर उत्तरी खण्डको सिद्धान्त ठीक हो भने, गलातीहरूलाई लेखिएको पावलको यो पत्रको लेख्ने मिति इस्वी संवत् ५३ साल वा केही वर्ष उता हुन जान्छ ।

तर लेख्ने मितिको सम्बन्धमा हाम्रो विश्वासअनुसार दक्षिणी खण्डको सिद्धान्त ठीक छ अर्थात् प्रेरित पावलले यो पत्र यरूशलेम चलेको मण्डलीसभाको अघि लेखेका हुन्; किनभने यरूशलेमको मण्डलीसभाले अन्यजातिहरूबाट प्रभुमा आएका विश्वासीहरूका निम्ति खतनाको विषयमा उठेको सवालको उत्तर दियो । यसैले हामी यस पत्रको लेख्ने मिति इस्वी संवत् ४८ सालतिर लगाउँछौं ।

४) गलातीहरूलाई लेखिएको यो पत्रको सन्दर्भ के थियो, र यसको विषयवस्तु के हो ?

प्रेरित पावल सुसमाचार प्रचार गर्ने आफ्ना शुरूका यात्राहरूमा एशिया माइनरमा अर्थात् तुर्कीमा पुगेका थिए; अनि त्यस इलाकाभरि नै उनले ख्रीष्ट येशूको नाममा त्यो महिमित सुसमाचार प्रचार गरे। अनि उनले प्रचार गरेको त्यो महिमित सुसमाचार के थियो ? मुक्तिचाहिँ प्रभु येशूमाथि राखिएको विश्वासको फल हो। उहाँमाथिको विश्वासबाहेक अरू केही पनि चाहिँदैन, अरू केही गर्नुपर्दैन। उनको सन्देश सुन्नेहरूमध्ये धेरैले विश्वास गरे र तिनीहरूले मुक्ति पाए। यसरी नै त्यस मुलुकमा नयाँ-नयाँ मण्डलीहरू शुरु भए। यी नयाँ मण्डलीहरूमध्ये कतिचाहिँ गलातिया भन्ने प्रदेशमा परे; त्यो प्रदेश एशिया माइनरको बीच-भाग थियो। गलातियाका बासिन्दाहरू गौलीहरू थिए, अनि यी गौलीहरू पश्चिम यूरोपबाट आएर त्यहाँ अधिदेखि नै बसोबासो गरेका थिए। त्यो गौली जातिचाहिँ डुलान्ते जाति, असन्तुष्ट जाति, अरूसँग लडाइँ गर्ने जाति थियो।

अनि त्यो समय आयो, जब प्रेरित पावलले यस इलाकालाई छोडे, र उनी अन्य ठाउँतिर लागे; त्यसपछि भूटा शिक्षकहरूले उनले स्थापित गरेका मण्डलीहरूमा प्रवेश गरे, जसले एउटा नयाँ विशेष भूटा शिक्षा प्रचार गर्दथिए। तिनीहरूको शिक्षाअनुसार मुक्तिचाहिँ प्रभु येशूमाथि विश्वासको फल होइन, तर प्रभु येशूमाथि राखिएको विश्वासको साथसाथै मोशाको व्यवस्था पनि पालन गर्नुपर्छ, नत्र मुक्ति पाइँदैन अरे। तिनीहरूले सिकाएको यो शिक्षा यहूदीधर्म र येशूको शिक्षाको बीचको मिश्रण थियो। परमेश्वरको अनुग्रहमा मोशाको व्यवस्था हालियो; अब मुक्ति पाउनलाई दुवै ख्रीष्ट र मोशा चाहियो। यी भूटा शिक्षकहरूले गलाती विश्वासीहरूको प्रेरित पावलसितको घनिष्ठ सम्बन्ध काट्न र टुटाउन खोजे; यसैले तिनीहरूले उनको सेवाकाईको बारेमा यी विश्वासीहरूमा शङ्काहरू पैदा गरे। तिनीहरूको विचारमा न उनी प्रभु येशूका प्रेरित थिए, न ता उनको सन्देश परमेश्वरबाट आएको थियो। यसैले उनको सन्देश भरपर्दो थिएन

अरे । पावलको विषयमा शङ्का पैदा गर्नुमा तिनीहरू सफल हुन सके तिनीहरूले उनको शिक्षा पनि काट्न र खारिज गर्न सक्नेथिए । यसरी नै तिनीहरूका खराब फुस्लाइले गर्दा गलातियाका धेरै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको मन भ्रष्ट पारिएको थियो ।

गलातियाबाट यस्तो नराम्रो खबर प्रेरित पावलको कानमा पुग्यो; यसको शोक र चिन्ताले उनको हृदय छोयाछिया भयो । के गलातीहरूको बीचमा उनको परिश्रम व्यर्थ भयो ? के यी ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई यहूदी धर्म आधारित विधिवादी सिद्धान्तको पन्जाबाट अभ्र बचाउन सकिन्थ्यो ? प्रेरित पावललाई यसको प्रतिउत्तर दिन धेरै समय लागेन । तत्कालै उनले आफ्नो कलम निकाले र उनीहरूलाई, विश्वासमा उनका प्रिय छोराछोरी-हरूलाई एउटा जोश र आवेगले पूर्ण चिट्ठी लेखे । यस चिट्ठीमा उनले मुक्तिमा खास विशेषता के हो, सो प्रस्तुत गरे । मुक्तिचाहिँ शुरुदेखि अन्तसम्म परमेश्वरको अनुग्रहको फल हो । मुक्ति कमाउन सकिँदैन; मुक्तिचाहिँ व्यवस्था पूरा पालन गरेर वा मोशाको व्यवस्था आंशिक रूपले पालन गरेर आर्जन गर्ने कुरा नै होइन । सुकर्महरू मुक्ति पाउने सर्त होइनन्, बरु यी असल-असल कामहरू मुक्ति पाइसकेपछि ख्रीष्ट-विश्वासीको जीवनमा उत्पादन हुने फलहरू पो हुन् । पावलको शिक्षाअनुसार मोशाको व्यवस्थासित ख्रीष्ट-विश्वासीको सम्बन्ध पूरा तोडिएको छ; ऊ व्यवस्थाको लेखि मरेको छ । अब उसले पवित्र जीवन जिउने शक्ति आफैमा खोज्नुहुँदैन, तर उसले आफूभित्र वास गर्नुभएको पवित्र आत्माबाट त्यो शक्ति पाउँछ ।

यस पत्रको रूपरेखा:

१) व्यक्तिगत खण्ड: (गलाती १-२ अध्याय)

यस खण्डमा प्रेरित पावलले आफ्नो अधिकार प्रतिरक्षा र पुष्टि गर्छन् ।

- क) गलाती १:१-१०: यस खण्डमा प्रेरित पावलले यो पत्र किन लेखे, यसको कारण बताउँछन् ।
- ख) गलाती १:११-२:१०: प्रेरित पावलले आफ्नो सन्देश र आफ्नो सेवाकाईको समर्थन गर्छन् ।
- ग) गलाती २:११-२१: प्रेरित पावलले पत्रसलाई किन हप्काए, सो कुरा स्पष्ट पार्छन् ।

२) शैक्षिक खण्ड: (गलाती ३:१-५:१)

यस खण्डमा प्रेरित पावलले विश्वासद्वारा धर्मा ठहरिने आफ्नो शिक्षाको प्रतिरक्षा गर्छन् ।

- क) गलाती ३:१-९: ख्रीष्टको सुसमाचारको महान् सत्यता के हो ?
- ख) गलाती ३:१०-१८: मोशाको व्यवस्था र परमेश्वरको प्रतिज्ञाको बीचमा के भिन्नता छ ?
- ग) गलाती ३:१९-२९: मोशाको व्यवस्था दिइएको उद्देश्य के हो ?
- घ) गलाती ४:१-१६: कि त हामी उमेर नपुगेका बालकहरू कि त प्रौढ भएका पुत्र हौं ।
- ङ) गलाती ४:१७-५:१: बन्धन कि स्वतन्त्रता, कुनचाहिँ हो ?

३) व्यवहारिक खण्ड: (गलाती ५:२-६:१८)

यस खण्डमा प्रेरित पावलले इसाई आत्मिक स्वतन्त्रताको प्रतिरक्षा गर्छन् ।

- क) गलाती ५:२-१५: विधिवादबाट आउने खतरा के हो ?
- ख) गलाती ५:१६-२५: पवित्र जीवन जिउने शक्ति कहाँबाट आउँछ ?
- ग) गलाती ५:२६-६:१०: केही व्यवहारिक अर्ती-उपदेशहरू
- घ) गलाती ६:११-१८: पत्रको अन्त

गलातीहरूलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पत्रको टिप्पणी

१) व्यक्तिगत खण्ड: (गलाती १-२ अध्याय)

यस खण्डमा प्रेरित पावलले आफ्नो अधिकार प्रतिरक्षा र पुष्टि गर्छन् ।

क) गलाती १:१-१०: यस खण्डमा प्रेरित पावलले यो पत्र किन लेखे, यसको कारण बताउँछन् ।

गलाती १:१: यस पत्रको शुरुमै प्रेरित पावलले कुन कुरामा जोड दिँदैछन्? ख्रीष्ट येशूको प्रेरित हुनलाई उनको बोलावट परमेश्वरबाट भएको हो । त्यो बोलावट मानिसहरूबाट आएको होइन; परमेश्वरले यसो गर्नका निम्ति फाल्टू मानिसहरूलाई प्रयोग गर्नुभएन । होइन, उनको बोलावट सीधै प्रभु येशू ख्रीष्टबाट र प्रभु येशूलाई मरेकाहरूबाट बौराएर उठाउनुहुने परमेश्वर पिताबाट आएको हो । यसरी परमेश्वर स्वयम्बाट बोलावट पाएका व्यक्तिले परमेश्वरलाई नै आफ्नो जीवन र सेवाकाईको लेखा दिनुपर्छ । यस्ता व्यक्तिले मानिसहरूको डर मान्नुपर्दैन, तर स्वतन्त्रतापूर्वक र निश्चयतापूर्वक परमेश्वरको सन्देश प्रचार गर्न सक्छन् । अनि पावलको जीवन ठीक यस्तो थियो । उनको सन्देश र उनको सेवाकाईको सम्बन्धमा उनले अरू बाह्र प्रेरितहरूबाट अलग, अँ, अरू जुनै पनि मानिसबाट अलग प्रभुको सेवा गर्दथिए ।

गलाती १:१ पदमा प्रभु येशूको ईश्वरत्व दुवै प्रकारले, प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रूपले प्रस्तुत गरिएको छ। उहाँको ईश्वरत्वको प्रत्यक्ष रूप यस प्रकारले दिइएको छ: 'न ता कुनै मानिसद्वारा, तर येशू ख्रीष्टद्वारा।' अनि उहाँको ईश्वरत्वको अप्रत्यक्ष रूप हामी यसैमा देख्छौं: 'येशू ख्रीष्ट र ... परमेश्वर पिताद्वारा।' यसरी प्रेरित पावलले प्रभु येशूलाई र परमेश्वर पितालाई एकै स्तरमा, उहाँहरूलाई एक-अर्कासित बराबर राखेका छन्। परमेश्वर पिता को हुनुहुन्छ? उहाँ प्रभु येशूलाई मरेकाहरूबाट बौराएर उठाउनुहुने हुनुहुन्छ। प्रेरित पावलले गलातीका विश्वासीहरूलाई यसको सम्झना दिलाउने उचित कारण भेट्टाए; किनभने मुक्तिको सम्बन्धमा परमेश्वर पिताले प्रभु येशूको त्राणको काममा आफ्नो सम्पूर्ण सन्तुष्टि प्रकट गर्नुभयो भन्ने प्रमाण उनले प्रभु येशूको पुनरुत्थानमा पाएका थिए। तर यता, गलातियामा बस्ने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूचाहिँ मुक्तिदाता प्रभुको त्राणको काममा पूरा सन्तुष्ट भएका थिएनन्। यो कुरा स्पष्ट भयो; किनभने उनीहरूले यस मुक्ति दिलाउने काममा आफ्नो सुगन्ध थप्न खोजे र यसमा व्यवस्थाको आज्ञापालनरूपी आफ्ना कोशिश र प्रयासहरू जोड्न चाहेका थिए।

भिन्नता यसैमा छ: प्रेरित पावलचाहिँ बौरिउठ्नुभएको ख्रीष्टबाट बोलावट पाए, जब अरू बाँकी बाह्रजना प्रेरितहरूले प्रभु येशूले यस पृथ्वीमा पूरा गर्नुभएको सेवाकाईको अवधिभित्र बोलावट पाएका थिए। अनि यस दिव्य बोलावट पाएपछि प्रभु येशूको पुनरुत्थानले चाहिँ सधैं प्रेरित पावलको शिक्षा र सन्देशमा मुख्य भूमिका खेलेको थियो।

गलाती १:२: यो पत्र लेख्ने प्रेरित पावलका साथीहरू को-को थिए? उनीहरूलाई 'मसँग भएका सबै दाजुभाइहरू' भनिएको छ। गलातीका विश्वासीहरूलाई सुसमाचारमा प्रस्तुत गरिएको सत्यतालाई नछोड्ने, तर बलियो गरी पक्रने र त्यसमा लागिपर्ने आह्वान दिन यी भाइहरूले प्रेरित पावललाई साथ दिए। गलातीहरू यस सम्बन्धमा पुनर्विचार गर्ने प्रेरित पावलको यस अपिलका निम्ति यी भाइहरू समर्थक गर्ने साक्षी बसेका थिए।

यो पत्र 'गलातियामा भएका मण्डलीहरूलाई' सम्बोधन गरिएको छ । यस पत्रमा आत्मीयताको अभाव छ । प्रायः जसो आफ्ना पत्रहरूमा प्रेरित पावलले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई 'परमेश्वरको मण्डली', 'पवित्र जनहरू' वा 'ख्रीष्ट येशूमा विश्वासयोग्य भएकाहरू' जस्तै सकार्ने सम्बोधन गरेका पाउँछौं । अरू बेलामा उनले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति परमेश्वरलाई धन्यवाद चढाउँछन् अनि उनीहरूका गुण र सचरित्रका निम्ति उनीहरूलाई स्याबासी दिन्छन् । उनका प्रायः सबै पत्रहरूमा उनले कुनै न कुनै व्यक्तिको नाम पनि लिन्छन् । तर यहाँ, यस पत्रमा हामी यस प्रकारको कुनै गुणै पाउँदैनौं । हुन सक्छ, गलातियाका मण्डलीहरूमा भएको त्रुटि यति गम्भीर भइसकेको थियो, कि प्रेरित पावल उनीहरूप्रति निक्कै कडा र घना नभएका, तर छिसोछिसो भएका थिए ।

गलाती १:३: अनुग्रह र शान्ति - यी दुईवटा शब्दहरूचाहिँ सुसमाचारका महान् शब्दहरू हुन् । अनुग्रह के हो ? जब परमेश्वर अयोग्य पापी, भक्तिहीन मानिसहरूप्रति निगाह देखाउनुहुन्छ, त्यो हो अनुग्रह । परमेश्वरले मानिसलाई 'यो गर्, त्यो गर्' भन्नुको सट्टामा उहाँले मानिसहरूलाई 'ख्रीष्ट येशूमा मैले तिमीहरूका निम्ति सबै काम पूरा गरेँ' भन्नुहुन्छ । उहाँले मानिसहरूलाई सित्तैमा, उपहारको रूपमा मुक्ति ग्रहण गर्ने निम्तो दिनुहुन्छ । यस सम्बन्धमा श्री सी. आई. स्कोफिल्डले भन्छन्: 'परमेश्वरको अनुग्रहले आफ्नो अनुमोदन दिन सक्ने असल मानिसहरूलाई खोज्नुको सट्टामा त्यसले आफ्नो विषयमा कुनै पनि उत्तर दिन नसक्ने, सहाराविहीन, दोषी र दण्डका योग्य मानिसहरूको खोजी गर्दछ । तिनीहरूलाई नै त्यसले पापबाट बचाउँछ; तिनीहरूलाई नै त्यसले पवित्र पार्छ; अनि तिनीहरूलाई नै त्यसले स्वर्गको महिमामा पुर्‍याउँछ ।'

शान्तिचाहिँ अनुग्रहको काम भइसकेको प्रतिफल हो । जब एउटा पापी मानिसले प्रभु येशूलाई मुक्तिदाताको रूपमा ग्रहण गर्दछ, तब परमेश्वरसित उसको मेलमिलाप हुन्छ । प्रभु येशूले उसका पापहरूको दण्ड भोगिदिनुभयो; उहाँको नाममा उसका सबै पापहरू उसलाई क्षमा भए; अबदेखि उसो परमेश्वरले उसमा कुनै दण्ड दिनुको योग्य कुरा

भेट्टाउनुहुनेछैन भन्ने ज्ञानमा ऊ ढुक्कै रहन्छ । यसलाई अनुग्रहको काम भनिन्छ । तर अनुग्रहको काम यहाँसम्म मात्र सीमित रहँदैन । हो नै हो, परमेश्वरको अनुग्रहले हामीलाई बचाउँछ-बचाउँछ; तर परमेश्वरको अनुग्रहले हामीलाई सुरक्षित पनि राख्छ । हामीलाई परमेश्वरसितको मेलमिलाप मात्र चाहिँदैन, हामीलाई आफ्नो हृदयमा परमेश्वरको शान्ति पनि चाहिँन्छ नै । अनि यहाँ प्रेरित पावलले आफ्नो पत्रको शुरुमा गलातियाका विश्वासीहरूप्रति उनीहरू यी सुसमाचारीय आशिषहरूमा सहभागी होऊन् भन्ने शुभेच्छा र शुभकामना प्रकट गरेका छन् । निश्चय नै गलाती विश्वासीहरूले यी आशिषहरू कसैले पनि व्यवस्थाद्वारा पाउँदैन भन्ने कुरा महसुस गर्नुपर्नेथियो; किनभने व्यवस्थाले आफ्ना आज्ञा र नियमहरू भङ्ग गर्नेहरू सबैमाथि आशिष परै जाओस्, श्राप पो ल्याउँछ । आजको दिनसम्म व्यवस्थाले कहिल्यै कुनै पनि प्राणीकहाँ शान्ति ल्याएकै छैन ।

गलाती १:४: प्रेरित पावलले पाठकवर्गलाई अर्को कुरा याद दिलाउँछन्: तिनीहरूको मुक्तिको दाम अति नै ज्यादा थियो । हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टले हाम्रा पापहरूका निम्ति आफूलाई दिइहाल्नुभयो । अनि यदि उहाँले हाम्रा पापहरूका निम्ति आफूलाई दिनुभयो भने पापबाट छुटकारा पाउने प्रश्नको उत्तर उहाँ नै हुनुहुन्छ । उहाँको यस त्राणको काममा के थपौं ? यसमा केही थप्नुपर्दैन, केही थप्नु असम्भव छ । तब के आफ्ना पापहरूको प्रायश्चित गर्न हामी परमेश्वरलाई साथ दिनलाई व्यवस्था पालन गरौं त ? ख्रीष्ट येशू संसारको एकमात्र मुक्तिदाता हुनुहुन्छ । उहाँ हामीलाई उद्धार गर्न पूरा सक्षम हुनुहुन्छ ।

हामीलाई यस वर्तमान दुष्ट संसारबाट छुटकारा दिलाउन ख्रीष्ट येशू हाम्रा पापहरूका निम्ति मर्नुभयो । 'यस वर्तमान दुष्ट संसार' भन्नाले यस युगमा विश्वभरि मानिसहरूको बीचमा भइरहेको नैतिक भ्रष्टता, साथै शोषण, घूसखोर, अन्यायजस्तै राजनैतिक र समाजिक दुष्टता बुझ्नु मात्र हुँदैन, तर त्यसमा धार्मिक संसार पनि दुष्ट भएको बुझ्नुपर्छ । किनभने ख्रीष्ट येशूको विश्वासमा रीतिहरू, धर्मनियमहरू र विधिविधानहरू आदि कुराहरू थप्ने हरेक प्रयास दुष्ट हो । यसकारण गलाती विश्वासीहरूलाई

याद दिलाउने उचित समय यही थियो; किनकि उनीहरू त्यही सम्प्रदाय, मत र धर्ममा फर्किँदैथिए, जसबाट दाम तिरेर छुटकारा दिन ख्रीष्ट येशू मर्नुभयो ।

ख्रीष्ट येशूले दिनुभएको छुटकारा 'परमेश्वर र हाम्रा पिताको इच्छाअनुसार' थियो । यसरी प्रेरित पावलले उहाँलाई नै सारा श्रेय दिए, जो यस कार्यमा सबै आदर र महिमा पाउनुको योग्य हुनुहुन्छ । यसमा मानिसका कमजोरभन्दा कमजोर प्रयासहरूका निम्ति कुनै ठावै रहेन; यो छुटकारा सिङ्गै परमेश्वरको इच्छा र अभिप्रायमा निर्भर रहेको छ । ख्रीष्ट येशूचाहिँ परमेश्वरको तर्फबाट छुटकाराको प्रबन्ध हुनुहुन्छ । उहाँलाई छोडेर छुटकारा कहीं पनि छैन ।

गलाती १:४ पदले हाम्रो सम्भनामा के ल्याउन चाहन्छ भने, परमेश्वरले संसारको सुधार गरेकोमा कुनै चासो राख्नुहुन्न, अथवा यस संसारलाई मानिसहरूका निम्ति सुखचैनले युक्त जग्गा बनाउनुहुन्न; होइन, उहाँले हामीलाई यस दुष्ट संसारबाट छुटकारा दिन चाहनुहुन्छ । तब के ? के हाम्रा आकाङ्क्षा र लक्ष्यहरूले उहाँको इच्छा र उद्देश्यसित मेल खान्छन् ? तिनीहरूले अवश्य उहाँसित मेल खानुपर्छ ।

गलाती १:५: अनुग्रहको सुसमाचारअनुसार मानिसको मुक्तिको सम्बन्धमा सबै महिमा र श्रेय परमेश्वर पितालाई र हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टलाई हुनुपर्छ । मानिसले यस काममा कुनै महिमा पाउँदैन; व्यवस्था पालन गरेर मानिस यस काममा सहकर्मी हुनुहुँदैन ।

यहाँसम्म हामीले के देख्यौं, गलातीहरूको पत्रको पहिला पाँच पदहरूको एक-एक वाक्य अर्थपूर्ण छ; थोरै शब्दद्वारा सत्यताको धेरै व्याख्या भइसकेको छ । प्रेरित पावलले आफ्नो यस पत्रको बाँकी भागमा दुईवटा मुख्य विषयहरू पेस गर्दछन्, जसको संक्षिप्त परिचय उनले छोटकारीमा यस खण्डमा वाक्य गरे: उनको ख्रीष्टको प्रेरित हुने अधिकार र परमेश्वरको अनुग्रहमा जोड दिने उनको सुसमाचार । जुन आत्मिक क्षेत्रमा उनले गतालीहरूको समस्या देखे, त्यस विषयमा उनीहरूसित बोल्न उनी अब पूरा रूपले तयार भएका छन् ।

गलाती १:६-७: गलाती विश्वासीहरूले भूटो शिक्षा कति सजिलोसँग ग्रहण गरे - त्यस कुरामा प्रेरित पावलले पूरा ताजुप मान्दथिए; यसैले त्यसको दायाँबायाँ कहीं नलागेर उनले सीधै उनीहरूलाई त्यसको विषयमा प्रश्न गर्दछन्। अचम्म ! उनीहरूले सुसमाचारको सत्यता कति छिटो, कति सस्तोमा बेचेका ? उनको विचारमा त्यो कुरा अति गम्भीर थियो; किनकि यसो गर्दा उनीहरूले परमेश्वरलाई त्यागेर एउटा भूटो सुसमाचारको पछि लागेका थिए। अघि कुनै समयमा परमेश्वरले उनीहरूलाई ख्रीष्टको अनुग्रहमा पस्ने बोलावट दिनुभएको थियो; तर अब उनीहरूले आफूलाई व्यवस्थाको अधीनतामा, अँ, त्यसको श्रापको अधीनतामा सुम्पे। अघि एकपल्ट उनीहरूले साँचो सुसमाचार ग्रहण गरेका थिए; तर अब 'अर्को' सुसमाचारका निम्ति उनीहरू त्यसलाई छोड्न तयार भए। तर त्यो 'अर्को' सुसमाचारचाहिँ कुनै सुसमाचारै होइन, तर त्योचाहिँ ख्रीष्टको सुसमाचारको विकृत कुरूप हो। परमेश्वरको अनुग्रहमा मोशाको व्यवस्था मिसाइएको हुनाले ख्रीष्टको सुसमाचार बिग्रियो।

गलाती १:८-९: प्रेरित पावलले अर्को किसिमको सुसमाचार प्रचार गर्ने मानिसहरूलाई दुईपल्ट परमेश्वरको ठूलो श्रापमा बाँध्दछन्; किनभने 'अनाथेमा'को अर्थ श्रापित नै हो। नरकको योग्य पापी मानिसहरूका निम्ति परमेश्वरसँग एउटै मात्र शुभ सन्देश हुन्छ। उहाँले तिनीहरूलाई आफ्नो अपार कृपामा विश्वासद्वारा पाइने मुक्ति सित्तैमा उपलब्ध गर्नुभएको छ। यो मुक्ति व्यवस्थाको आज्ञापालनसित कुनै पनि सम्बन्ध राख्दैन। मुक्तिका निम्ति अर्को बाटो छ भन्ने कुरा विश्वास गर्ने वा प्रचार गर्ने मानिसहरूका निम्ति कुनै आशा छैन; तिनीहरू अवश्य नाश हुनुपर्छ। मानिसहरूका आत्माहरू अनन्त विनाशमा पुर्‍याउने समाचार प्रचार गरेजत्तिकै ठूलो खतरा कहीं पाइँदैन। प्रेरित पावलले यस्ता भूटा शिक्षकहरूलाई सहन सकेनन् भने हामीले यस्ताहरूलाई किन सहने ? हामीले तिनीहरूलाई पनि सहँदै-सहँदैनाँ।

यस सम्बन्धमा श्री जोह्न स्टोटले हामीलाई चेताउनी दिएर भन्छन्: 'ख्रीष्टको मण्डलीमा शिक्षा दिने मानिसहरूको चम्किलो व्यक्तित्व,

उनीहरूका बोल्ने दानवरदानहरू वा उनीहरूले ओगटेको उच्च पदको सम्बन्धमा हामी कुनै हालतमा उनीहरूको मोहमा पर्नुहुँदैन। किनभने भूटा शिक्षकहरू ठूलो सम्मान, ठूलो अधिकार र ठूलो विद्या प्राप्त गरेका व्यक्तिको रूपमा हामीकहाँ आउन सक्छन्। तिनीहरू बिशप वा अर्चबिशप पनि हुन सक्छन्। तिनीहरू धर्मविज्ञानका प्राध्यापकहरू हुन सक्छन्। अँ, त्यो भूटो शिक्षा लिएर आउनेचाहिँ पोप स्वयम् हुनु सम्भव छ। तिनीहरूले प्रभु येशूका प्रेरितहरूले प्रचार गरेको सुसमाचारभन्दा बेग्लै सुसमाचार ल्याउँछन् भने अथवा नयाँ नियमभित्र प्रस्तुत गरिएको सुसमाचारभन्दा फरक, अर्को खालको सुसमाचार प्रचार गर्छन् भने तिनीहरूलाई हामीले सरासर इन्कार गर्नुपर्छ। हामीले तिनीहरूको जाँच सुसमाचारको आधारमा गर्नुपर्छ। ख्रीष्टको सुसमाचार हामीले तिनीहरूको प्रचार र शिक्षाअनुसार जाँचुहुँदैन। जसरी डाक्टर अलन् डोलले यसो भनेका छन्: “परमेश्वरको वचन लिएर आउने सन्देशवाहकलाई उसको बाहिरी भेषले अनुमोदन गर्दैन, तर उसले बोकेको सन्देशले पो उसको सिफारिस गर्छ।” १)

के तपाईंले ख्याल गर्नुभयो ? गलाती १:८ पदमा पावलले भन्छन्: ‘तर हामीले वा स्वर्गबाटको कुनै दूतले पनि।’ उनले यहाँ ‘परमेश्वरका दूतले’ भन्दैनन्; किनभने स्वर्गबाटको कुनै दूतले भूटो सन्देश बोकेर ल्याउन सक्ता, तर परमेश्वरका दूतले यसो गर्न सक्दैन-सक्दैनन्। सुसमाचारको विशेषता स्पष्ट रूपले बयान गर्ने शब्दहरू चरमसीमामा पुगेका छन् यहाँ; ख्रीष्टको सुसमाचार मुक्ति पाउने एकमात्र बाटो हो। यसमा मानिसको प्रयासका निम्ति वा मानिसको पुण्यफल कमाउनका निम्ति कुनै ठाउँ छैन। ख्रीष्टको सुसमाचारले मुक्तिको प्रबन्ध विनादामको, अँ, मुफत तुल्याएको छ। हाम्रो बीचमा यो चल्ती भनाइ छ: व्यवस्थाअनुसार त्यो मानिस श्रापित हो, जसले व्यवस्थाका नियमहरू पालन गर्दैन; तर सुसमाचारअनुसार त्यो मानिस श्रापित हो, जसले परमेश्वरको एकमात्र सुसमाचार बदली गर्न खोज्छ।

गलाती १:१०: हुन सकछ, यस ठाउँमा आएर पावलका शत्रुहरूले उनलाई लगाएको दोष प्रेरित पावललाई याद भयो होला; किनकि पावलले विभिन्न परिस्थितिअनुसार मानिसको मुख हेरेर आफ्नो सन्देश बदली गर्छन् भन्ने तिनीहरूको भूटो दोष थियो। यसैले उनले यस प्रकारको प्रश्न सोध्छन्: 'सुसमाचार एउटै मात्र हुन्छ भन्नेमा मैले कसलाई खुशी तुल्याउन खोजेको छु, मानिसहरूलाई कि परमेश्वरलाई?' कुरा स्पष्ट छ: उनले मानिसहरूलाई खुशी पारेनन्; किनभने मानिसहरूको विचारमा, स्वर्ग जाने एउटै मात्र बाटो छ भन्ने कुरा सङ्केत गर्ने हरेक सुभावाव घृणित ठहरिन्छ। अनि यदि प्रेरित पावलले मानिसहरूको मुख हेरेर आफ्नो सन्देश बदल्न सकेका भए उनी ख्रीष्टको दास हुनेथिएनन्। वास्वमा परमेश्वरको मुक्तिको सन्देश बदल्ने हरेक मानिसले आफूमाथि परमेश्वरको क्रोध निम्त्याउँछ।

ख) गलाती १:११-२:१०: प्रेरित पावलले आफ्नो सन्देश र आफ्नो सेवाकाईको समर्थन गर्छन्।

गलाती १:११-१२: अब प्रेरित पावलले आफ्नो सेवाकाईको प्रतिरक्षा गर्न शुरु गर्छन्। उनलाई लगाइएका आरोपहरूको प्रतिवाद गर्दा पावल प्रेरितले यहाँ, यस खण्डमा आफ्नो व्यक्तिगत जीवनबाट छवटा तर्कका बुँदाहरू निकालेका छन्। प्रेरितको पहिलो तर्क: उनले प्रचार गरेको त्यो सुसमाचार उनले ईश्वरीय प्रकाशद्वारा पाएका थिए; यसमा कुनै मानिसको हात थिएन। त्यो सुसमाचार 'मानिसअनुसारको' थिएन, अर्थात् त्यो मानिसको कुनै स्रोतद्वारा उत्पन्न भएको रचना थिएन। यसको विषयमा हामी एकक्षण विचार गरौं! तब हाम्रो सोचाइले पनि यसको पुष्टि गर्ने कारणहरू भेट्टाउँछ। पावलको सुसमाचारमा मानिसलाई आफूमा अलिकति पनि गर्व गर्ने ठाउँ दिइएन, सम्पूर्ण श्रेय परमेश्वरलाई दिइन्छ। यस प्रकारको सुसमाचार कुनै पनि मानिसले रचदैन, अँ, रचन सक्दैन। पावलले त्यो सुसमाचार अर्को मानिसबाट पाएनन्; उनले त्यो कहींबाट वा कसैबाट सिकेनन्, अँह, धर्मशास्त्र र अन्य किताबहरूबाट पनि सिकेनन्।

होइन, प्रभु येशू ख्रीष्ट स्वयम्ले त्यो सुसमाचार उनलाई सोभै दिव्य प्रकाशद्वारा दिनुभयो ।

गलाती १:१३-१४: उनको दोस्रो तर्क: पावलले यहूदीहरूको व्यवस्था आफ्नो सुसमाचारमा हालेनन्; यसो गर्दा उनमा पक्का पनि यहूदी धर्मको सम्बन्धमा ज्ञानको अभाव थिएन । यस प्रकारको दोष उनलाई लाग्दै-लाग्दैन; किनभने उनी जन्मदेखिका यहूदी थिए; सानो उमेरदेखि उनले मोशाको व्यवस्थाको शिक्षा-तालिम पाएका थिए । अनि परमेश्वरको मण्डलीलाई सताउनुमा उनी आफ्नै इच्छाले अग्रसर थिए । आफ्ना पितापुर्खाहरूका रीतिहरूका निम्ति अति नै जोसिला भएर उनले जोशमा आफ्नो धर्मका धेरै दौतरीहरूलाई उछिनेका थिए । यसैकारण जब उनले आफ्नो सुसमाचारमा व्यवस्थाबाट अलग्गै मुक्ति विश्वासद्वारा पाइन्छ भन्ने कुरा प्रचार गर्दथिए, तब व्यवस्थाको विषयमा अनजान भएको दोष उनलाई अवश्य लागेन । तब उनले आफ्नो प्रचारबाट व्यवस्था किन काटेका थिए? यसको उचित कारण हुनुपर्छ, होइन र? पावलको सुसमाचार न उनको भूमिकासित मिल्थ्यो, न उनको स्वभाव, उनको रुचि वा उनको व्यक्तिगत धार्मिक हुर्काइअनुसार थियो, तर उनको सुसमाचार यी सबै कुराहरूभन्दा फरक, यी सबै कुराहरूसित नमिल्दो, पूरा प्रतिकूल र विपरीत थियो । यसको एउटै मात्र कारण थियो: उनले प्रचार गरेको सुसमाचार उनको मनन-चिन्तनको फल थिएन, तर त्यो सुसमाचार उनलाई सीधै परमेश्वरबाट दिइएको थियो ।

गलाती १:१५-१७: पावलको तेस्रो तर्क: आफ्नो सेवाकाईको शुरुका वर्षहरूमा उनले अरू प्रेरितहरूबाट अलग रहेर स्वतन्त्र प्रकारले प्रभुको सेवा गरेका थिए । यहाँ उनले आफ्नो सुसमाचारको सम्बन्धमा अरू मानिसहरूमाथि निर्भर नभएको, तर बिलकुल अगल रहेको प्रमाण दिन्छन्; किनभने प्रभुकहाँ फर्केपछि उनले अरू अगुवाजनहरूबाट कुनै सल्लाह लिएनन्; उनी यरूशलेम, प्रभुका अरू प्रेरितहरूकहाँ गएनन् । तर उनी अरब गए र फेरि दमस्कसमा फर्के । यरूशलेम नगएको कारण हामी अरू प्रेरितहरूलाई उनले अनादर गरेकोमा वा उनले यिनीहरूलाई बेवास्ता

गरेकोमा खोज्नुहुँदैन। होइन, तर प्रेरित पावलले मरेकाहरूबाट बौरि-उठ्नुभएको प्रभु येशूबाट अन्यजातिहरूको प्रेरित हुने विशेष नियुक्ति र अधिकार पाएका थिए (गलाती २:८)। यसैले उनको सुसमाचारले मानिसहरूको स्वीकृति र उनको सेवाकाईलाई मानिसहरूको अनुमोदन र सहमति चाहिएन। प्रेरित पावल यसमा बिलकुल स्वतन्त्र थिए।

यी पदहरूमा कति वाक्यहरू छन्, जसमाथि हाम्रो ध्यान लगाउन उचित देखिन्छ। गलाती १:१५ पदमा यसो लेखिएको छ: 'परमेश्वर जसले मलाई मेरी आमाकै गर्भबाट अलग पार्नुभयो,' पावललाई पूरा याद थियो, कि परमेश्वरले उनलाई उनको जन्मभन्दा अगाडि यस विशेष कामका निम्ति अलग पार्नुभएको थियो। अनि यस कुरामा उनले थपेर दमस्कस जाने बाटोमा प्रभु येशूले उनलाई कसरी भेट्नुभयो, यसको अनुभवको बारेमा अभि यसो भन्दछन्: '... र आफ्नो अनुग्रहद्वारा मलाई बोलाउनुभयो।' प्रभुलाई पाउनुको सट्टामा उनले त्यस घडीमा खास पाउनुपर्ने प्रतिफल पाएका भए उनी सीधा नरकमा पुग्नेथिए। तर यसो नगरेर अनुग्रह र कृपाले भरपूर हुनुभएको ख्रीष्ट येशूले उनलाई अद्भुत प्रकारले बचाउनुभयो र उनलाई उनले अब अधिको समयमा नष्ट गर्न खोजेको त्यो विश्वास तिनीहरूको बीचमा प्रचार गरून् भनेर अन्यजातिका मानिसहरूकहाँ पठाउनुभयो। गलाती १:१६ पदमा आफ्नो जीवनमा परमेश्वरको अभिप्राय के हो, सो कुरा बुझाउँदै उनले यसो भन्छन्: 'परमेश्वरलाई आफ्ना पुत्र ममा प्रकट गर्न असल लाग्यो।' प्रभु येशूले हामीलाई बोलाउनुभएकोमा के तपाईंले परमेश्वरको अद्भुत उद्देश्य देख्न सक्नुहुन्छ? उहाँले हामीमा आफ्ना पुत्रलाई यस हेतुले प्रकट गर्न चाहनुहुन्छ, कि हामी संसारका मानिसहरूकहाँ प्रभु येशूलाई प्रस्तुत गर्न सकौं। परमेश्वरले हाम्रा हृदयहरूमा ख्रीष्ट येशूको प्रकाश दिनुहुन्छ (गलाती १:१६); यसमा उहाँको एउटै उद्देश्य छ: उहाँले हामीद्वारा ख्रीष्टको प्रदर्शन गर्न सकून् (गलाती १:१६-२३)। यस प्रकारको प्रदर्शनद्वारा परमेश्वरको महिमा हुनेछ (गलाती १:२४)।

गलाती १:१७ पदमा उनले यसो भन्दछन्: 'तर म ता अरब गएँ।' यसबाट हामी के बुझ्छौं भने, प्रभु येशूको सेवा गर्ने हरेक दासलाई एकान्तवास र मननको समय चाहिँदो रहेछ। मोशालाई उजाडस्थानमा चालीस वर्ष बिताउने अवधि दिइयो। यहूदियाको पहाडी मुलुकमा राजा दाऊद आफ्ना भेडाहरू चराउँदाखेरि परमेश्वरसित एकलै समय बिताउन पाउँथे।

गलाती १:१८-२०: पावलको चौथो तर्क: अन्तमा उनी यरूशलेम गए। तर त्यस बेला उनले पत्रुस र याकूबलाई मात्र भेटे। त्यस समयसम्म यहूदियाभरि स्थापित भएका मण्डलीहरूमा उनी व्यक्तिगत रूपले सुपरिचित भएका थिएनन् (गलाती १:२१-२४)। उनले प्रभुलाई पाएको तीन वर्ष भइसक्यो। यस बेला उनी यरूशलेम पुगे। उनी अरू प्रेरितहरूबाट अलग रहेर स्वतन्त्रतापूर्वक प्रभुको सेवा गरेको प्रमाणस्वरूप उनले यहाँ यस घटनाको बयान आफ्नो पत्रमा हालेका छन्। योचाहिँ पत्रुससित उनको पहिलो भेट थियो। यो भेटघाट व्यक्तिगत थियो, औपचारिक होइन (प्रेरित ९:२६-२९)। यरूशलेममा बस्दाखेरि उनले याकूबलाई पनि भेट्न पाए, जो प्रभुका भाइ थिए। पत्रुससँग उनको यो भेटघाट पन्ध्र दिनको थियो; प्रशिक्षण-तालिम गर्न यो छोटो अवधि के पुग्थ्यो र!! यहाँ तपाईंलाई अझ अरू थप कुरा के भन्छौं भने, यस खण्डबाट त्यस भेटघाटमा पत्रुस र पावल स्तरमा पूरा एकसमान भएका बुझिन्छ।

गलाती १:२१-२४: त्यसपछि पावलले सिरिया र सिलिसियाका इलाकाहरूमा धेरै समय बिताउँथे। सिलिसियामा टार्सस पावलको शहर पर्दथियो। यसैले यहूदियाका मण्डलीहरूले पावललाई व्यक्तिगत रूपले चिनेनन्। तिनीहरूले यति सुनेका थिए: जुन व्यक्तिले पहिले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई घोर विरोध गर्दथिए, उनी अब ख्रीष्टलाई प्रचार गर्ने विश्वासी भएछन्। उनमा तिनीहरूले परमेश्वरलाई महिमा दिए; किनभने उहाँले पावलको जीवनमा यो अद्भुत परिवर्तन ल्याउनुभएको थियो।

तपाईंका निम्ति मेरो प्रश्न छः के अरू मानिसहरूले हाम्रो जीवन देखेर परमेश्वरलाई महिमा दिन्छन्; किनभने हाम्रो जीवन पनि बदलिएको छ ?

गलाती २:१: पावलको पाँचौं तर्क यस प्रकारको छः उनको यरूशलेम जाने अर्को दोस्रो यात्रा थियो (गलाती २:१-१०) । यसपालि उनले अरू प्रेरितहरूलाई भेटे, जसले उनलाई पूरा सहमति दिएर उनले प्रचार गरेको सुसमाचार परमेश्वरको देन हो भन्ने कुरा स्वीकार गरे । प्रभु येशूको मण्डली यरूशलेमबाट शुरु भएको थियो; यसैले प्रेरितहरूले यरूशलेम शहरलाई आफ्नो सेवाकाईको मुख्य केन्द्र तुलाएका थिए । कति विश्वासीहरूले यरूशलेमको मण्डलीलाई 'मण्डलीहरूकी आमा' ठानेका थिए । पावल यरूशलेमको यस 'मूलमण्डली'का प्रेरितहरूमध्येका थिएनन्; यसैले यी मानिसहरूको विचारमा उनले कुनै हालतमा पनि अरू प्रेरितहरूको दर्जामा आइपुग्न सकेनन् । यसकारण आफ्नो सफाइका निम्ति उनले यहाँ यरूशलेमको यस यात्राको पूर्ण विवरण दिन्छन् ।

'चौध वर्षपछि' भन्ने वाक्यले पावल प्रभुकहाँ फर्केको चौध वर्षपछिको कुरा वा उनको प्रथम यात्राको चौध वर्षपछिको कुरा औँल्याउन खोजेका हुन्, सो मलाई थाहा छैन । तर एउटा कुरामा हामी सुनिश्चित छौं: उनले ख्रीष्ट येशूबाट प्रकाश पाएको हुनाले उनी यसपालि आफ्ना सहकर्मी बर्नबाससित यरूशलेम गए । तीतस पनि उनीहरूको साथमा थिए, जो पावलको सेवाकाईद्वारा प्रभुकहाँ फर्केका अन्यजातिका मानिस थिए । अगाडि कुनै समयमा यहूदी धर्मका प्रचारकहरूले तीतसको खतना हुनुपर्छ भन्ने कुरामा जिद्दी गरेका थिए; किनभने तिनीहरूको विचारमा, खतना नभएको मानिसले मुक्ति पाउन सक्दैन । तर त्यस बेला प्रेरित पावल अटल रहेका थिए; उनले तिनीहरूलाई सामना गरेर तिनीहरूको विचार पूरा रूपले खण्डन गरेका थिए; किनभने यस सवालमा सुसमाचारको सत्यता बाजीमा हालिएको थियो ।

यस सम्बन्धमा श्री ई. एफ. केवन्ले यसो भन्दछन्: 'परमेश्वरको सामु धर्मी ठहरिनलाई खतना अनिवार्य हो भन्ने तर्क प्रेरित पावलका निम्ति मामुली कुरा थिएन, जसरी एउटा बेहोशी मानिसले यस सानो, यसमा

केही पनि गलती नभएको जस्तै देखिने विधिलाई ठान्न सक्थ्यो । तर जुन मानिसले आफूलाई खतनाको विधिमा सुम्पन्छ, त्यस मानिसले वास्तवमा व्यवस्थाका नियमहरू पालन गरेर विधिवत् तरिकाले धर्मा हुन खोज्दछ । अनि यसरी नै त्यसले परमेश्वरको अनुग्रहको जग उल्टाउँछ । यसकारण यस्तो मानिसले सुसमाचारको आधारभूत शिक्षा इन्कार गरेको हुन्छ ।³⁾

गलाती २:२: यस पदमा प्रेरित पावलले आफू यरूशलेम आइपगेपछि के भयो, सो कुरा यसो भनेर बयान गरेका छन्: 'जुन सुसमाचार म अन्यजातिहरूको बीचमा प्रचार गर्दछु, त्यही मैले उनीहरूलाई बताइदिँ; तर त्यो मैले एकान्तमा व्यक्तिगत रूपले ती नाम चलेकाहरूलाई बताइदिँ, कहीं कुनै हालतमा मैले व्यर्थमा पो दगुर्नुपर्ने हो कि, वा म व्यर्थमा दगुरेको हुँ कि भनेर ।' पावलले त्यस बेला मण्डलीको सभामा होइन, तर अलगगै एकान्तमा यी आत्मिक अगुवाजनहरूको सामु आफ्नो कुरा किन पेस गरे ? के उनले आफूले प्रचार गरेको सुसमाचारमा उनीहरूको अनुमोदन खोजे त ? के कारणवश उनले आफ्नो प्रचारमा कहीं केही भूल गरेका थिए ? होइन नि; नत्र यस पत्रमा यहाँसम्म प्रेरित पावलले जे भन्दै आएका छन्, त्यससित कुरा मेल खाँदैन; किनभने उनले आफ्नो सन्देशको विषयमा 'मैले त्यो सुसमाचार ईश्वरीय प्रकाशद्वारा पाएँ' भनेर जोडसित दाबी गरेका छन् । यसर्थ उनले प्रचार गरेको शिक्षाको बारेमा त्यो सत्य होइन भनेर उनमा कुनै पनि शङ्का थिएन । यसकारण उनले अलगगै एकान्तमा यी अगुवाजनहरूलाई भेटेर उनीहरूलाई आफूले प्रचार गरेको सुसमाचार बताइदिएको कारण अर्को हुनुपर्छ । हामीले यसको खास कारण अर्को ठाउँमा खोज्नुपर्छ । यस परिस्थितिमा शिष्टाचारको व्यवहारले कुन कुरा माग गर्दछ ? के पहिले अगुवाजनहरूलाई भेट्नु र उनीहरूसित कुरा गर्नु, होइन र ? हो, पहिले अगुवाजनहरूले पावलको सुसमाचार सुन्न र त्यो विशुद्ध छ भन्ने कुरामा ढुक्कै हुनुपर्छो । यसो गर्दा त्यसको सम्बन्धमा उनीहरूमा कुनै प्रश्न, कुनै शङ्का वा कुनै समस्या उठ्छो भने पावलले उनीहरूलाई उनीहरूसितको आफ्नो यस पहिलो भेटमा त्यसको स्पष्टीकरण दिन सक्नेथिए । सबै कुरा सफा भइसकेपछि उनी अरू

प्रेरितहरूको सहायतामा भर परेर निर्धक्क भई सम्पूर्ण मण्डलीको सामु खडा हुन सक्नेथिए । भीडैभीड मानिसहरूको व्यवहार कस्तो हुन्छ ? के तिनीहरूलाई कुनै अवेगपूर्ण अपिलद्वारा उत्तेजित पारेर जुनै कुरातिर लाउन सकिँदैन ? यही कारणले पावलले पहिले आफ्नो सुसमाचार भीड नभएको बेलामा, अलग्गै, भीडको उन्माद नभएको वातावरणमा पेस गर्न खोजेका थिए । उनले यसो नगरेका भए भर्को वादविवादको फलस्वरूप मण्डलीको सभामा फूट आउन सक्नेथियो र मण्डली यहूदी-पक्ष र अन्यजातिहरूको पक्ष, दुईपक्षे हुन सम्भव हुनेथियो । उनले यी अगुवाजनहरूलाई नाघेर जाने शिष्टाचारको एउटा सामान्य नियम भङ्ग गरेका भए यस यात्राको सफलता खतरामा हाल्नेथिए, अनि त्यो 'कहीं कुनै हालतमा मैले व्यर्थैमा पो दगुर्नुपर्ने हो कि, वा म व्यर्थैमा दगुरेको हुँ कि' भनेको बराबर हुनेथियो ।

गलाती २:३: तीतसमा यहूदी धर्मको विधिवाद त्यसकै टाउकोमा पक्राउ पर्यो । त्यसको सवाल यस प्रकारको थियो: के यरूशलेमको मण्डलीले तीतसमा प्रभुकहाँ फर्केको अन्यजातिको मानिसलाई आफ्नो संगतिमा ग्रहण गर्छ कि गर्दैन ? के उनीहरूले तिनलाई आफ्नो संगतिमा ग्रहण गर्नुभन्दा पहिले तिनको खतना⁴⁾ हुनुपर्छ भन्ने माग गर्छन् कि ? केही समय प्रेरितहरूको बीचमा छलफल चल्यो; उनीहरूले आपसमा वाद-विवाद गरे । तर अन्तमा प्रेरितहरूको राय र निर्णयअनुसार मुक्ति पाउनका निम्ति खतना आवश्यक थिएन । पावलको जीत भयो ।⁵⁾

गलाती २:४: पावल किन यरूशलेम गएका थिए ? यसको कारण तब स्पष्ट हुन जान्छ, जब हामी गलाती २:२ पद २:४ पदसित यसरी जोड्छौं: 'प्रकाशअनुसार म माथि गएँ; ... अनि सुटुक्कै भित्र ल्याइएका भूटा भाइहरूले गर्दा मैले यसो गर्ने ।' प्रेरित १५:१-२ पदमा एन्टिओकमा अघि नै घटेको घटना हामीले यस वाक्यसित मिलाउनुपर्छ; किनकि यहूदियाबाट केही यहूदी शिक्षकहरू एन्टिओकमा आएका थिए, जसले इसाई हौं भन्ने दाबी गर्दथिए । तिनीहरूले सुटुक्कै एन्टिओकको

मण्डलीभिन्न शिक्षा दिने ठाउँ पाए। अनि तिनीहरूले मुक्ति पाउनलाई खतना हुनैपर्छ भन्ने भूटा शिक्षा सिकाउन थाले।

गलाती २:५: तब पावल र बर्नबासले तिनीहरूको घोर विरोध गरे। अनि यो वादविवाद हाल गर्न पावल, बर्नबास र अरू कोही भाइहरू यरूशलेम गए। उनीहरूले प्रेरितहरू र एल्डरहरूबाट उचित राय पाउन चाहे।

गलाती २:६: यरूशलेमको मण्डलीका नाम चलेका यी अगुवाजनहरूले पावलको सन्देशमा र उनको प्रेरितिक सेवाकाईमा कुनै कुरा थपेनन्। यस कुरामा तपाईंले ध्यान दिनुहोला। गलाती एक अध्यायमा हामीले भनेका छौं: यरूशलेमका प्रेरितहरू र पावलको बीचमा लामो समयसम्म कुनै सम्पर्क थिएन; अहिले उनीहरूसित पावलको भेट हुँदाखेरि उनीहरूले आफूले प्रचार गरेको सुसमाचार र पावलले प्रचार गरेको सुसमाचारको बीचमा कुनै भिन्नता पाएनन्। यस कुरामा कति महत्त्व छ! यी अगुवाजनहरूले उनको सुसमाचारमा कुनै त्रुटि वा कुनै घटि पाएनन्। प्रेरित पावल उनीहरूसित मिलेर सेवा नगरे पनि, उनले उनीहरूबाट शिक्षा नपाए पनि उनीहरूले प्रचार गरेको सुसमाचार र पावलले प्रचार गरेको सुसमाचार एउटै रहेछ; दुवैको सुसमाचार एकनास थियो, एकै किसिमको थियो। गलाती २:६ पदमा पावलका शब्दहरूमा हामीले उनमा अरू प्रेरितहरूका निम्ति कम इज्जत थियो भन्ने कुरा देख्नुहुँदैन। 'उनीहरू जेसुकै भए तापनि' भन्दाखेरि पावलले ठिक्कै भने; उनीहरू प्रभु येशूको साथमा हिँड्ने उहाँका साथीहरू त थिए; तर के यही कारणले उनीहरूसँग पावलको भन्दा ठूलो अधिकार थियो र? उनको विचारमा उनीहरूको अधिकार आफ्नो भन्दा ज्यादा थिएन; किनभने परमेश्वरले मुख हेरेर मानिसको बाहिरी विशेषताअनुसार मानिससित व्यवहार गर्नुहुन्न।

गलाती २:७-८: यरूशलेममा बस्ने प्रेरितहरूले पावलको जीवनमा परमेश्वरको हात देख्न सके। परमेश्वरको अनुग्रहमा पावलचाहिँ अन्य-जातिहरूको प्रेरित बने, जसरी पत्रसचाहिँ यहूदीहरूको प्रेरित थिए र

यहूदीहरूकहाँ पठाइएका थिए। दुवै प्रेरितहरूले एकै किसिमको सुसमाचार प्रचार गर्थे, तर उनीहरूले प्रचार गरेका मानिसहरूचाहिँ बेग्ला-बेग्ला पृष्ठभूमिहरू र भिन्न-भिन्न जातिहरूबाट थिए।

गलाती २:९-१०: याकूब, पत्रुस र यूहन्ना - यी तीनैजना मण्डलीका खाँबाहरू थिए। यी तीनजनाले परमेश्वरले पावलद्वारा कसरी काम गर्नुभयो, सो देखे; यसैले उनीहरूले पावल र बर्नबासलाई आफ्नो संगतिको दाहिने हात यस हेतुले दिए, कि यिनीहरूले अन्यजातिहरूकहाँ सुसमाचार पुऱ्याइदिऊन्। संगतिको दाहिने हातमा हामीले कुनै औपचारिक नियुक्ति देख्नुहुँदैन, तर यसद्वारा उनीहरूले पावलको सेवाकाईमा साँचो चासो लिएको र उनलाई साँचो प्रेम गरेको सङ्केत हो। तर पावल र बर्नबासका निम्ति उनीहरूको एउटा सुभाउ त थियो: यिनीहरूले गरिबहरूको सम्भना गर्नुपर्छ। यसको विषयमा आफ्नो पत्रमा पावल यहाँ थपेर भन्छन्, कि यस प्रकारको कल्याण-सेवाका निम्ति उनी सधैं उत्सुक र तत्पर थिए।

ग) गलाती २:११-२१: प्रेरित पावलले पत्रुसलाई किन हप्काए, सो कुरा स्पष्ट पार्छन्।

गलाती २:११: यस खण्डमा हामी प्रेरित पावलको प्रेरितिक सेवाकाईको सम्बन्धमा उनको छैटौँ तर्क, अर्थात् उनको अन्तिम तर्कमा ध्यान लगाउँछौं। पावलको प्रेरितिक अधिकारमाथि गरिएका हमलाहरूको विरुद्ध आफ्नो अन्तिम जवाफको रूपमा उनले अब त्यो घटना बताउँछन्, जब उनले एक समयमा पत्रुसलाई हप्काउनुपरेको थियो, जो यहूदी धर्मबाट इसाई भएकाहरूमध्ये प्रायः सबैद्वारा मुख्य प्रेरित मानिएका थिए। तर यस खण्डले पत्रुसचाहिँ प्रेरितहरूमध्ये कहिल्यै नचुक्ने मुख्य अगुवा थिए भन्ने धारणा सजिलोसँग भूलधारणा साबित गर्दछ।

गलाती २:१२: हाम्रो ध्यानमा ल्याइएको घटना यस प्रकारको छ: पत्रुस एन्टिओकमा आएका थिए; अनि आफ्नो इसाई स्वतन्त्रताअनुसार

हिँडेर तिनले अन्यजातिका मानिसहरूसित मिलेर खानपान गरेका थिए । यहूदी धर्मअन्तर्गत त्यसको नियमव्यवस्थाले तिनलाई यस्तो स्वतन्त्रता दिएको थिएन । तर केही समयपछि यस्तो भयो - याकूबसित सम्बन्धित कोही व्यक्तिहरू यरूशलेमबाट एन्टिओकमा आइपुगे । तिनीहरू याकूब-कहाँबाट आएको मतलब यो होइन, कि याकूबले तिनीहरूलाई पठाएका वा विशेष अधिकार दिएका थिए; किनभने प्रेरित १५:२४ पदमा तिनले मण्डली सभाको अगाडि तिनीहरूलाई आज्ञा गरेको कुरा इन्कार गरे । हुन सक्छ, ती मानिसहरू यहूदी जातिका इसाईहरू थिए, जसले मोशाको व्यवस्थाका कतिपय विधिहरू अझ मात्रै गर्दथे । ती मानिसहरू आउनसाथ पत्रुसले अन्यजातिका मानिसहरूको संगति छोडिहाले; किनभने 'अरे ! पत्रुस अन्यजातिका मानिसहरूसित खाना खानुहुँदो रहेछ' भन्ने खबर यरूशलेमका विधिवादी विश्वासीहरूकहाँ पुग्छ कि भन्ने तिनलाई डर लागेको थियो । तर यसो गर्दा पत्रुसले सुसमाचारको महान् सत्यताको एक मुख्य बुँदा इन्कार गरिपठाए; किनकि ख्रीष्ट येशूमा सबै विश्वासीहरू एक छन् । यसैले जातीयताको आधारमा भेदभाव गरेको विचारले कुनै हालतमा हाम्रो इसाई एकता र हाम्रो बीचको संगति बिगार्नुहुँदैन । यस विषयमा श्री फिन्डलेले यसो भन्छन्: 'खतना नभएका मानिसहरूसित खानपान गर्ने कुरा इन्कार गर्दा पत्रुसले अन्यजातिहरूका इसाईहरूलाई उनीहरू ख्रीष्ट-विश्वासी भए तापनि अझ पनि "अपवित्र र अशुद्ध" ठानेको प्रमाण दिए । यसर्थ पत्रुसले विश्वासबाट हुने धार्मिकताभन्दा मोशाको व्यवस्थाका रीतिविधिहरूमा आधारित विधिवत् पवित्रता तिनको दृष्टिमा ठूलो रहेछ, सो कुरा स्पष्ट देखाए ।'

गलाती २:१३: यस कुरामा अरू मानिसहरूले पत्रुसलाई पछ्याए; यस भूलमा पावलका विश्वासयोग्य सहकर्मी बर्नबास पनि लागे । यस प्रकारको कपटले पूर्ण व्यवहारमा कत्रो भूल रहेछ, सो पावलले चाल पाए; यसैले उनले पत्रुसलाई तिनको कपटको बारेमा हप्काए । अब गलाती २:१४-२१ पदको खण्डमा तपाईं पावलको हप्कीको विषयमा पढ्दै हुनुहुन्छ ।⁷⁾

गलाती २:१४: पत्रुसलाई थाहा थियो, परमेश्वरको दृष्टिले इसाईहरूको बीचमा जातीयताको कुनै भेदभाव रहेको छैन। यसैले तिनी एन्टिओकमा आएर अन्यजातिको मानिसजस्तै जिए, अर्थात् तिनले अन्यजातिका मानिसहरूसित सँगत गरे र उनीहरूको खाना खाए आदि। तर हालैमा पत्रुसले ती अन्यजातिका मानिसहरूसित खाना खान इन्कार गरे। यस प्रकारको व्यवहारको सङ्केतात्मक मतलब यही थियो: परमेश्वरको सामु पवित्रता प्राप्त गर्नलाई यहूदी धर्मका रीतिविधिहरू पालन गर्नुपर्दो रहेछ; यसैले अन्यजातिहरूबाट ख्रीष्ट-विश्वासी भएकाहरू यहूदी हुनुपर्छ।

गलाती २:१५: यहाँ पावलले पत्रुसलाई छेड़ हानेको देखिन्छ। के यहाँ पत्रुसको व्यवहारमा यहूदीहरूको उच्चता र अन्यजातिहरूको तुच्छताको बारेमा यहूदी मानिसहरूमा गहिरो रूपले गाडिएको एउटा पुरानो विचार देखा परेको थिएन र? पत्रुसलाई अघि नै यसको विषयमा जानकारी भएको हो; किनभने परमेश्वरले कर्नेलियसको जीवनबाट तिनलाई यसको विषयमा शिक्षा दिनुभएको थियो, कि तिनले अन्यजातिको कुनै मानिसलाई अपवित्र वा अशुद्ध ठान्नुहुँदैन (प्रेरित १०:१-११:१८)।

गलाती २:१६: मुक्ति पाएका यहूदीहरूले व्यवस्थामा मुक्ति छैन भन्ने कुरा जान्दथिए; किनभने व्यवस्थाका नियमहरू पूरा रूपले पालन गर्न नसक्ने मानिसले मोशाको व्यवस्थाबाट मृत्युदण्डको दोष मात्र सुन्न पाउँछ। व्यवस्थाका नियमहरू कसैले पालन गरेको छैन; यसैले सबैमाथि व्यवस्थाको श्राप परेको छ। अब मुक्तिदाता प्रभुमाथि राखिएको विश्वासबाहेक अरु कुनै उपाय चल्दैन। गलाती २:१५ पदमा पावलले पत्रुसलाई यसो भन्दै सम्झाए: 'हामी यहूदीहरू पनि यस निष्कर्षमा आइपुग्यौं, कि केवल ख्रीष्ट येशूमाथि राखिएको विश्वासद्वारा मुक्ति पाइन्छ, व्यवस्थाका नियमहरू पालन गरेर होइन।' पत्रुसले अन्यजातिका मानिसहरूलाई व्यवस्थाको अधीनतामा ल्याउन खोजेकोमा के लाभ? व्यवस्थाले मानिसहरूलाई के गर्ने र के नगर्ने, सो कुरा त सिकाउँछ, तर त्यसले मानिसहरूलाई आफ्ना नियमहरू पालन गर्ने शक्ति दिँदैन।

व्यवस्था पाप प्रकट गर्नलाई पो दिइएको हो; व्यवस्थाचाहिँ मुक्ति दिलाउने उपाय र साधनको रूपमा दिइको होइन ।

गलाती २:१७: पावल र पत्रुसजस्तै यहूदी मानिसहरूले ख्रीष्ट येशूमा धर्मी ठहरिन खोजेका थिए, र उनीहरू उहाँमा विश्वासद्वारा धर्मी ठहरिए पनि । तर एन्टिओकमा आएर पत्रुसले अर्को व्यवहार देखाए । के तिनी ख्रीष्टमा पूरा रूपले धर्मी होइनन्, कि के यसैका निम्ति तिनी व्यवस्थाको अधीनतामा फर्कनुपर्थ्यो र व्यवस्थाको अधीनतामा रहेर तिनले आफ्नो मुक्तिको निश्चयता पक्का गर्नुपर्थ्यो ? तिनको व्यवहारले त्यही कुरा देखायो । यसो हो भने, ख्रीष्ट येशू हामीलाई मुक्ति पूरा रूपले दिन सक्ने योग्य र यथेष्ट मुक्तिदाता हुनुहुन्न रहेछ । मानूँ हाम्रा पापहरू क्षमा पाउनका निम्ति हामी ख्रीष्ट येशूकहाँ जान्छौं, तर त्यसपछि धर्मी ठहरिन वा पवित्रता प्राप्त गर्न हामी व्यवस्थाकहाँ जानुपर्छ । यो के हो त ? यसरी हामीले ख्रीष्ट येशूलाई पापका सेवक तुल्याएका हुन्छौं, किनभने उहाँले मुक्ति दिन्छु, अनन्त जीवन दिन्छु आदि प्रतिज्ञाहरू पूरा गर्नुमा असमर्थ हुनुभएको देखा पर्नुभएको छ । धर्मी ठहरिनलाई ख्रीष्ट येशूमाथि मात्र विश्वास गरेको हामी मुखले भन्छौं, तर व्यवहारद्वारा व्यवस्थामा फर्केको देखाउँछौं, तब यो के हो ? के यस प्रकारको व्यवहार इसाई व्यवहार भन्न मिल्छ र ? के प्रभु येशूलाई पाप गर्न हामीलाई उत्साह दिनुहुने प्रोत्साहक, पापको सेवक तुल्याइदिने यस्तो व्यवहारले ख्रीष्ट येशूको स्याबासी पाउला र ? यसमा पावलको एकमात्र उत्तर हो: 'कदापि होइन !'

गलाती २:१८: पत्रुसले ख्रीष्ट येशू र उहाँको विश्वासका निम्ति व्यवस्थालाई पूरा त्यागेका थिए । परमेश्वरको कृपा पाउने बाटो यहूदी र अन्यजातिका मानिसहरूका निम्ति एउटै हो, यसमा कुनै भिन्नता छैन भन्ने कुरा तिनले स्वीकार गरेका थिए । तब अहिले तिनले अन्यजातिका मानिसहरूसित खाना नखाएको, कसरी ? यसरी तिनले पहिले रद्द गरेको कुरा फेरि निर्माण गर्दैथिए; यसो गर्दा तिनले आफूलाई अपराधी ठहराए । कि त ख्रीष्टका निम्ति व्यवस्थालाई त्याग्नु गल्ती हो, कि त व्यवस्थाका निम्ति ख्रीष्टलाई त्याग्नु गल्ती हुनुपर्छ ।

गलाती २:१९: व्यवस्थाका नियमहरू भङ्ग गर्नेलाई मृत्युदण्ड दिइन्थ्यो । हामी सबैले व्यवस्था उल्लङ्घन गरेका पापी मानिसहरू हौं । यसैले व्यवस्थाले हामीलाई मृत्युदण्डको योग्य ठहराएर हामीलाई दण्डको आज्ञा दियो । तर ख्रीष्ट येशू बीचमा आएर हामीले व्यवस्था उल्लङ्घन गरेकोमा हामीले भोग्नुपर्ने दण्ड उहाँले भोगिदिनुभयो । उहाँ हाम्रो ठाउँमा हाम्रा निम्ति मर्नुभयो । यसकारण जब प्रभु येशू मर्नुभयो, तब हामी पनि मर्छौं । प्रभु येशू व्यवस्थाको लेखि मर्नुभएको मतलब व्यवस्थाले माग गरेका सबै धार्मिक र न्यायसंगत दाबीहरू उहाँले पूरा गर्नुभयो । यसकारण ख्रीष्टमा हामी पनि व्यवस्थाको हिसाबले मरेका हुन्छौं ।

ख्रीष्ट-विश्वासी व्यवस्थाका निम्ति मरेको हुन्छ । मुर्दाको सम्बन्ध जस्तै छ, उसको सम्बन्ध व्यवस्थासित त्यस्तै हुन्छ, अर्थात् व्यवस्थासित उसको कुनै पनि सम्बन्ध नै रहेन । यसको अर्थ यो होइन कि, ख्रीष्ट-विश्वासीले जहिले-तहिले परमेश्वरका दस आज्ञाहरू भङ्ग गर्न सक्छ । होइन, ऊ एउटा पवित्र जीवन जिउँछ, तर व्यवस्थाको दण्डको डरले होइन, तर ख्रीष्ट येशूलाई प्रेम गरेको खातिर उसले यसो गर्दछ; किनभने प्रभु येशू उसका निम्ति क्रूसमा मर्नुभयो । व्यवस्थाको अधीनतामा जिउन खोज्ने विश्वासीहरूले खास एउटा कुरा बुभेका छैनन्: जसले आफूलाई व्यवस्थाको अधीनतामा सुम्पन्छ, उसले आफूलाई व्यवस्थाको श्रापमनि राख्दछ । अनि व्यवस्थाको एउटा-दुईटा कुरा मात्र लिनुहुँदैन, व्यवस्था पूरा रूपले लिनुपर्छ । व्यवस्थाको सम्बन्धमा मुर्दा भएर जिउनु परमेश्वरका निम्ति जिउन सक्ने एकमात्र तरिका हो । व्यवस्थासंग हामीमा पवित्र जीवन पैदा गर्ने शक्ति नै छैन । अनि व्यवस्थासित परमेश्वरको उद्देश्य यो कहिले पनि थिएन । उहाँले हामीलाई कसरी पवित्रतामा स्थापित गर्नुहुन्छ, यसको तरिका गलाती २:२० पदमा स्पष्ट गरिएको छ ।

गलाती २:२०: विश्वासीको ख्रीष्ट येशूसितको एकता छ; त्यो एकता उहाँको मृत्युमा छ । गलगथामा प्रभु येशू क्रूसमा मर्नुभयो; हो नै हो, तर यति मात्र होइन । त्यस ठाउँमा हामी पनि मर्छौं, ख्रीष्टमा । यसको मतलब के हो ? परमेश्वरको दृष्टिमा अब हामी पापी होइनौं; त्यो पापी

मानिस क्रूसमा खतम भएको छ; आफ्नो शक्तिले मुक्ति कमाउन खोज्ने त्यो मानिस क्रूसमा टाँगेर खतम भएको छ। अँ, धर्मकर्म, पुण्यफल वा अरू कुनै प्रायश्चित्तको कामद्वारा धर्मी हुन खोज्ने त्यो मानिस 'ख्रीष्टमा' बिलकुल खतम भएकै हो। आदमका सन्तान हुँदा हामी जे थियौं, त्यो सब 'ख्रीष्टमा' खतम भएकै हो; 'ख्रीष्टमा' व्यवस्थाले दण्डको आज्ञा दिएको त्यो दोषी मानिस, अँ, त्यस पुरानो मान्छेको मृत्यु भएको हो। मुक्ति नपाएको त्यो मानिस, पापी स्वभावले युक्त भएको त्यो मानिस अब रहेन; ख्रीष्टमा त्यसको मृत्यु भएकै छ। त्यो पुरानो 'म', त्यो दुष्ट 'म' क्रूसमा टाँगिएको छ। मेरो दैनिक जीवनमाथि त्यसको कुनै अधिकार वा प्रभुत्व नै छैन। परमेश्वरको सामु हाम्रो ठहर यस प्रकारको छ; तब हाम्रो व्यवहार पनि यस्तै हुनुपर्छ।

ख्रीष्ट-विश्वासीबाट उसको व्यक्तित्व कहिल्यै हराउँदैन। उसको व्यक्ति-विशेषता रहिरहन्छ। तर परमेश्वरको आँखामा त्यस क्रूसमा टाँगिएर मर्ने व्यक्तिचाहिँ अर्को हो र त्यो जिउने व्यक्ति अर्को हो। प्रेरित पावलले भन्छन्: 'अबदेखि उसो जिउनेचाहिँ म होइन, तर ख्रीष्ट ममा जिउनुहुन्छ।' मुक्तिदाता प्रभु हाम्रा निम्ति यस हेतुले मर्नुभयो, कि हामी अबदेखि उसो आफ्ना निम्ति जिउनुहुँदैन। ख्रीष्ट येशूले ममा र मद्दारा आफ्ना जीवन प्रकट गर्न सकून् भन्ने उद्देश्यले उहाँ हाम्रा निम्ति मर्नुभयो। यस मानिसको चोलामा जिउने जीवन हामीले प्रभु येशू, परमेश्वरका पुत्रमाथिको विश्वासमाथि आधारित जीवन जिउनुपर्छ। यस सम्बन्धमा विश्वासचाहिँ प्रभुमाथि भर परेको नित्य उहाँमाथि राखिएको भरोसा हो। ख्रीष्ट-विश्वासी लगातार प्रभु येशूमा भर परेर जिउँछ। उसले आफ्नो जीवन उहाँको हातमा सुम्पेरै जिउँछ। उसले ख्रीष्ट येशूलाई उसमा र उसद्वारा जिउने अधिकार दिएरै जिउँछ।

यसकारण ख्रीष्ट-विश्वासीको जीवनको विधान वा सिद्धान्त ख्रीष्ट हुनुहुन्छ, व्यवस्था होइन। विश्वासीको जीवन प्रयत्नमाथि प्रयत्न गरेको जीवन होइन, तर भरोसाले पूर्ण, ढुक्क र निर्धक्क जीवन हो। ख्रीष्ट-विश्वासी एक पवित्र जीवन जिउँछ, दण्ड पाउने डरले होइन, तर

परमेश्वरका पुत्रको प्रेमले प्रेरित भएर हो; किनभने प्रभु येशूले उसलाई प्रेम गर्नुहुन्छ, र उहाँले उसका निम्ति आफूलाई दिइहाल्नुभयो ।

के तपाईंले कुनै दिनमा प्रार्थनाद्वारा आफ्नो जीवन प्रभु येशूको हातमा सुम्पनुभयो ? उहाँले आफ्नो जीवन तपाईंमा र तपाईंद्वारा प्रकट गर्नु भन्ने विन्ती चढाएर के तपाईंले कहीं कुनै समयमा प्रभु येशूलाई आफ्नो शरीर-माथि अधिकार दिनुभयो ? तपाईंले यसो कहिल्यै गर्नुभएको छैन भने, तपाईंको निम्ति मौका यही हो: अहिले नै एकक्षण प्रार्थना गर्नुहोस् र उहाँलाई आफ्नो जीवनमाथि पूरा अधिकार चलाउन दिइहाल्नुहोस् !

गलाती २:२१: मुक्ति परमेश्वरको सिचैमा पाइने वरदान हो, जससित कुनै अरू सर्तहरू जोडिएका हुँदैनन् । यसमा हामी परमेश्वरको अनुग्रह प्रकट भएको देख्दछौं । जब मानिसले मुक्तिका निम्ति तिर्न खोज्छ र त्यसले मुक्ति कमाउन खोज्छ, तब त्यस मानिसले परमेश्वरको अनुग्रह खतम पार्छ, अँ, त्यसलाई व्यर्थको तुल्याउँछ । मानिस आफैमा मुक्तिको योग्य हुनु हो भने, अथवा मानिसले मुक्ति कमाउन सके त अनुग्रहका निम्ति ठावै रहेन । प्रेरित पावलको त्यस अन्तिम प्रहारले पत्रुसलाई लाग्दछ । पत्रुसजस्तै मानिसले व्यवस्था पालन गरेर परमेश्वरको निगाह प्राप्त गर्न सके त प्रभु येशूको मृत्यु किन चाहियो ? तब प्रभु येशू बिनसिति मर्नुभयो; तब उहाँले आफ्नो जीवन बरबाद मात्र गर्नुभयो । होइन, प्रभु येशू मर्नुभयो; किनकि व्यवस्थाका नियमहरू पालन गर्ने कुरा परै जाओस्, उहाँको अनमोल क्रूसको मृत्युले बाहेक अरू कुनै उपायले मानिसलाई धर्मी ठहराउने धर्मीकरण हुनै सकेन ।

यस सम्बन्धमा श्री डबल्यू. एम. क्लोले यसो भन्दछन्: 'मेरो विचारमा, काम गरेर मुक्ति हुन्छ भन्ने शिक्षाजस्तै ठूलो भूटो शिक्षा अरू कुनै पनि भूटो शिक्षा नै नहोला; किनभने त्यही शिक्षाले मण्डलीहरूलाई भ्रष्ट पारेको छ, त्यसले विश्वासका सबै सारलाई मूर्ख तुल्याएको छ, त्यसले मानिसहरूको हृदय घमण्डले फुलाएको छ । श्री जोहन रुस्किनले यसो लेखेका पाएको छु: "मलाई लाग्छ, ख्रीष्ट येशूको मण्डलीभिन्न जति फूटहरू भए, र जति भूटा शिक्षाहरू फैलिएर गए, तिनको हरेक फूट र

हरेक भूटो शिक्षाको मूलजरा हामीले मुक्ति कमाउने सिद्धान्तमा खोज्नुपर्छ; किनकि मुक्ति कमाउन सकिँदैन, त्यसलाई उपहार-स्वरूप ग्रहण गर्नुपर्छ। अनि हाम्रो प्रचारमा प्रभावको कमी भएको विषयमा के-कसो? त्यसको कमजोरी र फलहीनताका निम्ति हामी त्यसको मूलकारणको रूपमा के फेला पारेका छौं भने, हाम्रो प्रचारद्वारा हामी प्रायः जसो मानिसहरूलाई काम गर्ने आह्वान दिन्छौं, जब तिनीहरूले परमेश्वरले तिनीहरूका निम्ति के-के गर्नुभयो, उहाँले गरि-सिद्ध्याउनुभएको उहाँको काम हेर्नुपर्नेथियो। हामीले तिनीहरूलाई परमेश्वरको काम हेर्न लाउनुपर्नेथियो।” ४)

२) शैक्षिक खण्ड: (गलाती ३:१-५:१)

यस खण्डमा प्रेरित पावलले विश्वासद्वारा धर्मी ठहरिने आफ्नो शिक्षाको प्रतिरक्षा गर्छन्।

क) गलाती ३:१-९: ख्रीष्टको सुसमाचारको महान् सत्यता के हो ?

गलाती ३:१: गलाती विश्वासीहरूसित के भएको थियो? उनीहरूको मूर्ख व्यवहारमा ज्ञान र समभक्तिको अभाव देखा पर्‍यो। अनुग्रहबाट व्यवस्थाकहाँ फर्कन चाहने मानिस मोहमा पारिएको हुनुपर्छ। सत्यताको बदलीमा भूटलाई अङ्गाल्ने मानिसको बुद्धि हराएको हुनुपर्छ; यस्तो मानिस कुनै जादुगरको मन्त्रद्वारा लट्टिएको हुनुपर्छ। प्रेरितले गलातीहरूलाई यसो भनेर सोध्छन्: ‘कसले तिमीहरूलाई मोहमा पार्यो?’ यसको एकमात्र उत्तर: अँ, पक्का पनि शैतानले उनीहरूलाई मोहमा पारेको हुनुपर्छ; किनभने मानिसहरूलाई मोहमा पार्ने जादु त्यससँग छ; यस्तो काममा त्यो दुष्ट शैतान अति निपुण हुन्छ।

प्रेरित पावल आफैले गलातीहरूलाई ख्रीष्ट क्रूसमा टाँगिनुभएको सुसमाचार प्रचार गरेका थिए। गलाती विश्वासीहरूलाई व्यवस्थाको बन्धन र त्यसको श्रापबाट सधैंका निम्ति छुट्टाउने उद्देश्यले प्रेरितले ख्रीष्टको क्रूसमा जोड दिने कारण थियो। उनीहरू अब व्यवस्थाकहाँ कसो गरी फर्कन सक्छन्? यसरी उनीहरूले ख्रीष्टको क्रूसको बेवास्ता गर्नेथिए; कसरी? उनीहरूका आँखाको सामु पेस गरिएको यस सत्यताको प्रभाव कहाँ गयो? के सुसमाचारको सत्यताले उनीहरूलाई वास्तवमा पक्रेको थिएन, कि कसो?

गलाती ३:२: आउनुहोस्, उनीहरूको समस्या हामी एकैपल्टमा समाधान गरिहालौं! हामी ती गलातीहरूलाई उनीहरू प्रभुकहाँ फर्केका र पवित्र आत्माले उनीहरूमा वास गर्नुभएको बेलातिर फर्केर लान्छौं, र उनीहरूलाई एउटै प्रश्न मात्र सोध्नुपर्छ: 'तिमीहरूले पवित्र आत्मालाई के गरेर पायौ, विश्वास गरेर कि केही काम गरेर?' तब कुरा स्पष्ट हुन्छ: उनीहरूले पवित्र आत्मालाई पावलले उनीहरूलाई प्रचार गरेको सुसमाचार विश्वास गरेर पाएका थिए। आजको दिनसम्म कसैले पनि व्यवस्था पालन गरेर कहिल्यै कुनै हालतमा पनि पवित्र आत्मालाई पाएको छैन, र पाउनेछैन नै।

गलाती ३:३: उनीहरूले मुक्ति कामहरू गरेर पाउन सकेनन् भने उनीहरूले व्यवस्थाद्वारा पवित्रतामा अधि बढेर आत्मिक परिपक्वतामा आइपुग्ने आशा किन गरे होलान्? उनीहरूलाई बचाउन पवित्र आत्माको शक्ति चाहिन्छ भने के उनीहरूमा शुरु भएको यस अनुग्रहको कार्य सिद्धाउनका निम्ति उनीहरूका प्रयासरूपी शरीरको शक्ति कहाँ पुग्छ र?

गलाती ३:४: जब शुरुमा यी गलातीहरूले ख्रीष्ट येशूमाथि विश्वास गरेका थिए, तब उनीहरू निक्कै ठूलो तिक्त सतावटमा परेका थिए। यस सतावटमा जोशले चूर भएका यहूदीहरूको हात पनि थियो होला, किनभने तिनीहरूचाहिँ अनुग्रहको सुसमाचारलाई घोर विरोध गर्थे र खूबै घृणा गर्थे। के गलाती विश्वासीहरूले यति धेरै दुःख सहेको सब व्यर्थ भयो? व्यवस्थाकहाँ फर्केर उनीहरूले आफ्ना सताउनेहरूको बारेमा

तिनीहरूको विचार नै सही थियो भन्ने गलत सङ्केत दिनेथिए, होइन र? 'हो भने साँच्चै तिमीहरूले सब दुःख व्यर्थैमा खप्पौ' (गलाती ४:४) । गलाती विश्वासीहरू निश्चय उनीहरूले पहिले अङ्गालेको सुसमाचारकहाँ फर्केर आउनेछन् भन्ने प्रेरित पावलको आशा टुटेको थिएन; किनभने उनीहरूले बितेको समयमा यस सुसमाचारका निम्ति अनेक दुःखकष्ट खपेका थिए ।

गलाती ३:५: यस पदमा बताइएको कुरामा एउटा प्रश्न उठेको छ; 'जसले^{१०} तिमीहरूलाई आत्मा दिनुहुन्छ ...' भन्ने वाक्यमा त्यो दाताचाहिँ अङ्ग्रेजीअनुसार परमेश्वर हुन सक्नुहुन्छ, पावल हुन सक्छन् वा अन्य कुनै व्यक्ति पनि हुन सक्छन्, जसले यो पत्र लेख्ने समयावधिमा गलातीहरूको बीचमा प्रभुको सेवा गरिरहेका थिए । निश्चय नै आत्मा दिनुहुनेचाहिँ परमेश्वर स्वयम् हुनुहुन्छ; किनभने पवित्र आत्मा दिने काम उहाँकै हो । तर यस वाक्यको द्वितीय अर्थ यो पनि हुन सक्छ: परमेश्वरले आफ्नो इच्छा पूरा गर्न आफ्ना सेवकहरूलाई प्रयोग गर्नुहुन्छ । यसो हो भने, प्रभुका निम्ति गरिने सेवाकाईको उच्चता कति महान् छ, विचार गर्नुहोस् ! यस सम्बन्धमा कसैको भनाइ यस प्रकारको छ: 'प्रभुका निम्ति गरिने सेवाकाई साँच्चै उहाँको सेवा हुनु हो भने त्यसले कुनै हदसम्म अरु मानिसहरूलाई केही न केही पवित्र आत्मा दिलाउनुपर्छ; किनभने प्रभुका निम्ति गरिने सेवाकाईचाहिँ पवित्र आत्मालाई प्रदान गर्ने सेवाकाई हो ।'

हुन सक्छ, प्रेरित पावलले यहाँ, यस पदमा आफ्नो विषयमा कुरा गरेका होलान् । यसर्थ उनले यहाँ आफ्नो प्रचारको साथमा परमेश्वरले उनीद्वारा गर्नुभएका आश्चर्यकर्महरूमाथि विचार पुऱ्याएका छन्, जसले गर्दा गलातियाका मानिसहरूले प्रभु येशूलाई ग्रहण गरे (हिब्रू २:४) । तर यसको क्रियापदको कालमा ध्यान दिएर हामी बुझ्छौं: पावलले यहाँ भूतकालको कुरा गरेकै होइनन्, तर वर्तमान कालको कुरा गरे; यसर्थ यस वर्तमान समयमा, उनले आफ्नो यो पत्र लेख्दाखेरि नै गलाती विश्वासीहरूको बीचमा परमेश्वरको आत्माद्वारा अचम्मका कामहरू भइरहेका थिए । १ कोरिन्थी १२:८-११ पदको खण्डमा प्रेरित पावलले

केही आश्चर्यकर्मयुक्त वरदानहरूको विषयमा लेखेअनुसार गलाती विश्वासीहरूले प्रभु येशूलाई ग्रहण गरेपछि पवित्र आत्माद्वारा अचम्मका कामहरू गर्न सक्ने वरदानहरू पाएका हुनुपर्छ। यस पदको सठीक अर्थ यस्तो देखिन्छ।

गलाती ३:५ पदमा अभ एउटा प्रश्न रहेको छ। 'के उहाँले व्यवस्थाका कामहरू पूरा गरेकोले यस प्रकारका अचम्मका कामहरू गर्नुहुन्छ कि विश्वासको सुनाइद्वारा गर्नुहुन्छ?' यस प्रश्नको जवाफ विश्वासको सुनाइद्वारा नै हो। पवित्र आत्मा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूमा वास गर्नुहुन्छ; अनि हामीमा र हामीद्वारा गर्ने उहाँका जति कामहरू बाँकी रहेका छन्, ती कामहरूको योग्य हामी कहिल्यै हुँदैनौं। अनि विश्वासीको जीवनमा भइरहेका पवित्र आत्माका कामहरू कसैले पनि कहिल्यै कमाउन सक्दैन। पवित्र आत्माका कामहरू र उहाँका वरदानहरू जहिले पनि अनुग्रहको आधारमा दिइन्छन्, विश्वासद्वारा दिइन्छन्। यसैले गलातीहरूले आफ्ना अनुभवहरूबाट बुभनुपर्नेथियो: परमेश्वरको आशिष सधैं विश्वासद्वारा दिइन्छ, व्यवस्था पालन गरेर होइन।

दोस्रो प्रमाण-स्वरूप प्रेरित पावलले पवित्र शास्त्रको सहारा लिन्छन्; किनकि यी भूटा शिक्षकहरूले खतना अनिवार्य छ भन्ने कुरा त्यही पवित्र शास्त्रबाट प्रमाणित गर्न खोजे। पुरानो नियमले यसको विषयमा खास के भन्दछ ?

गलाती ३:६: यहाँसम्म पावलले के देखाए भने, परमेश्वरले गलातियाका विश्वासीहरूसँग गर्नुभएका सबै व्यवहारहरू उनीहरूले प्रभु येशूमाथि राखेको विश्वासमा आधारित थिए। अब पुरानो नियमको समयभरि नै मानिसहरूले यही प्रकारले मुक्ति पाए भन्ने कुरा उनले छरलङ्ग देखाउँछन्। पाँच पदको प्रश्न थियो: 'के उहाँले व्यवस्थाका कामहरूद्वारा यस प्रकारका अचम्मका कामहरू गर्नुहुन्छ कि विश्वासको सुनाइद्वारा गर्नुहुन्छ?', जसको जवाफ 'विश्वासको सुनाइद्वारा' थियो। यही उत्तर मनमा राखेर गलाती ३:६ पदले शुरू गर्छ: 'जसरी अब्राहामले

पनि ...।' अब्राहामले परमेश्वरलाई विश्वास गरेको हुनाले तिनी यही प्रकारले अर्थात् विश्वासको सुनाइद्वारा नै धर्मी ठहरिए ।

हुन सक्छ, यहूदी धर्मका शिक्षकहरूले अब्राहामलाई आफ्नो विवादको तर्क पुष्टि गर्ने नमुना र प्रतीक तुल्याए होलान् । अब्राहामको जीवनबाट खतनाको आवश्यकता देखाउन सक्ने उनीहरूको तर्क निर्भर गर्ने जग तिनी नै थिए (उत्पत्ति १७:२४ र २६) । ठीक छ, तब तिनीहरूको 'रणभूमि'मा उत्रेर प्रेरित पावलले तिनीहरूसित आफ्नो तर्कयुक्त लडन्त लड्नेछन् । अब्राहाम कसरी धर्मी ठहरिए ? परमेश्वरलाई विश्वास गरेर नै । तिनले कुनै कर्मद्वारा आफ्नो योग्यता देखाउनुपरेन । तिनले सिर्फ परमेश्वरमाथि विश्वास राखे, बस यति । तिनले परमेश्वरलाई गरेको विश्वासमा तिनको केही योग्यता थिएन । परमेश्वरलाई विश्वास गर्नु मानिसले गर्न सक्ने एकमात्र न्यायसंगत र समुचित कुरा हो । तब परमेश्वरलाई विश्वास नगर्ने ? यो ता मानिसको मूर्खता ठहरिन्छ । यसैले तपाईं बुझिदिनुहोला: मुक्तिको सम्बन्धमा मानिसले गर्न सक्ने एकमात्र काम परमेश्वरमाथि विश्वास गर्नु हो । परमेश्वरमाथि विश्वास गरेकोमा कुनै मानिसले घमण्ड गर्न सक्दैन । यसो गरेर उसले कुनै असल काम गरेको पनि होइन । यसमा उसको प्रयास पनि चाहिँदैन । यस प्रकारको विश्वासले मानिसको स्वभावलाई कुनै मौका दिँदैन । यस विषयमा श्री फिन्डलेले यसो भन्छन्: 'सृष्टिले आफ्ना सृष्टिकर्तामाथि विश्वास गर्नु अथवा छोराले बुवामाथि भरोसा राख्नुबाहेक अरु कुनै न्यायसंगत कामै हुँदैन ।'

धर्मी ठहराउने धर्माकारण परमेश्वरको काम हो । यस कार्यद्वारा उहाँले ख्रीष्ट येशूमाथि विश्वास गर्नेहरू सबैलाई धर्मी भएका घोषणा गर्नुहुन्छ । पापी मानिसहरूसित परमेश्वरको यस प्रकारको व्यवहार सम्भव भयो; किनभने गलगथामा प्रभु येशू पापी मानिसहरूको सट्टामा तिनीहरूका निम्ति क्रूसमा मर्नुभयो । यसरी उहाँले तिनीहरूका पापहरूको ऋण पूरा रूपले चुक्ता गर्नुभयो । धर्माकरणको मतलब यो होइन, कि परमेश्वरले विश्वासीहरूलाई उनीहरू आफूमा धर्मी र पापरहित

ठहराउनुहुन्छ। होइन; किनकि जो व्यक्ति धर्मी ठहरिन्छ, ऊ कहिल्यै आफूमा धर्मी गर्निदैन; तर मुक्तिदाता प्रभुले गर्नुभएको त्राणको कामले गर्दा परमेश्वरले त्यो कुरा विश्वास गर्ने सबै मानिसहरूलाई धर्मी ठहराउनुहुन्छ। जब एउटा पापी मानिसले प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्दछ, तब परमेश्वरको सामु उसको ठहर एउटा धर्मी मानिसको ठहर हुन जान्छ। यसरी ऊ स्वर्गको योग्य बनेको छ। त्यसपछि परमेश्वरले उसका निम्ति गर्नुभएको धर्मीकरणको सट्टामा उसले परमेश्वरलाई के दिन सक्छ? परमेश्वरप्रति धन्यवादी भएर ऊ अबदेखि उसो एउटा धर्मी मानिसको जीवन जिउँछ। यस विषयमा यहाँ याद गर्नुपर्ने महत्त्वपूर्ण कुरा के हो भने, परमेश्वरको धर्मी ठहराउने कामसित व्यवस्थाको कुनै सम्बन्ध नै छैन, नता त्यस धर्मीकरणसित व्यवस्था पालन गर्ने कुराले सम्बन्ध राख्छ। धर्मी ठहराउने काम खालि विश्वासमा आधारित हुन्छ, बिलकुलै विश्वासमा निर्भर रहन्छ।

गलाती ३:७: निस्सन्देह, 'अब्राहामको सन्तान हुनु हो भने मानिसको खतना हुनुपर्छ' भन्ने यहूदी धर्मका शिक्षकहरूको माग थियो। तर पावलले यो गलत दाबी खण्डन गरेका छन्। वास्तवमा अब्राहामका सन्तानहरू तिनीहरू हुन्, जसले विश्वास गरेर मुक्ति पाए। अब्राहामको सन्तान ठहरिनलाई यहूदी बन्नुपर्दैन, यसो हुनका निम्ति यहूदी भएर जन्मिनु पनि पर्दैन। रोमी ४:१०-११ पदमा पावलले के स्पष्ट पार्छन् भने, अब्राहाम आफ्नो खतना हुनुभन्दा अघि नै धर्मी ठहरिए, अर्थात् तिनी अन्यजातिका मानिस हुँदाखेरि नै धर्मी ठहरिए।

गलाती ३:८: हामी पुरानो नियमलाई कुन दृष्टिले लिऔं? मानौं पुरानो नियम एक भविष्यवक्ताजस्तै हो, जसले सयौं, अँ, हजारौं वर्षपछि हुन आउने कुरा देख्दछ, अर्थात् कसरी परमेश्वरले यहूदीहरूलाई जस्तै अन्यजातिका मानिसहरूलाई पनि तिनीहरूको विश्वासको आधारमा बचाउनुहुन्छ, सो देख्दछ। पुरानो नियमले अब्राहामको आशिष, त्यो धर्मी ठहराउने आशिष अन्यजातिका मानिसहरूमाथि आउनेछ भन्ने कुरा अघिबाट मात्र देखेन, तर त्यो आशिष अब्राहामलाई उत्पत्ति १२:३ पदमा

‘तिमीमा पृथ्वीका सबै जातिहरू आशिषित हुनेछन्’ भनेर एउटा सुस्पष्ट र सुनिश्चित प्रतिज्ञाको रूपमा दिइएको थियो ।

उत्पत्तिको पुस्तकबाट उद्धृत गरिएको पदमा प्रेरित पावलले लगाएको अर्थ देख्न हामीलाई शुरुमा गाह्रो पर्ला, तर पवित्र आत्मा जसले पुरानो नियमको यही उत्पत्ति १२:३ पदको प्रेरणा दिनुभयो, उहाँले यस पदमा सबै जातिका मानिसहरूका निम्ति विश्वासद्वारा प्राप्त हुने मुक्तिको सुसमाचार हालिएको कुरा जान्नुभयो । प्रेरित पावलले उही पवित्र आत्माको प्रेरणाले आफ्ना पत्रहरू लेखे; यसैले उनले हामीलाई यस पदमा लुकिएको अर्थ, त्यसको खास अर्थ खोल्न हर हिसाबले सक्षम थिए । ‘तिमीमा’ अर्थात् अब्राहामले जस्तै र अब्राहामसित ‘सबै जातिहरू’, अँ, यहूदी जाति लगायत अरू सबै अन्यजातिहरूका मानिसहरू ‘आशिषित हुनेछन्’ (गलाती ३:८) । यसर्थ अब्राहामको यस आशिषअनुसार सबै जातिका मानिसहरू धर्मी ठहरिन्छन्, तिनीहरूले मुक्ति पाउँछन् । अब्राहामले कसरी मुक्ति पाए ? तिनले विश्वासद्वारा मुक्ति पाए । जाति-जातिका मानिसहरूले कसरी मुक्ति पाउँछन् ? तिनीहरूले विश्वासद्वारा मुक्ति पाउँछन्, अब्राहामले जस्तो । अनि आफू पहिले यहूदी बनेर तिनीहरूले मुक्ति पाउँदैनन्, तर तिनीहरू स्वभावैले अन्यजातिका मानिसहरू भए पनि, यही अवस्थामा, मुक्ति पाउँछन् ।

गलाती ३:९: यहूदी धर्मको पवित्र शास्त्रको साक्षीअनुसार सबै मानिसहरू जसले अब्राहामले जस्तै गरी परमेश्वरमाथि विश्वास राख्छन्, उही विश्वासी अब्राहामसित धर्मी ठहरिनेछन् ।

ख) गलाती ३:१०-१८ : मोशाको व्यवस्था र परमेश्वरको प्रतिज्ञाको बीचमा के भिन्नता छ ?

गलाती ३:१०: यस पदमा आएर प्रेरित पावलले पवित्र धर्मशास्त्रबाट के देखाउँछन् भने, व्यवस्थाले आशिष दिने कुरा परै जाओस्, त्यसले श्राप पो दिन्छ; त्यसले श्राप दिनुबाहेक अरू केही पनि

दिन जान्दैन। पावलले यस पदमा 'व्यवस्था उल्लङ्घन गर्नेहरू सबै श्रापमनि छन्' भन्दैनन्, तर 'जति व्यवस्थाका कामहरूबाटका हुन्, तिनीहरू सबै श्रापमनि छन्' भनेर लेखेका छन् र यसो भनेर उनले ती सबै मानिसहरूलाई सङ्केत गर्दछन्, जसले व्यवस्था पालन गरेर परमेश्वरको सामु ग्रहणयोग्य हुन चाहन्छन्, जसले व्यवस्थाद्वारा परमेश्वरको कृपा प्राप्त गर्न खोज्छन्। 'तिनीहरू श्रापमनि छन्' भनेको तिनीहरू सबैको दण्डको आज्ञा भइसकेको छ, जो मृत्यु हो; किनभने व्यवस्था २७:२६ पदमा लेखिएको छ: 'श्रापित होस् त्यो मानिस, जसले यस व्यवस्थाका सबै वचनहरू पालन गर्नलाई तिनलाई कायम राख्दैन।' मोशाको व्यवस्था एकै दिन पालन गर्न पुग्दैन; त्यसलाई एक महिना पालन गरेर वा त्यसलाई एक वर्ष पालन गरेर पनि पुग्दैन। यस पदमा त्यसलाई 'कायम राख्नु' वा त्यसमा 'लागिपर्नु' भनिएको छ। व्यवस्थाप्रति आज्ञाकारिता आंशिक होइन, तर पूरा आज्ञाकारिता हुनुपर्छ। यसर्थ दस आज्ञाहरू मात्र पालन गर्न पनि पुग्दैन; होइन, व्यवस्था पालन गर्नु हो भने मोशाले लेखेका पाँच पुस्तकभित्र आदेश गरिएका सबै आज्ञाहरू र नियमहरू पालन गर्नुपर्छ।

गलाती ३:११: पुरानो नियमबाट प्रेरित पावलले अर्को प्रमाण भिक्दै यी भूटा शिक्षकहरूको शिक्षाको सिद्ध दोष देखाएर यिनीहरूको भूटो शिक्षा खण्डन गरेका छन्। उनले हबक्कूकको पुस्तकबाट त्यसको दुई अध्यायको चार पद लिएर के स्पष्ट पार्छन् भने, परमेश्वरले जहिले पनि जुनै पनि मानिसलाई व्यवस्थाद्वारा होइन, तर विश्वासद्वारा धर्मी ठहराउनुभयो। नयाँ नियम लेखिने मूलभाषामा अर्थात् ग्रीक भाषामा यस पदका शब्दहरू यस प्रकारले अनुवाद गर्न मिल्छन्: 'विश्वासद्वारा धर्मी भएको व्यक्तिचाहिँ जिउनेछ' अर्थात् जुन मानिसहरूलाई परमेश्वरले तिनीहरूको विश्वासको आधारमा धर्मी ठहराउनुभयो, तिनीहरूसँग अनन्त जीवन हुन्छ। अँ, विश्वासद्वारा धर्मी ठहरिएकाहरू जिउनेछन्।

गलाती ३:१२: मोशाको व्यवस्थाले मानिसहरूलाई 'विश्वास गर' भन्ने आज्ञा गर्दैन। त्यसले मानिसहरूलाई 'व्यवस्थाका आज्ञाहरू पालन गर्न कोशिश गर' भनेर पनि भन्दैन। तर व्यवस्थाको आज्ञापालन गर्नु हो भने

त्यसको आज्ञापालन अक्षरशः रूपले, पूरा रूपले, सिद्ध रूपले हुनुपर्छ भन्ने त्यसको माग हो । लेवीको पुस्तकमा यस प्रकारको शिक्षा छ । व्यवस्थाको ठीक विपरीत शिक्षा विश्वासको शिक्षा हो । व्यवस्थाले भन्छ: 'नियम पूरा गरेर बाँच !' विश्वासको शिक्षाले भन्छ: 'विश्वास गरेर बाँच !' धर्मी मानिस विश्वासको आधारमा जिउँछ; प्रेरित पावलको तर्क यो हो; व्यवस्थाको अधीनतामा रहेको मानिस विश्वासको आधारमा जिउँदैन । यसैकारण व्यवस्थाको अधीनतामा भएको मानिस परमेश्वरको सामु धर्मी ठहरिँदैन ।

गलाती ३:१२ पदमा जब लेवी १८: ५ पद उद्धृत गरिएको छ: 'जुन मानिसले तिनलाई पालन गर्छ, ऊ तीद्वारा जिउनेछ', तब यो वाक्य हामीले काल्पनिक आदर्शको रूपमा बुझ्नुपर्छ; किनकि हामी मानिसमा कोही सिद्ध व्यक्ति नभएका हुनाले हामीमध्ये कोही पनि त्यस स्तरमा आइपुग्न सक्दैन । तब स्पष्ट छ: व्यवस्था पालन गरेर कसैले पनि जीवन पाउँदैन ।

गलाती ३:१३: यस पदमा आएर हामीले एउटा शब्दमा ध्यान दिनुपर्छ: 'ख्रीष्ट येशूले हामीलाई व्यवस्थाको श्रापबाट दाम तिरेर छुटाउनुभयो' । दाम तिरेर खरिद गरिएको वस्तु फेरि आफ्नो अधिकारमा लिनु वा मोल तिरेर बन्धनबाट मुक्त गराउनु नै यस शब्दको अर्थ हो । व्यवस्थाको श्राप के हो ? यसको श्राप मृत्यु हो । जसले व्यवस्थाका आज्ञा र नियमहरू उल्लङ्घन गर्दछ, ऊ मर्नुपर्छ । अनि व्यवस्थाको माग यही हो; अनि प्रभु येशूले आफ्नो क्रूसको मृत्युद्वारा व्यवस्थाको यही माग पूरा गर्नुभयो । जब पावलले यहाँ 'हामीलाई' भन्ने शब्द प्रयोग गर्छन्, तब हामीलाई लाग्छ, कि उनले यहूदी धर्मबाट इसाई भएकाहरूमाथि आफ्नो विचार पुर्याएका हुन्; तर यहूदीहरू सबै मानिसहरूलाई प्रतिनिधि गर्ने जाति भएका हुनाले निश्चय त्यस 'हामीलाई' भन्ने शब्दले सबै मानिसहरूलाई सङ्केत गरेको र समावेश गरेको हुनुपर्छ ।

यस विषयमा श्री सिन्डलान् जोहन्सले यसो भन्दछन्: 'यी गलातीहरूमा हामीले के देख्छौं: तिनीहरूले ख्रीष्ट येशूले तिनीहरूका निम्ति छुटकाराको आधा दाम मात्र तिर्नुभएको विश्वास गरेका रहेछन् ।

यसैले तिनीहरूलाई खतनाको बन्धनमनि आएर यहूदीका रीतिविधिहरू पालन गरेर छुटकाराको बाँकी दाम आफूले तिर्नुपर्छ जस्तै लाग्यो । यसैले तिनीहरू यी भूटा शिक्षकहरूको जालमा फस्नु सजिलो भयो । तिनीहरूले सुसमाचारको शिक्षा र यहूदी धर्मबाट एउटा 'खिछड़ी धर्म' बनाए । प्रेरित पावलले यस पदमा हामीलाई यसो भन्दछन्: ख्रीष्ट येशूले छुटकाराको पूरा दाम तिरेर हामीलाई व्यवस्थाको श्रापमनिबाट पूरा रूपले छुटाउनुभएको हो ।¹¹⁾

ख्रीष्ट येशूको त्राणको काम के थियो? पापको विरोधमा परमेश्वरको भयानक क्रोध पूरा रूपले चाखेर उहाँ हामी मानिसहरूको सट्टामा क्रूसमा मर्नुभयो; परमेश्वरको श्राप उहाँमाथि पर्यो, अँ, उहाँमाथि जसले पापी मानिसहरूको ठाउँ लिनुभयो । यसो हुँदा उहाँ पापमय हुनुभएन, तर हामी मानिसहरूका सबै पापहरू उहाँमाथि लदिए ।

याद गर्नुहोस्! प्रभु येशूले मानिसहरूलाई व्यवस्थाको श्रापमनिबाट दाम तिरेर छुटाउनुभएको तरिकाचाहिँ आफ्नो जीवनभरि नै पूरा रूपले व्यवस्थाका दस आज्ञाहरू पालन गर्नु नै थिएन । मोशाको व्यवस्थाप्रति उहाँको आज्ञाकारिता सिद्ध थियो; तर उहाँको यो सिद्ध आज्ञाकारिता हाम्रो खातामा, हाम्रै लेखामा हालेर गनिएको कुरा पवित्र बाइबलले कहीं पनि सिकाउँदैन । होइन, हामी मानिसहरूलाई व्यवस्थाको श्रापबाट छुटाउने तरिका यस प्रकारको थियो: उहाँले आफ्नो क्रूसको मृत्युमा व्यवस्थाको डरलाग्यो श्राप सहनुभयो । उहाँको त्राणात्मक मृत्युद्वारा बाहेक अरु कुनै तरिकाले मानिसहरूको मुक्ति हुनु असम्भव छ । अपराधीहरू रूखमा भुन्ड्याएर मृत्युदण्ड दिइएको सम्बन्धमा व्यवस्थाले के भनेको छ, सो सुन्नुहोस्: 'हरेक जो रूखमा भुन्डिन्छ, त्यो श्रापित होस्' (व्यवस्था २१:२३) । रूखमा भुन्डिएर मर्नुचाहिँ परमेश्वरको श्रापमनि परेको एउटा चिन्ह थियो । यस पदमा पवित्र आत्माले मुक्तिदाताको मृत्युको विषयमा दिइएको भविष्यवाणी देख्नुहुन्छ; किनकि यस भविष्यवाणीअनुसार परमेश्वरले आफ्नो प्रतिरूपमा सृष्टि गर्नुभएका मानिसहरूका निम्ति ख्रीष्ट येशूले त्यो निर्धारित श्राप सहेर मर्नु थियो । यसरी ख्रीष्ट येशू त्यस श्रापित

क्रसमा उचालिनुभयो, जसको दण्डको योग्य उहाँ कदापि हुनुहुन्न-
थियो। प्रेरित ५:३० र १ पत्रुस २:२४ अनुसार उहाँको क्रसको मृत्युमा
उहाँलाई 'रूखमाथि भुन्ड्याए' मारियो।

गलाती ३:१४: अब्राहामका निम्ति 'म तिमीलाई आशिष दिनेछु र
तिमीमा पृथ्वीका सबै जातिहरू आशिषित हुनेछन्' भन्ने परमेश्वरको प्रतिज्ञा
थियो। अब्राहामको आशिष के थियो? तिनको खास आशिष 'अनुग्रहबाट
विश्वासद्वारा मुक्ति' थियो (एफेसी २:८)। तर पहिले कसैले परमेश्वरले
निर्धारित गर्नुभएको मृत्युको दण्डरूपी छुटकाराको दाम तिर्नु थियो।
यसैले प्रभु येशू श्राप बनिनुभयो; फलस्वरूप परमेश्वर अबदेखि उसो
यहूदीहरूलाई र अन्यजातिका मानिसहरूलाई पनि आफ्नो अनुग्रहको
अँगालोमा हाल्न सफल हुनुभएको छ। ख्रीष्ट येशूचाहिँ अब्राहामको खास
सन्तान हुनुहुन्थ्यो, जसमाफत पृथ्वीका सबै जातिका मानिसहरू आशिषित
भए।

उत्पत्ति १२:३ पदमा परमेश्वरले अब्राहामलाई आफ्नो आशिषको
प्रतिज्ञा दिनुभयो, तर यसो गर्दा उहाँले पवित्र आत्माको कुरा गर्नुभएन।
तर प्रेरित पावलले हामीलाई परमेश्वरको प्रेरणामा बताउँछन्: अब्राहाम-
सितको परमप्रभु परमेश्वरको करारमा पवित्र आत्माको वरदान पनि
हालिएको रहेछ। यस मुक्तिको करारमा अरू कुनै बाजी थपिएको थिएन;
बरु यस पदमा हामी सारतत्त्वरूपी अविकसित बीउको रूपमा के देख्छौं
भने, व्यवस्थाले बाटो छेकुन्जेल पवित्र आत्मा आउन सक्नुहुन्नथियो।
यसैले पहिले ख्रीष्ट येशू मर्नु र महिमामा फर्केर जानु थियो; त्यसपछि
मात्र पवित्र आत्मालाई हामीकहाँ पठाउने कुरा सम्भव भयो (यूहन्ना
१६:७)।

प्रेरित पावलको तर्क तीनवटा बुँदामा आधारित थियो: अ) गलातीहरू आफूले गरेको अनुभव, आ) पुरानो नियमबाट पेस गरिएको बलियो साक्षी र अबचाहिँ मुक्ति विश्वासद्वारा हुने कुराको तेस्रो बुँदा इ) मानिसहरूको बीचमा चल्ती भएको वाध्यकारी रूपले लागू हुने कबुलको वचनको नमुना दिन्छन्।

यस खण्डमा प्रेरित पावलले पेस गरेको तर्कको संक्षिप्त सार यसरी दिन सकिन्छ: उत्पत्ति १२:३ पदमा परमेश्वरले अब्राहामलाई प्रतिज्ञा गर्नुभयो, कि उहाँले तिनमा पृथ्वीका सबै जातिका मानिसहरूलाई आशिषित तुल्याउनुहुनेछ। मानिसहरूलाई मुक्ति दिलाउने यस आशिषमा यहूदीहरू र अन्यजातिका मानिसहरू समावेश गरिएका हुन्छन्। उत्पत्ति २२:१८ पदमा परमेश्वरले अब्राहामलाई अभै थप आशिषको रूपमा यसो भन्नुभयो: 'तिम्रो वंशमा पृथ्वीका सबै जातिहरू आशिषित हुनेछन्।' यसमा 'वंश'का निम्ति बहुवचन होइन, तर एकवचन प्रयोग गरिएको छ। यस प्रतिज्ञामा 'अब्राहामको वंश' भन्दाखेरि परमेश्वरले प्रभु येशू ख्रीष्टलाई सङ्केत गर्नुभएको हो; किनभने उहाँचाहिँ अब्राहामको खास छोरा हुनुहुन्थ्यो (लूका ३:३४)। हामी अरू शब्दमा भनौं भने, परमेश्वरले ख्रीष्ट येशूद्वारा सबै जातिहरूलाई आशिष दिने प्रण गर्नुभयो, तिनीहरू चाहे यहूदी, चाहे अन्यजातिका मानिसहरू किन नहोऊन्। उहाँको प्रतिज्ञामा कुनै बाजी थपिएन। यस प्रतिज्ञाको आशिष पाउन न धर्मकर्महरू गर्नु आवश्यक थियो, न ता व्यवस्थाका आज्ञाहरू पालन गर्नुपर्थ्यो। प्रतिज्ञा भन्नाले कबुलको वचन हो, जुन वचन हृदयले मानेर हामीले विश्वासद्वारा ग्रहण गर्नुपर्छ, बस यति।

अब्राहामलाई प्रतिज्ञा गरिएको ४३० वर्षपछि इस्राएली जातिलाई व्यवस्था दिइयो। तर मोशाको व्यवस्थाले अब्राहामलाई दिइएको यस प्रतिज्ञामा कुनै कुरा थप्न पाउँदैन, न ता यो प्रतिज्ञा अदलबदल गर्न पाउँदछ। मानिसहरूको बीचमा चल्ती भएका कबुल-वचनहरूमा समेत कुनै कुरा थप्न पाइँदैन, यिनमा कुनै कुरा हेरफेर गर्न पाइँदैन। मानिसको कबुलमा कुनै हेरफेर अवैध ठहरिन्थ्यो भने, परमेश्वरको प्रतिज्ञाको सम्बन्धमा केकसो? यसमा केही हेरफेर हुनु - असम्भव!! निचोडमा आएर पावलले भन्छन्: परमेश्वरले प्रतिज्ञा गर्नुभएको आशिष ख्रीष्ट येशूद्वारा अन्यजातिहरूकहाँ आउँछ; जसले प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्दछ, ऊ यस आशिषको हकवाला, यसको सहभागी भएकै हुन्छ, व्यवस्थाको कुरा र त्यसको आज्ञापालन परै जाओस्!

गलाती ३:१५: अब हामी मानिसहरूको बीचको चल्ती व्यवहारको कुरा गरौं ! जब कुनै दित्सापत्रमा वा कुनै इच्छापत्रमा सहीछाप गरिन्छ, तब कसैले पनि यस कागजमा केही अदलबदल गर्ने आँट वा विचारै गर्दैन । मानिसको इच्छापत्र खारिज गर्न सकिँदैन भने परमेश्वरको कबुलको वचन भन्नु बढ्ता गरी खारिज हुँदै होइन ।

गलाती ३:१६: हामी यी यहूदी धर्मका प्रचारकहरूले पावलसित कस्ता-कस्ता तर्कवितर्कहरू निकालेको अनुमान गरौं ? तिनीहरूले मानिए: हो, परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरू अब्राहामलाई र तिनको वंश अर्थात् इस्राएली जातिलाई दिइए; तर पछिबाट यी इस्राएली जातिका मानिसहरू व्यवस्थाको अधीनतामा सुम्पिए । यही सिलसिलामा ख्रीष्ट येशूमाथि विश्वास गरेर मुक्ति पाएको हरेक मानिसले दस आज्ञाहरू पालन गर्नुपर्छ भन्ने तर्क तिनीहरूले गरे होलान् । यस तर्कको प्रतिउत्तरमा पावलको जवाफ यस प्रकारको थियो: परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरू अब्राहामलाई, साथै तिनको वंशलाई दिइए; अनि अब्राहामको वंशका निम्ति प्रयोग गरिएको शब्दचाहिँ एकवचन हो । यसैले यहाँ, यस ठाउँमा अब्राहामको वंशको अर्थ इस्राएली जाति होइन, तर ख्रीष्ट येशू हो । जबसम्म पवित्र आत्माले हामीलाई प्रकाश दिनुहुन्न र हाम्रा आँखाहरू खोलिँदैनन्, तबसम्म सायद हामीले यस 'वंश' नामक शब्दमा यस प्रकारको भिन्नता देख्न सक्दैनौं होला ।

गलाती ३:१७: जुन प्रतिज्ञा परमेश्वरले अब्राहामसित गर्नुभयो, त्यस प्रतिज्ञामा कुनै सर्तरूपी बाजी थापिएको थिएन । यससित पालन गर्नुपर्ने कामहरू जोडिएका थिननन् । परमेश्वरले अब्राहामलाई एउटा वंश दिने प्रण गर्नुभयो, र त्यो वंश ख्रीष्ट हुनुहुन्छ । अनि अब्राहाम निस्सन्तान भए पनि तिनले परमेश्वरलाई यस प्रतिज्ञामुताबिक विश्वास गरे, मानौं तिनले आफ्नो आउने वंशरूपी ख्रीष्टमाथि समेत विश्वास गरे; अनि यही विश्वासमा तिनी धर्मी ठहरिए । त्यसपछि ४३० वर्ष बिते, र व्यवस्था दिइयो; तर मोशाको व्यवस्थाले परमेश्वरको यस प्रतिज्ञालाई कुनै हालतमा पनि रद्द गर्न सकेन । पावलले हामीलाई के भन्दछन् ? होइन, परमेश्वरले

आब्राहामलाई दिनुभएको यो प्रतिज्ञा एउटा इच्छापत्रजस्तै हो, जो एउटा बलिदानरूपी मृत्युद्वारा स्थापित भएको हो (उत्पत्ति १५:७-११ र हिब्रू ९:१५-२२ पदका खण्डहरू पनि हेर्नुहोला)। यसैले यो प्रतिज्ञा कुनै हालतमा पनि कहिल्यै फिर्ता लिइनेछैन।

४३० वर्षको कुरा अझ पनि गर्नु छ: कुन समयदेखि यहाँ यस पदमा बताइएका चार सय तीस वर्ष गन्न शुरु गरिन्छ? हाम्रो हिसाबअनुसार यो अवधि परमेश्वरले अब्राहामलाई भन्नुभएको वर्षदेखि शुरु हुने होइन, तर परमेश्वरले यो प्रतिज्ञा याकूबसित वाचाको रूपमा अभिपुष्ट गर्नुभएको वर्षदेखि अर्थात् याकूब मिस्र देशमा जान लागेको वर्षदेखि गन्नपर्छ, तब ठीक चार सय तीस वर्ष हुन्छन् (उत्पत्ति ४६:१-४)।

गलाती ३:१८: पैतृक सम्पत्ति कि त विश्वासको आधारमा कि त कामहरूको आधारमा दिइनुपर्छ; पैतृक सम्पत्ति विश्वासबाट हुने र कामहरूबाट पनि हुने, यी दुवै कुराले हुनै सक्दैन। यस सम्बन्धमा पवित्र धर्मशास्त्रको सुदृढ साक्षी छ: अब्राहामले पैतृक सम्पत्ति अरू कुनै सर्तविना परमेश्वरको प्रतिज्ञाको रूपमा पाएका थिए। अनि हाम्रो मुक्तिको सम्बन्धमा यो कुरा पनि सत्य छ: मुक्ति सित्तैमा दिइएको परमेश्वरको वरदान हो, जसमा अरू कुनै सर्त थपिएको छैन, जसमा कुनै सर्त थप्नु पनि हुँदैन। मुक्ति पाउनलाई काम गरौं भन्ने विचार समेत यसबाट निषेध गरिएको छ, यसबाट बिलकुल वञ्चित गरिएको छ।

ग) गलाती ३:१९-२९: मोशाको व्यवस्था दिइएको उद्देश्य के हो ?

गलाती ३:१९: व्यवस्था किन दिइयो, कुन उद्देश्यले दिइयो त? प्रेरित पावलले तर्क गरेअनुसार व्यवस्थाले परमेश्वरको प्रतिज्ञा रद्द गरेन भने र त्यसले परमेश्वरको प्रतिज्ञामा कुनै सर्तहरू थप्न वा यसलाई अदलबदल गर्न सकेन भने त व्यवस्था दिइएको उद्देश्य के होला र? व्यवस्था त्यसले पाप प्रकट गरोस्, त्यसले पापको ज्ञान देओस् भन्ने

उद्देश्यले दिइएको हो; किनभने व्यवस्थाद्वारा पापको खास रूप चित्र सकिन्छ; किनकि पापचाहिँ परमेश्वरको पवित्र आज्ञा उल्लङ्घन गर्ने अपराध हो। व्यवस्था दिइएको समयभन्दा अघि संसारमा पाप आइसकेको थियो, तर व्यवस्था नआएसम्म मानिसहरूले आफ्नो पाप अपराध ठान्दैनथिए; किनकि अपराध भन्नाले जानी-बुझी कुनै नियमकानुन भङ्ग गर्नु हो।

जब मोशाले इस्त्राएलीहरूलाई परमेश्वरको व्यवस्था दिएका थिए, तब तिनले एउटा पापी जातिलाई त्यो व्यवस्था दिएका थिए। व्यवस्थाका आज्ञाहरू पालन गरेर तिनीहरूले परमेश्वरको सामु धर्मी गनिने धार्मिकता प्राप्त गर्न सकेनन्; किनभने तिनीहरूसँग त्यो व्यवस्था पालन गर्ने शक्ति नै थिएन। व्यवस्था दिइएको उद्देश्य यो हो: सबै मानिसहरूले 'हामी कत्रो अधम पापी मानिस रहेछौं' भन्ने कुरा महसुस गर्ने हेतुले व्यवस्थाले ऐनाको काम गर्दछ; फलस्वरूप तिनीहरूले परमेश्वरलाई पुकार्लान् र उहाँले तिनीहरूलाई आफ्नो अनुग्रहमा बचाउन सकून् र तिनीहरूलाई मुक्ति दिन सकून्। जुन करार परमेश्वरले अब्राहामसित बाँध्नुभयो, त्यो करारचाहिँ कुनै पनि सर्त नथपिने 'आशिष दिनेछु' भन्ने उहाँको प्रतिज्ञा थियो। तर व्यवस्थाको प्रतिफल आशिष पाउनु होइन, तर दण्डको आज्ञा पाउनु बाहेक अरु केही पनि नपाउनु हो। व्यवस्थाको प्रकाशमा मानिसको अयोग्यता छरलङ्ग प्रकट गरिन्छ। त्यसले बरु परमेश्वरको तर्फबाट सिउँमा, बाजी नथपिएको उहाँको आशिष पाउने बाटो छेक्छ। मानिसले आशिष पाउनु हो भने, उसले पाउने आशिष परमेश्वरको अनुग्रहको फल हुनुपर्छ।

आउनुहोस्, अब हामी गलाती ३:१६ पदमा आएर वंशको कुरा गरौं! अब्राहामको वंशचाहिँ ख्रीष्ट येशू हुनुहुन्छ। यसैले व्यवस्था एउटा अस्थायी उपाय थियो; ख्रीष्ट येशू नआएसम्म त्यो दिइयो; किनभने ख्रीष्ट येशूद्वारा नै अब्राहामलाई प्रतिज्ञा गरिएको आशिष आउनु थियो।

दुई पक्षको बीचमा एउटा सन्धि स्थापित गर्नलाई प्रायः एउटा मध्यस्थ चाहिन्छ, जसले बीचमा मिलाउने काम गर्छ। व्यवस्थाचाहिँ परमेश्वर र इस्त्राएलीहरूको बीचमा स्थापित गरिएको सन्धि हो, अनि

मोशाचाहिँ त्यही मिलाउने मध्यस्थ थिए (व्यवस्था ५:५) । स्वर्गदूतहरू परमेश्वरका सन्देशवाहकहरू हुन्, जसले त्यो व्यवस्था मोशाको हातमा सुम्पे (व्यवस्था ३३:२, भजन ६८:१७, प्रेरित ७:५३ र हिब्रू २:२) । व्यवस्था दिने काममा मोशा र स्वर्गदूतहरूको सहभागिताले के सङ्केत गर्छ भने, परमेश्वर र उहाँको प्रजाको बीचको सम्बन्ध निकै टाढा थियो, र उहाँको प्रजा उहाँको पवित्र उपस्थितिको योग्य थिएन ।

गलाती ३:२०: तर यदि एउटा सन्धि एकतर्फको सन्धि हो भने, जसमा सन्धिकर्ताले सर्तविनाको प्रतिज्ञा गर्दछ र अर्को पक्षबाट कुनै कुरा पाउने आशा राख्दैन, यस अवस्थामा कुनै मध्यस्थ चाहिँदैन । व्यवस्था दिँदाखेरि एउटा मध्यस्थ लगाइए; यसर्थ व्यवस्था एकतर्फको सन्धि होइन रहेछ, तर दुई पक्षको सम्भौता रहेछ भन्ने बुझिन्छ; यस सम्बन्धमा यो पनि स्पष्ट छ, कि यस प्रकारको दुईपक्षको सन्धिमा हरेक पक्षले आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गर्नुपर्छ । अनि ठीक यही कुरामा व्यवस्थाको कमजोरी रहेको थियो । त्यसले मानिसहरूको पक्षबाट एउटा यस्तो आज्ञाकारिताको माग गरे, जुन प्रकारको आज्ञाकारिता देखाउन मानिसहरू असमर्थ थिए । तर जब परमप्रभु परमेश्वरले अब्राहामलाई आशिषको प्रतिज्ञा गर्नुभयो, तब यस सन्धिमा उहाँ एकतर्फको एकमात्र सन्धिकर्ता हुनुहुन्थ्यो । अनि प्रतिज्ञा पूरा हुने शक्ति पनि यस कुरामा थियो; किनभने प्रतिज्ञा पूरा हुनुमा सबका सब जिम्मेवारी परमेश्वरको थियो, यसमा मानिसको जिम्मेवारी थिएन । यस सन्धिमा कुनै मध्यस्थ चाहिएन, यसमा कुनै मध्यस्थको खाँचो परेन ।¹²⁾

गलाती ३:२१: के व्यवस्थाले परमेश्वरको प्रतिज्ञा खारिज गर्‍यो, अथवा के त्यसले प्रतिज्ञाको ठाउँ लियो ? कदापि होइन । गलाती ३:२१ पदले के भन्दछ ? जीवन दिन सक्ने कुनै व्यवस्था नै छैन । परमेश्वरले पापी मानिसहरूबाट खोज्नुभएको कुरा कुनै धर्मनियमले दिन सकेको भए निश्चय नै मुक्ति त्यही धर्मनियम पालन गरेर पाइनेथियो । परमेश्वरले आफ्ना प्रेम गर्नुभएको पुत्रलाई संसारमा पठाउनुभयो, र उहाँचाहिँ पापी मानिसहरूका निम्ति क्रूसमा मर्नुभयो । यस कुरामा यो निश्चय छ: यसो

गर्न योभन्दा सजिलो उपाय सम्भव भएदेखि परमेश्वरले अवश्य त्यो सजिलो उपाय अजाउनुहुनेथियो । तर व्यवस्थालाई आफ्नो सीप देखाउने समय दिइएको थियो । त्यसले पापी मानिसहरूलाई तिनीहरूका पापहरूबाट बचाउन सक्छ कि सक्तैन, सो प्रमाणित गर्नु थुप्रै मानिसहरू त्यसको अधीनतामा राखिएका थिए । तर यसैमा व्यवस्था कमजोर थियो; किनकि व्यवस्था मानिसको पापी स्वभावले गर्दा कमजोर थियो (रोमी ८:३) । व्यवस्था कुन काममा सफल हुन्छ ? मानिसहरूलाई तिनीहरूको पापी, लाचारी अवस्था देखाउनुमा व्यवस्था एकदम सिपालु हो । तब पापको विषयमा साबित भएका मानिसहरूले बुभ्रछन्: ख्रीष्ट येशूमा परमेश्वरबाट सितैमा पाइने अनुग्रहबाहेक तिनीहरूका निम्ति मुक्ति पाउने अरु कुनै उपाय, अरु कुनै आशा नै छैन ।

गलाती ३:२२: पुरानो नियमको पवित्र धर्मशास्त्रले त्यही कुरा प्रमाणित गरेर देखाउँछ: संसारका सबै मानिसहरू, अँ, व्यवस्थाको अधीनतामा रहेका सबै मानिसहरू पनि पापी हुँदा रहेछन् । अनि यसो हुनु खाँचो परेको थियो; किनकि पापको विषयमा पूरा कायल भएको मानिसले मात्र आफ्नो मुक्तिको खाँचो बुभ्रदछ । तब प्रतिज्ञा गरिएको मुक्तिचाहिँ येशू ख्रीष्टमाथि राखिएको विश्वासद्वारा विश्वास गर्नेहरू सबैलाई दिइन्छ भन्ने कुरा स्पष्ट हुन्छ । यस बाइस पदमा मुख्य शब्दहरू यी नै हुन्: 'विश्वासद्वारा', 'विश्वास गर्नेहरूलाई' र 'दिइन्छ' । यस पदमा 'कर्म गर' वा 'व्यवस्था पालन गर' भन्ने एउटै शब्द पनि छैन ।

गलाती ३:२३: यस पदमा 'तर विश्वास आउनुभन्दा पहिले' भन्दाखेरि हामीले 'इसाई विश्वास आउनुभन्दा पहिले' भन्ने अर्थमा बुभ्रनुपर्छ; किनभने प्रभु येशूको मृत्यु, उहाँको दफन, पुनरुत्थान र स्वर्गारोहणबाट, अँ, पेन्टेकोष्टको दिनदेखि ख्रीष्टको सुसमाचार प्रचार गर्ने एउटा नयाँ युग शुरु भएको हो । त्योभन्दा अगाडिको समयमा यहूदीहरू व्यवस्थाको अधीनतामा जेलमा भएभैं थुनामा रखवाली गरिएका थिए । तिनीहरूको वरिपरि व्यवस्थाका नियम, आज्ञा र विधिहरूरूपी बार लगाइएको थियो । अनि तिनीहरूले व्यवस्थाका मागहरू पूरा गर्न नसकेका

हुनाले तिनीहरूका निम्ति मुक्तितर्फ विश्वासको मार्ग छेकिएको थियो । यसरी नै व्यवस्थाको वशमा राखिएका मानिसहरू त्यस बेलासम्म कैदमा हालिएका थिए, जुन बेला तिनीहरूले छुटकाराको महिमित शुभ सन्देश सुन्न पाए । अनि ख्रीष्टको सुसमाचार तिनीहरूलाई सुनाइयो, र तिनीहरूका निम्ति व्यवस्थाको बन्धन छोडाइयो ।

गलाती ३:२४: यहाँ, यस खण्डमा व्यवस्थालाई बाल-बालिकाहरूका रखवाली गर्ने अभिभावक र शिक्षा दिने निर्देशकको चित्रण दिइएको छ । यस चित्रले शिक्षा दिने काममा व्यवस्थाको भूमिका भएको बढी जोड दिन्छ । किनकि मोशाको व्यवस्थाले हामीलाई परमेश्वरको पवित्रता, मानिसको लाचार पापी अवस्था र प्रायश्चित्तको आवश्यकता आदि सम्बन्धमा शिक्षा दिइरहेको छ । तर यहाँ लगाइएको शब्दको अर्थ शिक्षा दिनु मात्र होइन, तर उमेर नपुगेकाहरूलाई वा प्रौढ नभएकाहरूलाई तह लगाउने अनुशासन र देखरेख गर्ने काम पनि बुझिन्छ ।

गलाती ३:२४ पदमा 'ख्रीष्टकहाँ ल्याउने शिक्षक'¹³⁾ भन्ने वाक्यमा 'ल्याउने' भन्ने शब्द अनुवादकहरूद्वारा थपिएको शब्द हो, जो मूललिपिमा पाइँदैन । त्यो 'ल्याउने' शब्द हटाईकन यो पद पढ्नु हो भने व्यवस्थाचाहिँ ख्रीष्ट नआएसम्म यहूदीहरूलाई रखवाली गर्ने शिक्षकको भूमिका खेलेको कुरा भन् स्पष्ट बुझिन्छ । यसर्थ व्यवस्थाले ख्रीष्टका निम्ति, ख्रीष्टको आगमनसम्म, ख्रीष्टको आगमनको बाटो हेर्ने विचारले आफ्नो काम गरेको हो । हुन त एक प्रकारले मोशाको व्यवस्थाले इस्राएलीहरूको अस्तित्व कायम राखेको पनि हो; किनभने विवाह, धनसम्पत्ति, खानेकुराहरू आदि विषयमा त्यसका नियम-उपनियमहरूले तिनीहरूलाई छुट्टै राष्ट्र तुल्याए । अनि जब त्यो ख्रीष्टीय विश्वास आयो, तब त्यसको सुसमाचार पहिले यस यहूदी जातिलाई, मानौं ख्रीष्टपूर्वको एक शताब्दीदेखि अर्को शताब्दीसम्म लामो अवधिभित्र अचम्म प्रकारको रेखदेखले सुरक्षित राखिएको यस जातिलाई प्रचार गरियो । अब ख्रीष्टीय विश्वासअनुसार पापबाट छुटकारा दिनुहुने ख्रीष्ट येशूको त्राणात्मक मृत्युको खातिर

तिनीहरूलाई, र हामीलाई पनि, ख्रीष्टमा विश्वासद्वारा धर्मा ठहरिने प्रतिज्ञा गरिएको छ ।

गलाती ३:२५: व्यवस्थाले यी यहूदीहरूरूपी प्रौढ नभएका बालकहरूको अभिभावक र शिक्षकको भूमिका खेल्दै आएको थियो । तर अब ख्रीष्टीय विश्वास आइसकेको छ; अनि अबचाहिँ जब कसैले त्यो विश्वास अप्नाउँछ, तब ऊ यहूदी जातिको भए पनि ऊ व्यवस्थाको वशमा छैन । भन् बढ्ता गरी गलातीहरूजस्तै अन्यजातिका मानिसहरू व्यवस्थाको वशमा हुँदै होइनन्; किनकि उनीहरूले कहिल्यै त्यस व्यवस्थारूपी अभिभावकको अधीनतामा बस्नुपरेका थिएनन् । गलाती ३:२४ पदमा व्यवस्थाचाहिँ धर्मा ठहराउने काममा कुनै भूमिका खेल्दैन भन्ने कुरा स्पष्ट पारियो भने, अब गलाती ३:२५ पदमा आएर के सिक्किन्छ भने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति, जो विश्वासद्वारा धर्मा ठहरिएका हुन्छन्, व्यवस्था जीवनको सशर्त नियमकानुन नै होइन ।

गलाती ३:२६: यस खण्डमा सर्वनाम बदलिएको कुरामा तपाईंले ध्यान दिनुहोला । 'हामी'को ठाउँमा अब 'तिमीहरू' आएको छ । जबसम्म प्रेरित पावलले यहूदीहरूमाथि आफ्नो दृष्टिकोण लगाए, तबसम्म उनले 'हामी' भन्ने शब्द प्रयोग गरेका छन् । ख्रीष्ट येशू नआएसम्म यहूदीहरू व्यवस्थाको वशमा थिए । व्यवस्थाले तिनीहरूको यहूदी अस्तित्व त्यस बेलासम्म कायम राखेको थियो, जुन बेला तिनीहरूलाई ख्रीष्टको सुसमाचारमा विश्वासद्वारा धर्मा ठहरिने सन्देश प्रचार गरियो । अनि जब ती यहूदी मानिसहरूले प्रभु येशूमाथि विश्वास गरे, तब तिनीहरू धर्मा ठहरिए, र तिनीहरूले व्यवस्थाको अधीनतामा रहन छोडे । अब ती विश्वासीहरूमा यहूदी अस्तित्व रहेन । गलाती ३:२६ पददेखि यस अध्यायको अन्तसम्म 'तिमीहरू' भनेर यहूदी र अन्यजातिहरूबाट प्रभुकहाँ फर्केर मुक्ति पाएकाहरूलाई सम्बोधन गरिएको छ । ख्रीष्ट येशूमा विश्वासद्वारा उनीहरू सबैजना परमेश्वरका सन्तान हुन् ।

गलाती ३:२७: प्रभु येशूकहाँ फर्केको मानिसको ख्रीष्ट येशूसित जुन एकीकरण भएको छ, यो विश्वासद्वारा पाएको उसको एकता उसले

पानीको बप्तिस्मा लिँदाखेरि स्वीकार गर्छ र देखाउँछ। पानीको बप्तिस्माले कुनै पनि व्यक्तिलाई ख्रीष्टको शरीरको अङ्ग तुल्याउँदैन, न ता बप्तिस्मा लिएको व्यक्ति बप्तिस्मा लिएको हुनाले परमेश्वरको राज्यको हकदार हुन्छ। येशूको नाममा लिइएको बप्तिस्माचाहिँ ख्रीष्टलाई धारण गर्ने सार्वजनिक गवाही हो, जसद्वारा बप्तिस्मा लिने मानिसले आफूलाई ख्रीष्ट येशूसित एक तुल्याउँछ। प्रेरित पावलको भाषामा भन्नु हो भने, यस बप्तिस्मा लिने व्यक्तिले 'ख्रीष्टलाई धारण गर्छ'। जसरी सेनाको हरेक सिपाही जसले सैनिक पोसाक लाउँछ, उसले 'म फलानो सेनाको सदस्य हुँ' भन्ने कुरा देखाउँछ, ठीक त्यस्तै हरेक ख्रीष्ट-विश्वासीले पनि पानीको बप्तिस्माद्वारा 'म ख्रीष्टको भएँ' भनेर आफूलाई ख्रीष्ट येशूसित एक तुल्याउँछ। जतिजनाले बप्तिस्मा लिन्छन्, उनीहरूले 'अबदेखि उसो हामी आफ्नो जीवनमा केवल ख्रीष्ट येशूको अधिकार र स्वामित्व मान्दछौं' भन्ने कुरा खुल्लमखुल्ला स्वीकार गर्छन्। पानीको बप्तिस्मा लिनेले आफू परमेश्वरको सन्तान भएको कुरा खुला रूपले देखाउँछ।

हामी यस कुरामा पूरा निश्चित छौं: पानीको बप्तिस्माद्वारा खास कुनै पनि मानिस ख्रीष्ट येशूसित एक हुँदैन। यस पदमा प्रेरित पावलले यस प्रकारको सुभाउ पनि दिँदैनन्; किनभने यसो हुँदा उनले विश्वासद्वारा मुक्ति पाइन्छ भन्ने आफ्नो मूलसिद्धान्त सरासर खारिज गर्नेथिए।

प्रेरित पावलले यस पदमा आत्माको बप्तिस्माको कुरा पनि गर्दैनन्। आत्माको बप्तिस्मा भन्नाले त्यो आत्मिक कार्य बुझिन्छ, जसद्वारा एउटा ख्रीष्ट-विश्वासी ख्रीष्टको शरीरमा गाभिन्छ (१ कोरिन्थी १२:१३)। आत्माको बप्तिस्मा अदेख, अदृश्य हुन्छ। खुल्लमखुल्ला ख्रीष्ट येशूलाई धारण गर्ने कार्य र आत्माको बप्तिस्माको बीचमा मिल्ने कुनै कुरा देखिँदैन यहाँ।

श्री जी. एन. डार्वीले ठीक प्रकारले भनेका छन्, यो पानीको बप्तिस्मा 'ख्रीष्टको हुनका निम्ति' भएको हो। जसरी उहिले इस्राएलीहरूले 'मोशाचाहिँ हाम्रा अगुवा हुन्' भनेर मोशाको नाममा बप्तिस्मा लिएर उनीसित आफ्नो सम्बन्ध जोडेको कुरा देखाए, त्यसरी नै

यस वर्तमान समयमा ख्रीष्टकहाँ फर्केर आएको नयाँ विश्वासीले ख्रीष्टको हुनका निम्ति ख्रीष्टको नाममा बप्तिस्मा लिन्छ, र यसो गरेर अबदेखि उसो आफ्नो जीवनमाथि प्रभु येशूको सम्पूर्ण स्वामित्व स्वीकार गर्छ ।

बप्तिस्मा लिने ख्रीष्ट-विश्वासीले आफ्नो 'शरीर'रूपी पापी स्वभाव, आफ्नै धार्मिकता प्राप्त गर्न खोज्ने त्यसका सबै शारीरिक प्रयासहरूसमेत ख्रीष्टसित गाडिएको कुरा पनि देखाउँछ । उसले पुरानो जीवनको चाल बन्द भएको, एउटा नयाँ जीवन शुरु भएको गवाही दिन्छ । पानीको बप्तिस्माद्वारा गलातीहरूले आफ्नो विषयमा गवाही दिएका थिए, कि उनीहरू ख्रीष्टसित मरेका र ख्रीष्टसित गाडिएका छन् । ख्रीष्ट येशू व्यवस्थाको लेखि मर्नुभयो; ठीक त्यस्तै उनीहरू पनि व्यवस्थाको लेखि मरेका मुर्दा हुन् । यसकारण उनीहरूसँग व्यवस्थाको अधीनतामा रहने इच्छा नहुनुपर्ने, होइन र ? मोशाको व्यवस्था इसाईहरूको सशर्त नियम-कानुन नै होइन । आफ्नो क्रूसको मृत्युद्वारा ख्रीष्ट येशूले यहूदीहरू र अन्यजातिका मानिसहरूको बीचमा रहेको, तिनीहरूलाई एक-अर्काबाट अलग पार्ने पर्खाल भत्काउनुभयो; ठीक त्यस्तै उनीहरू पनि आ-आफ्नो जातीयताको लेखि मरेका छन् । उनीहरूले ख्रीष्टलाई धारण गरेका छन्; यसर्थ उनीहरू अबदेखि उसो एउटा बिलकुल नयाँ जीवन, अँ, एउटा ख्रीष्टबाट आउने ख्रीष्टीय जीवन जिउनेछन् ।

गलाती ३:२८ : मोशाको व्यवस्थाले यहूदी र गैर-यहूदीहरूको बीचमा भिन्नता राख्छ; उदारहणका निम्ति व्यवस्था ७:६ र १४:१-२ पद हेर्नुहोला । यहूदी परम्पराअनुसार हरेक बिहान यहूदी पुरुषले 'हे परमप्रभु, तपाईंले मलाई अन्यजाति, कमारा र स्त्री नबनाउनुभएकोमा म तपाईंलाई हार्दिक धन्यवाद चढाउँछु' भन्दै परमेश्वरलाई धन्यवाद दिने गर्छ । तर ख्रीष्टमा आएर यी जातीय, सम्प्रदायीक भिन्नताहरू मेटिएका छन्; परमेश्वरले अब ख्रीष्टमा सबै जातिका मानिसहरूलाई बराबर प्रेम गर्नुहुन्छ, उनीहरूलाई बराबर कृपादृष्टिले हेर्नुहुन्छ, ख्रीष्टमा उनीहरूलाई बराबर ग्रहण गर्नुहुन्छ । परमेश्वरले अन्यजातिको मानिसमा भन्दा यहूदी मानिसमा त्यसलाई बढी मन पराउनुपर्ने केही पनि देख्नुहुन्न । अब

कमारालाई छाडेर स्वतन्त्र मानिसलाई छानेर उसैलाई कृपा देखाउने कुनै कारण रहेन । ख्रीष्टमा पुरुष र स्त्रीहरूको सौभाग्य बराबर भएको छ, यस सम्बन्धमा पुरुष र स्त्रीको बीचमा कुनै भिन्नता छैन । उनीहरू ख्रीष्टमा छन्; यसैले दुवैको अवस्था र स्तर एउटै हो ।

तर गलाती ३:२८ पदभित्र आफ्नो अर्थ लगाउन हामी बल नगरौं; यस पदले भन्न खोजेको कुरा नाघेर नजाऔं ! निश्चय नै दैनिक जीवनमा पुरुष र स्त्रीको बीचको भिन्नता रहेको छ । नयाँ नियमभित्र पुरुषका निम्ति छुट्टै र स्त्रीहरूका निम्ति छुट्टै आदेशहरू छन् । प्रभु येशूले कमाराहरूलाई र तिनीहरूका मालिकहरूलाई पनि अलग-अलग प्रकारको आज्ञा दिनुभएको छ । ख्रीष्टमा हामी सबैजना एक हौं; ठिक्कै छ, तर यस कुराले पति-चाहिँ परिवारको शीर हुने र पत्नीचाहिँ पतिको अधीनतामा बस्ने ईश्वरीय नियम तोड्दैन । प्रभुको सेवाको सम्बन्धमा र स्थानीय मण्डलीमा परमेश्वरले दिनुभएको अनुग्रहअनुसार पुरुष र स्त्रीहरूका कर्तव्य र सेवाकाईहरू बेग्ला-बेग्लै छन् । तर परमेश्वरको कृपा र निगाह पाउने सम्बन्धमा कुरा गर्नु हो भने, ख्रीष्टमा हामी सबैको स्तर एउटै हो । अनि ख्रीष्टमा हुनु नै सबभन्दा ठूलो कुरा हो । किनभने ख्रीष्टमा हुनु भन्दाखेरि हाम्रो स्वर्गीय स्तर बुझिन्छ, हाम्रो सांसारिक अवस्था बुझिँदैन । परमेश्वरलाई धन्यवाद होस् ! उहाँको सामु ख्रीष्टमा विश्वास गर्ने यहूदी मानिस र ख्रीष्टमा विश्वास गर्ने अन्यजातिको मानिस बराबर भएका छन् । यस सम्बन्धमा श्री गोवेटले यसो भन्दछन्: 'मानिस-मानिसहरूको बीचमा व्यवस्थाले स्थापित गरेका सबै भिन्नताहरूका निम्ति परमेश्वरको प्रबन्ध एउटा चिहान हो ।' यसकारण ख्रीष्ट येशूले मानिस-मानिसको बीचमा जुन भिन्नताहरू मेटाउनुभयो, ती भिन्नताहरू फेरि पनि स्थापित गर्नु मूर्खता हो । ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले पवित्रताको पछि लाग्दा-लाग्दै यस प्रकारको गल्ती कहिल्यै नगरून् ।

गलाती ३:२९: गलाती विश्वासीहरूको दिमागको धुलाइ भएको हुनुपर्छ; नत्र उनीहरूले व्यवस्था पालन गरेर अब्राहामका सन्तान हुने कोशिश गर्ने नै थिएनन् । प्रेरित पावलले के देखाउँछन् भने, ख्रीष्ट नै

अब्राहामको खास वंश हुनुहुन्छ; अनि जुन-जुन कुराहरू परमेश्वरले अब्राहामलाई दिन्छु भनेर प्रतिज्ञा गर्नुभयो, ती सबै कुराहरू ख्रीष्टमा पूरा हुन्छन्। यसर्थ जब एउटा पापी मानिसले प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्दछ, तब ऊ प्रभु येशूसँग एक हुन्छ। यसरी नै मानिस अब्राहामको सन्तान बन्दछ, र यसरी नै ऊ ख्रीष्टमा परमेश्वरका सबै आशिषहरूको भागीदार र हकदार हुन्छ।

घ) गलाती ४:१-१६: कि त हामी उमेर नपुगेका बालकहरू कि त प्रौढ भएका पुत्र हौं

गलाती ४:१-२: यहाँ, यस खण्डमा हाम्रो सामु यस प्रकारको चित्र राखिएको छ: यहाँ एउटा धनी बुवाको बालक छ; जब त्यस बालकको उमेर पुगेको हुन्छ, तब त्यसका बुवाले त्यसलाई आफ्नो सारा सम्पत्तिमाथि अधिकार दिन चाहन्छन्। तर त्यो बालक सानो हुँदा त्यसको अवस्था नोकर वा दासको जस्तै हुन्छ; किनकि घरिघरि त्यसलाई 'यो गर्,' 'त्यो नगर्' भन्ने आज्ञा दिइनुपर्छ। त्यस बालकको सम्पत्ति रेखदेख गर्ने भण्डारीहरू छन्; त्यसलाई तह लगाउने अभिभावकहरू पनि छन्। निश्चय नै एक दिन सारा पैतृक सम्पत्ति त्यस बालकको हुनेछ; तर त्यो बालक पूरा नबढेसम्म त्यसले आफ्नो सम्पत्तिमाथि कुनै अधिकारै पाउँदैन।

गलाती ४:३: व्यवस्थाको वशमा भएका यहूदीहरूको अवस्था यस्तै छ। तिनीहरू मसिना बालबालिकाहरू थिए, जसलाई व्यवस्थाले दासदासीहरूलाई गरेजस्तै 'यो गर्,' 'त्यो नगर्' भन्दै आज्ञा दिइरहेको थियो। तिनीहरू संसारका प्राथमिक शिक्षाहरूको दासत्वमा थिए। 'संसारका प्राथमिक शिक्षाहरू' भनेर हामीले यहूदी धर्मअन्तर्गत सबै आधारभूत शिक्षाहरू बुझ्नुपर्छ। यहूदी धर्मका विधि र रीतिहरू यी मानिसहरूका निम्ति पर्याप्त छन्, जसले परमेश्वरलाई पिताको रूपमा चिन्दैनन्, जुन रूपमा प्रभु येशूले आफ्ना पितालाई प्रकट गर्नुभयो। एउटा

आधुनिक उदाहरण दिन हामी यस कुरालाई कुन रूप दिऔं? यो त अङ्कहरू चित्रे ज्ञान दिलाउनलाई घनाकार काठका केही टुक्राहरू लिएर खेलद्वारा सिकाएभैं भर्खरकै बालकलाई गन्न सिकाउने तरिका जस्तै हो। अथवा यो विभिन्न तस्बिरहरूद्वारा सानो बालकलाई 'यस नक्सामा देखेको कुरा के हो, अनि त्योचाहि, त्यो के हो' सोधेर चीजहरू चिनाउने तरिका जस्तै हो। किनभने व्यवस्था धेरै यस्ता कुराहरूले भरिएको छ, जो वास्तविक कुराहरूका छायाहरू र चित्रणहरू मात्र हुन्छन्। यी देख्न सकिने भौतिक चीजहरूले अदृश्य आत्मिक कुराहरू प्रकट गर्न खोज्छन्; तर आत्मिक मानिसले मात्र यस्तो कुरा देख्न र यसबाट लाभ उठाउन सक्छ। उदाहरणका निम्ति, खतनाचाहिँ यहूदी धर्मको खास चिन्ह र प्रतीक हो, जो बाहिर, शरीरमा लगाइन्छ, जुन चिन्ह देखिन्छ, तर जसको मतलब अल्पकालिक हुन्छ। तर यसको आत्मिक, भित्रिया अनन्त वास्तविकताचाहिँ ख्रीष्टीय विश्वासमा मात्र हुन्छ। यी बाहिरी, देखिने छायाआत्मक कुराहरू 'बालबालिकाहरू'लाई बन्धनमा पार्ने कुराहरू मात्र हुन्।

गलाती ४:४: स्वर्गका पिताले निर्धारित गर्नुभएको समयअनुसार बालकचाहिँ प्रौढ हुने भयो (गलाती ४:२)। चार अध्यायको दुई पदमा दिइएको चित्रमा भनेभैं अब 'बुवाले ठहराएको समय' पूरा भयो।

यहाँ, यस पदको थोरै शब्दहरूमा हामीले मुक्तिदाता प्रभुको ईश्वरत्व र उहाँको मानवताको अद्भुत बयान पाउँदछौं। उहाँ अनादिदेखि परमेश्वरका पुत्र हुनुहुन्थ्यो, तर उहाँ एउटी स्त्रीद्वारा जन्मनुभयो। ख्रीष्ट येशू मानिस मात्र हुनुभएको भए 'उहाँ एउटी स्त्रीद्वारा जन्मनुभयो' भन्न आवश्यक हुनेथिएन। किनभने एउटी स्त्रीबाट नभई मानिस कसरी जन्मन सक्छ? हाम्रा प्रभु येशूको सम्बन्धमा यसो भन्ने कारण उहाँ एउटी स्त्रीद्वारा जन्म लिनुभएको कुरा विशेष हो। उहाँ एक विशेष अद्वितीय व्यक्ति हुनुहुन्थ्यो, र उहाँको जन्म पनि अपूर्व र विशेष थियो: किनकि उहाँ पवित्र आत्माको शक्तिद्वारा एउटी कन्यामा गर्भधारण हुनुभयो।

प्रभु येशू यहूदी भएर जन्मनुभयो । उहाँ व्यवस्थाको अधीनतामा जन्मनुभएको यसको मतलब हो । तर हाम्रा प्रभु येशू, परमेश्वरको पुत्र हुनुभएको नाताले खास गरी कहिल्यै व्यवस्थाको वशमा हुनुहुन्नथियो । व्यवस्था दिनुहुने दाता उहाँ नै हुनुहुन्छ । तर परमेश्वरको अनुग्रहमा उहाँ कति होचिनुभयो । उहाँले आफूलाई यस उद्देश्यले व्यवस्थाको अधीनतामा राख्नुभयो, कि उहाँले आफ्नो जीवनद्वारा व्यवस्थाको प्रताप देखाइदिऊन् र आफ्नो क्रूसको मृत्युद्वारा व्यवस्थाको श्राप भोगिदिऊन् र मेटाइदिऊन् ।

गलाती ४:५: जस-जसले व्यवस्थाका नियमहरू पूरा गर्दैनन्, तिनीहरूबाट व्यवस्थाले यसको क्षतिपूर्तिको माग गर्दछ । पापको ज्याला मृत्यु हो । यसकारण प्रभु येशूले छुटकाराको दाम तिर्नुभयो; नत्रता छुटकाराको दाम नतिरुन्जेल परमेश्वरले संसारको कुनै मानिसलाई धर्मपुत्र-धर्मपुत्री तुल्याएर आफ्नो छोराछोरीको स्तरमा राख्न सक्नुहुन्न । यही उद्देश्यले प्रभु येशू यस संसारमा आउनुभयो; यसैले उहाँ मानिस बन्नुभयो; यही कारणले उहाँ यहूदी हुनुभयो; यसकारण व्यवस्थाले हामीबाट माग गरेको क्षतिपूर्ति उहाँले आफ्नो क्रूसको मृत्युद्वारा हाम्रा निम्ति तिरिदिनुभयो । उहाँ परमेश्वर हुनुहुन्थ्यो; यसैले परमेश्वरको पुत्रको मृत्युको मूल्य बहुमूल्य छ र उहाँको मृत्युबाट हुने लाभ पनि अपरिमित हुन्छ; किनकि पापी मानिसहरू जति किन नहोऊन्, तिनीहरूका पापहरू असङ्ख्य किन नहोऊन्, यी सबैका निम्ति उहाँको मृत्यु पर्याप्त हुन्छ; त्यस मृत्युले सबैका निम्ति छुटकाराको दाम तिरेको हो । मानिसको पुत्रको रूपमा उहाँ मानिसहरूका निम्ति मानिसहरूको सट्टामा मर्नुभयो; यसो गर्नु उहाँ पूरा रूपले सक्षम हुनुहुन्थ्यो । यस विषयमा श्री गोवेटले यसो भन्दछन्: 'परमेश्वरको पुत्र येशू ख्रीष्ट यस हेतुले मानिसको पुत्र बन्नुभयो, कि हामी आदमका सन्तानहरूले परमेश्वरका सन्तान हुन पाऊन् । योजस्तै अद्भुत साटफेर अरु के हुन सक्थ्यो ?'

जबसम्म मानिसहरू 'दासदासीहरू' हुन्छन्, तबसम्म तिनीहरू 'छोराहरू' हुनै सक्दैनन्। गलाती ४:५ पद अनुसार प्रभु येशूले व्यवस्थाको दासत्वमा रहेकाहरूलाई दाम तिरेर छुटाउने उद्देश्यचाहिँ उनीहरूलाई धर्मपुत्र तुल्याएर छोराको स्थानमा राख्नु थियो। हामीले परमेश्वरको सन्तान र परमेश्वरको छोराको बीचमा भिन्नता राख्नुपर्छ (रोमी ८:१४ र १६ पद तपाईंले तुलना गर्नुहोला)। हरेक ख्रीष्ट-विश्वासी परमेश्वरको परिवारमा सन्तान भएर जन्मन्छ (यूहन्ना १:१२)। सन्तानको शब्दले पुत्र हुने अधिकार र त्यसका सौभाग्यहरूमा जोड गर्दैन, तर जुन मानिसले प्रभु येशूलाई ग्रहण गर्दछ, उसमा एउटा ईश्वरीय, अलौकिक जन्म भएको कुरामा जोड लाउँछ। तर हरेक ख्रीष्ट-विश्वासीले परमेश्वरको परिवारमा पुत्रको स्थान पनि पाएको छ। परमेश्वरको सन्तानको रूपमा जन्मनुसाथ हरेक ख्रीष्ट-विश्वासी परमेश्वरको पुत्र पनि भएको हो, र पुत्र भएको नाताले हकवाला पनि भएको छ। नयाँ नियमभरि नै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई दिइएका आदेशहरू उमेर नपुगेका बालबालिकाहरूलाई दिइएका होइनन्, तर पूरा बढेका प्रौढ भएका पवित्र जनहरूलाई दिइएका हुन्। यसर्थ परमेश्वरको दृष्टिमा सबै विश्वासीहरू परिपक्व पुत्रहरू गनिएका हुनुपर्छ; उहाँ उनीहरूमा कुनै बालकपन देख्नुहुन्न, कि कसो ?

धर्मपुत्र तुल्याउने कामको सम्बन्धमा बाइबलीय प्रयोग र वर्तमान संसारमा यसको व्यवहारको बीचमा भिन्नता छ। जब हामी दत्तकग्रहणको कुरा सम्झन्छौं, तब अर्काको छोरा वा अर्काकी छोरीलाई ल्याएर त्यसलाई आफ्नो छोरा वा आफ्नी छोरी तुल्याएर पालेको बुझिन्छ। तर नयाँ नियममा धर्मपुत्र तुल्याउने कामको अर्थ अर्कै हुन्छ: धर्मपुत्रग्रहण भन्नाले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई लिएर उनीहरूलाई पूरा बढेका, परिपक्व पुत्रहरूको स्थानमा राख्नु हो; यस दर्जासित पुत्र हुने अधिकार त्यसका सबै सौभाग्यहरू र जिम्मेवारीहरूसमेत जोडिएका हुन्छन्।

गलाती ४:६: परमेश्वरका पुत्र हुने अधिकार पाएका व्यक्तिहरूले आफ्नो उच्च दर्जाको महत्त्व बुझ्नु भन्ने उद्देश्यले परमेश्वरले पवित्र

आत्मालाई उनीहरूको हृदयभित्र पठाउनुभएको हो; पवित्र आत्मा अब त्यहाँ उनीहरूको हृदयमा वास गर्नुहुन्छ। पवित्र आत्माले हामीमा पुत्र हुने अधिकार पाएको बोध दिलाउनुहुन्छ, र उहाँले नै हामीलाई 'हे पिता' भन्ने परमेश्वरको सम्बोधन गर्न लाउनुहुन्छ। 'हे अब्बा, हे पिता!' भन्दाखेरि बुवा-छोराको बीचमा आपसी आत्मीयता प्रकट गर्ने शब्दहरू हुन्। अरामी भाषामा 'अब्बा' भनेको बुवा हो, अनि 'पातर' भन्ने ग्रीक शब्दको अर्थ बुवा नै हो, जुन शब्द नेपालीमा 'पिता' भनेर अनुवाद गरिएको छ। उहिले कुनै दासदासीले घरपरिवारका शिरलाई कहिल्यै 'बुवा' भनेर सम्बोधन गर्न पाउँदैनथियो। परिवारका सदस्य-सदस्याहरूले मात्र यो 'बुवा' भन्ने शब्द प्रयोग गर्न पाउँदथिए। बुवा भनेर घरको शिरलाई आदर, प्रेम र भरोसा गरिन्थ्यो। यस पदमा परमेश्वरको त्रीएकतामा पनि तपाईंले ख्याल राख्नुहोला: आत्मा, पुत्र र पिता।

गलाती ४:७: अबदेखि उसो हरेक ख्रीष्ट-विश्वासी कहिल्यै दासदासी हुनेछैन, अर्थात् ऊ कहिल्यै व्यवस्थाको वशमा हुनेछैन। अब त ऊ परमेश्वरका पुत्र भएका छ। अनि पुत्र भन्नाले ऊ ख्रीष्ट येशूद्वारा¹⁴ परमेश्वरको हकवाला भएको छ; किनकि ख्रीष्ट येशू परमेश्वरका पुत्रले परमेश्वरको सारा धनसम्पत्तिको एकमात्र उत्तराधिकारी हुनुहुन्छ, अनि हामी ख्रीष्ट-विश्वासीहरूचाहिँ उहाँद्वारा साभा-हकवाला भएका छौं। यसर्थ परमेश्वरसँग जे छ, त्यो सबै विश्वासद्वारा हाप्राै भएको हो।

वर्तमान इस्त्राएल देशमा तालमुद पढाउने स्कूलहरूमा चालीस वर्ष नपुगी कुनै पुरुषले श्रेष्ठगीत र इजकिएल एक अध्याय पढ्नुहुँदैन; किनकि श्रेष्ठगीतले जवान मानिसको मनमा यौनको कामवासना उत्तेजित पार्ने सम्भव थियो भने एजकिएल एक अध्यायमा परमेश्वरको महिमाको भययोग्य अवर्णनीय दर्शन उल्लेख गरिएको छ। तालमुदको एउटा कथाअनुसार जब चालीस वर्ष नपुगेको एउटा पुरुषले एजकिएल एक अध्याय पढ्दाथिए, तब त्यस पन्नाबाट आगो निस्क्यो र त्यसले उसलाई भस्म पार्यो अरे। यसर्थ के बुझिन्छ: यहूदी परम्पराअनुसार चालीस वर्ष

नपुगेको पुरुष प्रौढ गनिँदैँन । चालीस वर्षको उमेरसम्म यहूदी धर्मको हरेक पुरुष बालक सम्भिएकै छ ।

परमेश्वरको अनुग्रहको अधीनतामा जिउने हरेक ख्रीष्ट-विश्वासी यस्तो हुँदैँन । जुन बेला मानिसले मुक्ति पाउँछ, त्यस बेलै पैतृक सम्पत्तिमा पर्ने उसको अधिकारको भाग पूरा रूपले उसकै भएको छ । परमेश्वरले हामीसँग प्रौढ, परिपक्वतामा पुगेका पुत्रपुत्रीहरूको रूपमा व्यवहार गरेभैं व्यवहार गर्नुहुन्छ । यसर्थ सम्पूर्ण पवित्र शास्त्र बाइबल हाम्रै हो; परमेश्वरको वचन पढ्नुहोस् ! यसको आनन्द उठाउनुहोस् ! यसको आज्ञापालन गर्नुहोस् !

यस धर्मपुत्र हुने अधिकारको विषयमा श्री ह्यारिसन्ले यो भन्दछन्: 'परमेश्वरको प्रेमी पुत्र, पुत्री तपाईं !! तब बुभ्नुहोस्, सबका सब तपाईंकै हो । १ कोरिन्थी ३:२२-२३ पढ्नुहोस् ! त्यहाँ परमेश्वरले तपाईंलाई यसो भन्नुभएको हो । तपाईं कति धनाढ्य हुनुहुन्छ, के तपाईंले यो बुभ्नुभएको छ ? तपाईंको दिमागले भ्याउँदैँन, बुभ्न नसकिने, असीमित, अपरिमित, असाध्य धन तपाईंको भयो !! यसैले जागेर उठ्नुहोस्, र सारा ब्रह्माण्डलाई विचार गर्नुहोस् ! यो कसको हो ? यो परमेश्वरको हो, र यसैकारण तपाईंकै पनि भयो । तब उठ्नुहोस् र शाहजादा भई राजकीय जीवन जिउनुहोस् !'¹⁵⁾

गलाती ४:८: गलातीहरूको पृष्ठभूमि हेर्नु हो भने उनीहरू पहिले ग्रीक पुराणअनुसार अन्य मूर्तिहरू र देवीदेवताहरू मात्रै धर्मको बन्धनमा थिए । प्रभुकहाँ फर्कनुभन्दा अघि उनीहरू अन्धविश्वासमा जेलिएका अन्यजातिका मानिसहरू थिए, जसले सत्य परमेश्वरलाई होइन, तर ढुङ्गा र काठका मूर्तिहरूको पूजा गर्दथे । तर अबचाहिँ उनीहरू अर्कै प्रकारको बन्धनमा पर्न लागेका थिए; उनीहरूले आफूलाई मोशाको व्यवस्थाको अधीनतामा सुम्पन आँटेका थिए ।

गलाती ४:९: तर अबको त्रुटिका निम्ति उनीहरूले केको सफाइ दिन सक्छन् ? उनीहरूले सत्य परमेश्वरलाई चिन्ने मौका पाए । उनीहरूले उहाँलाई प्रगाढ़ अनुभवले नचिने ता पनि उनीहरू उहाँद्वारा चिनिए;

किनभने उनीहरूले प्रभु येशूमा मुक्ति पाएका थिए। तर अबचाहिँ उनीहरूले उहाँबाट, उहाँको शक्ति र आशिषको धनबाट फर्केर गएका छन्, जुन आशिषको धन ख्रीष्ट येशूमा उनीहरूको हकको सम्पत्ति भएको थियो। किनकि व्यवस्थातिर फर्कनु भनेको खतना, विश्रामदिनहरू, विभिन्न चाडका दिनहरू र विभिन्न खानेकुरासित सम्बन्धित नियमहरू-जस्तै दुर्बल र निकम्मा कुराहरूतिर मोड्नु हो। उनीहरूले आफूलाई यस्ता कुराहरूको अधीनतामा तिनको बन्धनमा सुम्पन लागेका थिए, जुन कुराहरूले उनीहरूलाई न बचाउन सक्छन्, न फाइदा दिलाउन सक्छन्।

के तपाईंले ख्याल गर्नुभयो? प्रेरित पावलले व्यवस्थालाई र व्यवस्थासित सम्बन्धित रीतिविधिहरूलाई दुर्बल र निकम्मा प्राथमिक शिक्षा मानेका छन्। परमेश्वरको व्यवस्थाका सबै विधिहरू र नियमहरू आफ्नो समयमा र आफ्नो स्थानमा रहे सुन्दर हुन्छन्। तर ती 'सुन्दर' कुराहरूले प्रभु येशूको ठाउँ लिनु हो भने ती कुराहरू निश्चय नै ठूला अर्जन र बाधाहरू पो हुन जान्छन्। प्रभु येशूलाई छोडेर व्यवस्थाकहाँ फर्कनुचाहिँ मूर्तिपूजासित बराबर पाप हो।

गलाती ४:१०-११: यसो भए पनि गलाती विश्वासीहरूले यहूदीहरूको समय-तालिका अप्नाइसकेर तिनीहरूका विश्रामदिनहरू, तिनीहरूका चाडहरू र तिनीहरूका विशेष ऋतुहरू मानिसकेका थिए। व्यवस्था पालन गरेर परमेश्वरको दृष्टिमा ग्रहणयोग्य हुन चाहने यी इसाईहरूको बारेमा प्रेरित पावललाई डर लागेका थिए। उनले यहाँ उनीहरूको विषयमा आफूलाई लागेको डर प्रकट गरेका छन्; किनकि मुक्ति नपाएका मानिसहरूले समेत दिनहरू, महिनाहरू र वर्षहरू मात्र सक्छन् र मान्दछन् पनि। 'परमेश्वरलाई प्रसन्न तुल्याउने हाम्रो शक्ति छ, र यसो गर्नुमा हामी केही न केही मात्रामा सक्षम भयौं' भन्ने कुरामा यस्ता मानिसहरूलाई ठूलो सन्तुष्टि लाग्छ। तर याद गर्नुहोस्: मानिसको गर्व बढाउने जुनसुकै कुराले मुक्तिदाताको आवश्यकता घटाउँछ र आघात गर्छ।

प्रेरित पावललाई गलाती विश्वासीहरूलाई यस प्रकारले लेख्नु खाँचो परेको थियो भने उनले वर्तमान युगमा जिउने, व्यवस्था पालन गरेर विधिवत् पवित्रता प्राप्त गर्न खोज्ने इसाईहरूलाई के लेखेथिए होला ? निश्चय नै उनले यहूदी धर्मबाट इसाई मतमा भित्र्याएका विभिन्न रीतिहरूको घोर विरोध गर्नेथिए, जस्तै मानिसले मानिसलाई 'पवित्र' पूजाहारी-पदमा पादरी, पाष्टरको रूपमा 'अभिषेक' गर्ने र यी पूजाहारीहरूले लाउने विशेष 'पवित्र' वस्त्रहरू, त्यसपछि विश्रामदिन 'पवित्र' मान्ने, गिर्जाभवनहरू 'पवित्र' मान्ने अनि 'पवित्र' मानिएको पानी, मैनबत्ती र अरु यस्ता-यस्ता कुराहरू ।

गलाती ४:१२: बितेको समयमा पावल प्रेरितले गलाती विश्वासीहरूलाई ख्रीष्टको सुसमाचार प्रचार गरेका थिए; तर अब उनीहरूले यो सब बिर्सेका छन्; नत्र उनीहरू उनीप्रति धन्यवादी हुनुपर्नेथियो । उनीहरूका कमीहरू थुप्रै थिए, र पावललाई उनीहरूको विषयमा डर लागेको थियो; यसो भए पनि यहाँ पावलले उनीहरूलाई 'भाइहरूहो' भनेर सम्बोधन गरेका छन् ।

प्रेरित पावल आफूचाहिँ यहूदी हुँदा व्यवस्थाको अधीनतामा भएका थिए । तर अबचाहिँ ख्रीष्ट येशूमा उनी व्यवस्थाबाट स्वतन्त्र भए । यसकारण उनले भन्न सक्छन्: 'म जस्तो छु, त्यस्तै होओ !' अर्थात् पावलले जस्तै व्यवस्थाको बन्धनबाट छुटकारा पाएर उनीहरू व्यवस्थाको अधीनतामा नरहीकन जिउनुपर्छ । गलातीहरू स्वभावैले अन्यजातिका मानिसहरू थिए, यहूदीहरू होइनन् । उनीहरू कहिल्यै व्यवस्थाको अधीनतामा थिएनन्, र अहिले पनि व्यवस्थाको अधीनतामा छैनन् । यसैले पावलले भन्न सक्छन्: 'म पनि तिमीहरूजस्तो छु ।' किनकि उनी जो पहिले एकपल्ट यहूदी मानिस थिए, उनले अब व्यवस्थाबाट छुटकारा पाएको स्वतन्त्रता उपभोग गर्दथिए, जुन स्वतन्त्रता अन्यजातिका मानिसहरूसित पहिलेदेखि, अँ, सधैं थियो ।

'तिमीहरूले मेरो कुनै खराबी गरेका छैनौ ।' यसो भन्दाखेरि प्रेरित पावलले खास के भन्न खोजे, सो स्पष्ट भएन । हुन सक्छ, उनीसित

देखाएको गलातीहरूको व्यवहारमाथि विचार पुस्चाएर त्यसबाट आफूलाई कुनै चोट वा हानि नभएको उनले उनीहरूलाई बताउन चाहे होलान् । किनकि गलातीहरूले उनलाई त्यागेर भूटा शिक्षकहरूको पछि लागेकोमा पावललाई ठूलो व्यक्तिगत चोट लाग्न सक्थ्यो, तर यसो गर्दा उनीहरूले बरु परमेश्वरको सत्यतालाई धक्का दिएका र आफ्नो हानि गरेका हुन् ।

गलाती ४:१३: यस पदअनुसार प्रेरित पावलले पहिले 'शारीरिक दुर्बलतामा'¹⁶⁾ उनीहरूलाई सुसमाचार प्रचार गरेका रहेछन् । प्रायःजसो परमेश्वरको तरिका यस्तै छः उहाँले आफ्नो काम र आफ्नो उद्देश्य पूरा गर्नलाई कमजोर, तुच्छ ठानिएका, कमसल, निकृष्ट औजार र हातहतियारहरू प्रयोग गर्नुहुन्छ; किनभने सारा महिमा उहाँको हुनुपर्छ, मानिसको महिमा हुनुहुँदैन ।

गलाती ४:१४: पावलको शारीरिक दुर्बलताचाहिँ उनका निम्ति एउटा परीक्षा थियो; अनि शायद उनको सन्देश सुन्नेहरूका निम्ति पनि परीक्षा भएको थियो होला । तर पावलको शारीरिक दुर्बल अवस्था वा उनको कमजोर बोलीवचनले गर्दा गलातीहरूले उनलाई तुच्छ ठानेका थिएनन्, उनलाई इन्कार गरेका थिएनन् । होइन, उनीहरूले उनलाई परमेश्वरका दूतको रूपमा ग्रहण गरेका थिए । परमेश्वरका दूत भनाले हामीले परमेश्वरले पठाउनुभएको सन्देशवाकलाई बुझ्नुपर्छ । उनीहरूले पावललाई प्रभु येशूलाई जस्तै ग्रहण गरेका थिए (मत्ती १०:४०) । उनीहरूले पावलले प्रचार गरेको सुसमाचार परमेश्वरकै वचन मानेर ग्रहण गरेका थिए । यहाँ सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति सिक्नुपर्ने एउटा पाठ छः प्रभुका सन्देशवाकहरूसित तिनीहरूको व्यवहार कस्तो हुनुपर्छ ? तिनीहरूले उनीहरूलाई परमेश्वरले पठाउनुभएका दूतहरूलाई, अँ, प्रभु येशूलाई जस्तै ठान्नुपर्छ । किनकि जब हामीले प्रभुका दासहरूलाई प्रेमसाथ स्वागत गर्दछौं, तब हामीले ख्रीष्ट येशूलाई स्वागत गरेका हुन्छौं (लूका १०:१६) ।

गलाती ४:१५: शुरुमा जब गलातीहरूले ख्रीष्टको सुसमाचार सुनेका थिए, तब उनीहरूले आफ्ना निम्ति यो एउटा ठूलो आशिष

सम्भेका थिए। उनीहरूले आफूलाई कति भाग्यमानी ठानेका थिए !! त्यस बेला उनीहरूको हर्षको सीमा कहाँसम्म पुगेको थियो ? सम्भव भए उनीहरूले पावललाई आफ्ना आँखाहरू दिनेथिए। यस कुराबाट हामीले पावलको शारीरिक दुर्बलताको विषयमा कुनै सङ्केत पाउन सक्छौं होला। शायद उनलाई कुनै आँखाको बिमारी लागेको थियो। तर शुरुमा पावलप्रति उनीहरूको हृदयमा भएको त्यो कृतज्ञता अहिले कहाँ गयो ? शीतजस्तै त्यो पग्लिर गायब भयो, लोप भयो।

गलाती ४:१६: कुन कुराले पावलप्रति उनीहरूको मनमा यस्तो परिवर्तन ल्यायो ? उनले प्रचार गरेको सुसमाचार अझै त्यही सुसमाचार नै थियो। अधिको जस्तै उनले अहिले पनि सुसमाचारको सत्यताका निम्ति संघर्ष गरिरहेका थिए। के यसो हुँदा-हुँदै पावल उनीहरूको शत्रु भए ? यसो हो भने साँच्चै उनीहरूको आत्मिक अवस्था निक्कै खराब भएको हुनुपर्छ।

ङ) गलाती ४:१७-५:१: बन्धन कि स्वतन्त्रता, कुनचाहिँ हो ?

गलाती ४:१७: गलाती ४:१७-२० पदको यस खण्डअनुसार प्रेरित पावलको अभिप्राय र भूटा शिक्षकहरूको अभिप्रायको बीचमा ठूलो भिन्नता देखिन्छ। भूटा शिक्षकहरूले आफूलाई पछ्याइरहेका अनुयायीहरूको ठूलो सम्प्रदाय खोजे; तर प्रेरित पावलले गलातीहरूको आत्मिक कल्याण खोजे। गलातीहरूको मन जित्ने प्रयासमा भूटा शिक्षकहरूले पूरा बल गरिरहेका थिए, तर यसमा तिनीहरू इमानदार थिएनन्; यसमा तिनीहरूको अभिप्रायचाहिँ ग्रहणयोग्य थिएन। तिनीहरूले उनीहरूलाई पावलबाट अलग पार्न खोजे। यहूदी धर्मका प्रचारकहरूले गलातीहरूबाट प्रेरित पावलसितको उनीहरूको सम्बन्ध टुटाउन खोजिरहेका थिए। तिनीहरूले थुप्रै मानिसहरूलाई आफ्नो मतमा हुल्ल खोज्दा तिनीहरू एउटा नयाँ सम्प्रदाय स्थापित गर्न समेत तयार भए।

यस सम्बन्धमा श्री जोह्न स्टोटले हामीलाई निम्न चेताउनी दिन्छन्: 'जब ख्रीष्टको धर्म विभिन्न नियमहरू र विधिहरूले कसिएको एउटा कसिलो बन्धनमा परिणत हुन्छ, तब यस प्रकारको बन्धनरूपी पन्जामा परेकाहरू जुनै हालतमा पनि आफ्ना शिक्षकहरू अधीनस्थ जिउनुपर्छ, जसले तिनीहरूलाई कहिल्यै प्रौढ हुन दिँदैनन्, तर जसले तिनीहरूलाई आफ्ना शिक्षारूपी डोरीहरूले आफ्नो विकृत मातहतभित्र बाँधिराख्छन्, मध्ययुगमा भएको जस्तो।' (17)

गलाती ४:१८: प्रेरित पावलले यहाँ भन्न खोजेको कुराको परिभाषा यस प्रकारले दिन्छै: 'तिमीहरूकहाँ आएर मेरो अनुपस्थितिमा तिमीहरूको बीचमा सेवा गर्नेहरू सबैलाई स्वागत छ; तर सेवा गर्ने तिनीहरूको अभिप्राय सठीक र ग्रहणयोग्य हुनुपर्छ; तिनीहरूले प्रभुको पक्ष, सत्यताको पक्ष लिएर सेवा गर्नुपर्छ।'

गलाती ४:१९: प्रेरित पावलले गलाती विश्वासीहरूलाई प्रिय मानिएका आफ्नै नानीहरू सम्भे; किनभने उनको सेवाकाईद्वारा उनीहरू ख्रीष्ट येशूकहाँ डोस्याइए। उनीहरूका निम्ति पावललाई फेरि पनि सुत्केरी-वेदना लागेको छ; तर यसपालि उनीहरूले मुक्ति पाऊन् भन्ने व्यथा होइन, तर ख्रीष्टको स्वरूप उनीहरूमा आओस् भन्ने व्यथा उनलाई लागेको छ। किनभने ख्रीष्टको रूप हामीमा आएको परमेश्वरका सबै जनहरूका निम्ति परमेश्वरको मुख्य उद्देश्य यही हो (एफेसी ४:१३ र कलस्सी १:२८)।

गलाती ४:२०: 'तिमीहरूको विषयमा मलाई शङ्का छ' भन्दाखेरि गलाती विश्वासीहरूको आत्मिक अवस्थाको विषयमा पावल दोधारमा परेको देखिन्छ। उनीहरूले ख्रीष्टमा हुने सत्यतालाई छोड्न लागे; तब उनमा शङ्का उठ्नु स्वभाविक कुरा हो। उनले आफ्नो सोर बदलेर उनीहरूको सम्बन्धमा दृढ विश्वास लिएर पूरा निश्चयताको साथ बोलन चाहे। अथवा के उनले हालैमा उनीहरूलाई लेखिरहेको यस पत्रले उनीहरूमा कस्तो प्रतिक्रिया ल्याउने सम्बन्धमा उनी दोधारमा थिए? पत्रमार्फत भन्दा उनीहरूको बीचमा उपस्थित भएर उनले उनीहरूसित

बातचित गर्न चाहे । यस अवस्थामा उनले उनीहरूको अवस्थाअनुसार बोल्न र उनीहरूको समस्याका निम्ति सुहाउँदा, उपयोगी शब्द पाउन सक्नेथिए र आफ्ना शब्दहरूमा आफ्नो सोरको आवाज हाल्न सक्नेथिए । उनीहरूले उनका हप्की ग्रहण गरेमा पावलले उनीहरूसित नरम शब्दहरू बोल्नेथिए । तर उनीहरू हठी र नटेर्ने भएदेखि उनले उनीहरूसित कडा व्यवहार गर्नेथिए । तर उनीहरूले यस पत्रमा पेस गरेको उनको शिक्षा कुन प्रकारले लेलान् भन्ने कुराको विषयमा उनी दोधारमा परेका थिए; किनकि पावल गलातीहरूबाट टाढामा रहेर उनीहरूको बीचमा अनुपस्थित थिए ।

गलातीहरूको बीचमा यहूदी धर्म फैलाउन खोज्ने यी भूटा शिक्षकहरूले अब्राहाम लिएर आफ्नो शिक्षा पुष्टि गरेका थिए । तिनीहरूले 'ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले अब्राहामको उदाहरण अप्नाउनुपर्छ र तिनको खतना भएभैं हाभ्रै पनि खतना हुनुपर्छ' भन्ने कुरामा जोड गरेका थिए । यसकारण प्रेरित पावल अब अब्राहामको जीवनको ऐतिहासिक वृत्तान्तमा फर्कन्छन्, र यस खण्डमा व्यवस्थाप्रेमी विधिवादचाहिँ दासत्व हो; यसैले अनुग्रहमा विधिवाद मिसाउनुहुँदैन भन्ने कुरा प्रमाणित गर्छन् ।

परमप्रभु परमेश्वरले अब्राहामलाई 'तिमीलाई एउटा छोरा दिन्छु' भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो, यद्यपि तिनको र साराको उमेर यति धेरै ढल्किसकेको थियो, कि स्वभावैले उनीहरूले कुनै सन्तान पाउन सक्नेथिएनन् । तर अब्राहामले परमेश्वरलाई विश्वास गरे, र तिनको यो विश्वास तिनको धार्मिकता गनियो (उत्पत्ति १५:१-६) । केही समयपछि प्रतिज्ञा गरिएको छोराका निम्ति पर्खदा-पर्खदै सारा अधीर भइन् । यसैले साराले अब्राहामलाई यसो भन्दै सल्लाह दिइन्: 'मेरी दासी हागारकहाँ जानुहोस् ! हुन सक्छ, त्यसबाट म सन्तान पाउँली ।' अब्राहामले उनको सल्लाह माने र यस सल्लाहअनुसार गरे; फलस्वरूप इश्माएल जन्म्यो । तर इश्माएल-चाहिँ परमेश्वरले प्रतिज्ञा गर्नुभएको सन्तान थिएन । तर इश्माएल अब्राहामको अधीरता, अविश्वास र शारीरिकताको फल थियो (उत्पत्ति १६) ।

त्यसपछि, जब अब्राहाम एक सय वर्ष भएका थिए, तब यस्तो भयो: इसहाक जन्मियो, प्रतिज्ञाको सन्तान जन्मियो। इसहाकको जन्म एउटा आश्चर्यकर्म थियो; किनकि परमेश्वरको अलौकिक शक्तिले मात्र उसको जन्म सम्भव भयो (उत्पत्ति २१:१-५)। इसहाकको दूध छुटाउने दिनमा दस्तुरअनुसार अब्राहामले एउटा ठूलो भोज लगाए। त्यस बेला साराले इश्माएलले इसहाकलाई ठट्टा गरिरहेको देखिन्। यसकारण साराले अब्राहामलाई यसो भनिन्: 'त्यस दासी र त्यसको छोरालाई निकालिदिनुहोस्; किनकि त्यस दासीको छोरा मेरा छोरा इसहाकसित हकवाला हुनेछैन' (उत्पत्ति २१:८-११)। अनि यही घटना लिएर प्रेरित पावलले यहाँ गलातीहरूसित आफ्नो तर्क पेस गर्ने आधार तुल्याएका छन्।

गलाती ४:२१: यस पदमा व्यवस्थाको शब्दको माने छुट्ट्याएर हामीले त्यस शब्दलाई दुईवटा अर्थ दिनुपर्छ। पहिलो चोटि व्यवस्थाको अर्थ हामीले विधिवत् पवित्रता प्राप्त गर्ने त्यो ईश्वरीय धर्मनियम बुझ्नुपर्छ, तर दोस्रो चोटि व्यवस्थाको अर्थ उत्पत्तिको पुस्तकदेखि व्यवस्थाको पुस्तकसम्मको पुरानो नियमको धर्मशास्त्रको खण्ड बुझ्नुपर्छ। अनि यसको सन्दर्भअनुसार हामीले यहाँ, यस पदमा व्यवस्थाको विशेष शाब्दिक अर्थमा उत्पत्तिको पुस्तक बुझ्नुपर्छ। हामी पावलको तर्कलाई भावात्मक परिभाषाको रूप दिएर यसो भनौं: 'मोशाको व्यवस्था पालन गरेर परमेश्वरको सामु ग्रहणयोग्य हुन खोज्नेहरूहो, मलाई भन ! के तिमीहरूले व्यवस्थाको पुस्तकको सन्देश सुन्दैनौ-बुझ्दैनौ ?'

गलाती ४:२२-२३: इश्माएल र इसहाकचाहिँ अब्राहामका दुईजना छोराहरू थिए। हागार साराकी दासी थिई, र साराचाहिँ त्यसकी मालिकनी ती स्वतन्त्र स्त्री थिइन्। इश्माएलचाहिँ परमेश्वरको योजनामा हस्तक्षेप गर्ने अब्राहाम र साराले रचेको युक्तिअनुसार जन्मेको छोरा थियो भने इसहाकचाहिँ परमेश्वरको प्रतिज्ञाअनुसार अब्राहामलाई दिइयो।

गलाती ४:२४: यी कुराहरूमा एउटा दृष्टान्त छ; दृष्टान्त भन्नाले एउटा कथामा गहिरो अर्थ छ, जो शुरुमा प्रत्यक्ष रूपले देखा पर्दैन। दृष्टान्तका घटनाहरूको खास अर्थ सुस्पष्ट रूपले व्यक्त गरिएको हुँदैन,

तर अन्तर्भाविक हुन्छ। यसकारण इश्माएल र इसहाकको वास्तविक वृत्तान्तमा गहिरो आत्मिक ज्ञान र सत्यता लुकिएको छ, जसको अर्थ प्रेरित पावलले अब खोल्दै जान्छन्।

यी दुईजना स्त्रीहरू दुईवटा करारहरू हुन्। हागारचाहिँ व्यवस्थारूपी पुरानो करार हो भने साराचाहिँ नयाँ नियमको करार, अनुग्रहको करार हो। मोशाको व्यवस्था सिनाई पर्वतमा दिइयो। यहाँ भाषाको एउटा खेल पनि छ; किनभने अरबी भाषामा हागारको शाब्दिक अर्थ 'चट्टान' हो, अनि अरबीहरूले सिनाई पर्वतको उपनाम 'चट्टान' भन्ने गर्दथे।

गलाती ४:२५: सिनाई पर्वतमा दिइएको पुरानो करारले मानिसहरूलाई दासत्वमा ल्याउने काम गर्थ्यो; यसकारण हागार त्यस दासीले दासत्वमा पार्ने व्यवस्थालाई सङ्केत गर्नु अति उचित छ। हागारले मोशाको व्यवस्थालाई सङ्केत गर्छे। अनि यस दृष्टान्तमा यहूदीहरूको राजधानी यरूशलेमलाई यहाँ दासी हागारको रूप र चित्रण दिइएको हो; किनभने हागारले यरूशलेम प्रस्तुत गर्छे, जो राजनैतिक र धार्मिक हिसाबले इस्राएलीहरूको मूल-केन्द्र थियो; अँ, यरूशलेम इस्राएलीहरूको सदर मुकाम थियो; यी यहूदीहरूले मुक्ति पाएका थिएनन्, तर व्यवस्था पालन गरेर आफ्नो धार्मिकता स्थापित गर्न खोजिरहेका थिए। तिनीहरू दासत्वमा छन् - तिनीहरू, तिनीहरूका छोराछोरीहरू र तिनीहरूका सबै अनुयायीहरू पनि। किनभने प्रेरित पावलले यस दृष्टान्तमा प्रभु येशूमाथि विश्वास नगर्ने यहूदीहरूलाई सारासँग होइन, तर हागारसँग जोडेका छन्। उनले तिनीहरूलाई इसहाकसँग होइन, तर इश्माएलसँग तुलना गरेका छन्। हुन सक्छ, यस प्रकारको चरित्र-चित्रणले तिनीहरूमध्ये कसैलाई घोच्ला।

गलाती ४:२६: प्रभु येशूमाथि विश्वास गरेर धर्मी ठहरिएकाहरूको राजधानी स्वर्गको यरूशलेम हो। अनि त्यो स्वर्गको यरूशलेमचाहिँ यहूदीहरू र अन्यजातिहरूबाट प्रभुमा आएका सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूकी आमा हो।

गलाती ४:२७: यस पदमा यशैया ५४:१ पद भविष्यवाणीको रूपमा उद्धृत गरिएको छ । यस भविष्यवाणीअनुसार स्वर्गको यरूशलेमका सन्तानहरूको सङ्ख्या संसारको यरूशलेमका सन्तानहरूको भन्दा ज्यादा हुनेछ । साराचाहिँ धेरै वर्षसम्म बाँधी रहेकी थिइन्; तिनी नै निस्सन्तान भएकी थिइन् । तर यस पदअनुसार हागारचाहिँ त्यो पति भएकी स्त्री थिई । अनि अन्तमा स्वर्गको यरूशलेमको प्रतीक गर्ने साराको खुसियाली र हर्षबढाई केमा हुनेछ ? यसको उत्तर हामी यसैमा पाउँछौं: 'सारा'का प्रतिज्ञाका सन्तानहरू 'हागार'का शारीरिक सन्तानहरूभन्दा धेरै, अति नै धेरै हुनेछन् । विश्वासद्वारा परमेश्वरकहाँ आउने सबै यहूदी र अन्यजातिका मानिसहरू प्रतिज्ञाका सन्तानहरू हुन् । व्यवस्थाको दासत्वमा परिरहेका सबै मानिसहरू हागारका शारीरिक सन्तानहरू हुन् ।

गलाती ४:२८: साँचो विश्वासीहरू मानिसको इच्छाबाट होइन, शरीरको इच्छाबाट पनि होइन, तर परमेश्वरबाट जन्मेका हुन् । यस कुरामा कसैको शारीरिक नाता मतलबहीन हुन्छ । प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्ने व्यक्तिमा ईश्वरीय अलौकिक शक्तिको अचम्मको कामद्वारा एउटा नयाँ जन्म पैदा हुन्छ; मुख्य कुरा यही हो ।

गलाती ४:२९: उहिले इश्माएलले इसहाकको ठट्टा र खिसी गरेको थियो । अनि आजको दिनसम्म कुरा सत्य ठहरिएको छ: शरीरअनुसार जन्मेकाहरूले सधैं आत्माअनुसार जन्मेकाहरूलाई सताएका थिए र सताइरहेका छन् । प्रभु येशूका असाध्य दुःखहरू सम्भनुहोस्, अथवा प्रेरित पावलले मुक्ति नपाएका मानिसहरूको हातबाट सहेका कष्टहरू याद गर्नुहोस् ! हुन सक्छ, इश्माएलले इसहाकलाई खिसी गरेको कुरा कसैलाई गन्तीमा नआउने एकदम सानो, नगण्य कुरा लाग्न सक्छ । तर पवित्र धर्मशास्त्रमा यो कुरा उल्लेख गरिएको छ, र यस कुरामा प्रेरित पावलले आजको दिनसम्म चलिरहेको एउटा आत्मिक नियम देखेका छन्: शरीर र आत्माको बीचमा निरन्तर भइरहने शत्रुता चलिरहेको छ ।

गलाती ४:३०: यसकारण गलातीहरूले पवित्र धर्मशास्त्रको आइ र सहारा लिऊन् ! तब उनीहरूले गलाती ४:३०-३१ पदबाट आफ्नो मुद्दाको

बारेमा ईश्वरीय न्यायको फैसला सुनेछन्। व्यवस्था र अनुग्रह आपसमा मिल्दैनन्, ती दुईवटा कुराहरूको मिश्रण गर्नुहुँदैन। परमेश्वरका आशिषहरू मानिसहरूको पुण्यफल होइनन्, न ता शारीरिक मानिसहरूका प्रयासहरूको प्रतिफल हुन्।

गलाती ४:३१: व्यवस्थासित ख्रीष्ट येशूमाथि भरोसा गर्ने मानिसहरूको कुनै पनि सम्बन्ध छैन नै; किनकि व्यवस्था पालन गरेर परमेश्वरको सामु ग्रहणयोग्य हुन सकिँदैन। ख्रीष्ट-विश्वासीहरू स्वतन्त्र स्त्रीका सन्तानहरू हुन्; उनीहरू आफ्नी आमाजस्तो स्वतन्त्र हुन्छन्। उनीहरूको आत्मिक अवस्था उनीहरूकी आमाको अवस्थासित पूरा मिल्छ।

गलाती ५:१: गलाती ४:३१ पदले ख्रीष्ट-विश्वासीको आत्मिक स्वतन्त्र स्तर बयान गरेको छ। ऊ स्वतन्त्र छ। गलाती ५:१ पदमा आएर उसको व्यवहारिकतामा जोड दिइएको छ: अबदेखि ऊ स्वतन्त्र मानिस भएर जिउनुपर्छ। अनि यस पदमा हामी व्यवस्था र अनुग्रहको बीचको भिन्नता देखाउने र स्पष्ट पार्ने असल उदाहरण पाउँछौं। किनकि व्यवस्थाले हामीलाई यसो भन्नेथियो: 'तिमी स्वतन्त्र हुन चाहन्छौं भने आफ्नो स्वतन्त्रताका निम्ति कमाऊ र काम गर! तब तिमि स्वतन्त्र हुनेछौं।' तर परमेश्वरको अनुग्रहले हामीलाई यसो भन्दछ: 'ख्रीष्ट येशूको क्रूसको मृत्यु तिम्रो छुटकाराको अमूल्य दाम हो; उहाँले यो दाम तिर्नुभएको हुनाले तिमि स्वतन्त्र भएका छौं; अब आफ्नो कृतज्ञता देखाऊ र जुन छुटकाराद्वारा ख्रीष्ट येशूले तिमिलाई स्वतन्त्र पार्नुभयो, त्यसैमा दृढ भई खडा होऊ!' व्यवस्थाले हामीलाई आज्ञा त गर्छ, तर हामीलाई आज्ञापालन गर्नुमा साथ दिँदैन, हामीलाई आज्ञाकारी हुने शक्ति दिँदैन। तर जुन कुरा व्यवस्थाले हामीबाट माग गर्छ, त्यस कुराका निम्ति परमेश्वरको अनुग्रहले प्रबन्ध गरेको छ; परमेश्वरको अनुग्रहले एउटा ख्रीष्ट-विश्वासीलाई लिएर उसलाई स्वतन्त्र भएको स्तरमा उठाउँछ र उसलाई यस स्वतन्त्र अवस्थामा खडा गर्छ अनि पवित्र आत्माको शक्तिद्वारा यस स्वतन्त्र स्तरसित मिल्ने स्वतन्त्र जीवन जिउनलाई निरन्तर साथ दिन्छ।

यस विषयमा श्री सी. हेच. म्याकिनतोशले यसो भन्दछन्: 'व्यवस्थाले शक्तिहीन मानिसबाट त्यसको खूबी देखाउने माग गर्दछ; अनि जब त्यसले आफ्नो खूबी देखाउन सक्दैन, तब व्यवस्थाले त्यसलाई श्राप दिन्छ। तर ख्रीष्टको सुसमाचारले शक्तिहीन मानिसलाई शक्ति दिन्छ र त्यसले आफ्नो खूबी देखाउँदाखेरि त्यसलाई अभ्र आशिष पो दिन्छ।' ¹⁸⁾

'हे मानिस, कुदाकुद गर्, र बाँच्' भनेर व्यवस्थाले मलाई आज्ञा गर्छ,
तर त्यसले मेरा खुट्टाहरूलाई कुद्ने बलै दिँदैन।
सुसमाचारको शुभ सन्देश त्यसको आदेशभन्दा कता हो कता राम्रो;
किनभने यसले मलाई 'उड्' भन्छ र मलाई उड्ने पखेटाहरू दिन्छ।

३) व्यवहारिक खण्ड: (गलाती ५:२-६:१८)

यस खण्डमा प्रेरित पावलले इसाई आत्मिक स्वतन्त्रताको प्रतिरक्षा गर्छन्।

क) गलाती ५:२-१५: व्यवस्थाप्रेमी विधिवादबाट आउने खतरा के हो ?

गलाती ५:२: विधिवादले ख्रीष्ट येशूलाई रद्दी तुल्याउँछ। यहूदी धर्मका प्रचारकहरूले अन्यजातिहरूबाट ख्रीष्टकहाँ आएका विश्वासीहरूको खतना हुनुपर्छ, नत्र ता उनीहरूले मुक्ति पाउँदैन-पाउँदैनन् भन्ने कुरामा कर गरेका थिए। तर अब पावलले ख्रीष्ट येशूको प्रेरितको अधिकार लिएर के भन्छन् भने, खतनामा भर पर्नेहरूलाई ख्रीष्टबाट कुनै लाभै हुँदैन।

यस विषयमा श्री जे. हन्टरले यसो भन्दछन्: 'गलातीहरूको आत्मिक परिस्थिति हेर्दा खतनाचाहिँ पावलका निम्ति शरीरको अङ्गमा

गरिने सानो चिरफार गर्ने शल्यक्रिया थिएन, एउटा धार्मिक विधि पालन गरिएको कार्य पनि थिएन; किनकि उनका निम्ति खतनाचाहिँ एउटा सिङ्गै धर्मको प्रतीक थियो - यस्तो एउटा धर्मको, जसले मुक्ति धर्मकर्महरू गरेर कमाउन सक्ने शिक्षा दिएको छ। खतनाको सन्देश के थियो? मुक्तिको निम्ति मानिसलाई परमेश्वरको अनुग्रह चाहिँदैन, किनकि मुक्तिचाहिँ मानिसको कोशिशरूपी पुण्यफल हो। खतनाको अर्थ व्यवस्थाले परमेश्वरको अनुग्रहको ठाउँ ओगट्नु हो; मोशाले ख्रीष्टको ठाउँ लिनु हो। जसले ख्रीष्टमा केही कुरा थप्न खोज्छ, त्यसले वास्तवमा ख्रीष्टबाट घटाउँछ नै। ख्रीष्टमा थप्ने पूरकवस्तुचाहिँ ख्रीष्टको प्रति- वस्तु हो; किनभने ख्रीष्ट येशू संसारका एकमात्र ऐकान्तिक अद्वितीय मुक्तिदाता हुनुहुन्छ। यसैले खतनाको खास अर्थचाहिँ आफूलाई ख्रीष्टबाट बहिष्कृत गराउनु हो।¹⁹

गलाती ५:३: विधिवादको माग के हो? मानिसले सम्पूर्ण व्यवस्था पालन गर्नुपर्छ। जस-जसले आफूलाई व्यवस्थाको वशमा राख्छन्, तिनीहरूले व्यवस्थामा आफूलाई सजिलो लाग्ने आज्ञाहरू पालन गर्न र आफूलाई गाह्ने लाग्ने वा मन नपर्ने आज्ञाहरू छोड्न पाउँदैनन्। के आफ्नो खतना गराएर तपाईंले परमेश्वरलाई खुशी पार्न चाहनुहुन्छ? तब तपाईंले सम्पूर्ण व्यवस्था पालन गर्नुहोला, किनभने योचाहिँ तपाईंको कर्तव्य हो। कि त सम्पूर्ण व्यवस्था पालन गर्नुहोस्, कि त व्यवस्था पालन गर्ने कोशिश नगर्नुहोला! कि त आफूलाई सम्पूर्ण रूपले व्यवस्थाको अधीनतामा सम्पन्नहोस्, कि त व्यवस्थाको कुरा नगर्नुहोला! तर यो पनि बुझ्नुहोस्: जसले आफूलाई व्यवस्थाको अधीनतामा सुम्पन्छ, उसका निम्ति ख्रीष्ट मूल्यहीन र व्यर्थ हुनुभयो। प्रभु येशू हामीलाई सम्पूर्ण रूपले मुक्ति दिनुहुने एकमात्र मुक्तिदाता मात्र हुनुहुन्न, तर उहाँ अरू सबैलाई हाम्रो मुक्तिदाता हुनुदेखि बहिष्कृत गर्नुहुने अद्वैत मुक्तिदाता पनि हुनुहुन्छ। यस पदमा पावलले खतना भइसकेको मानिसहरूको कुरा गर्दैनन्, तर उनले यहाँ तिनीहरूको मात्र कुरा गर्छन्, जसले परमेश्वरको सामु धर्मी ठहरिने विचारले आफूलाई खतनाको विधिमा सुम्पन खोजे; किनकि परमेश्वरको

सामु ग्रहणयोग्य हुनलाई व्यवस्थाको आज्ञापालनचाहिँ अनिवार्य कुरा हो भन्ने तिनीहरूलाई लागेको थियो ।

गलाती ५:४: व्यवस्थालाई पूरा मान्यता दिने विधिवादको मतलब प्रभु ख्रीष्टलाई, धार्मिकता प्राप्त गर्ने हाम्रो एकमात्र आशा छोड्नु हो । गलाती ५:४ पदबाट निकै वादविवादहरू उठेका छन् । अनुग्रहबाट खसेको कुरा लिएर यस पदमा मानिसहरूले विभिन्न अर्थहरू लगाएका छन्, जुन अर्थ-लगाइहरू हामी यहाँ तपाईंको जनकारीका निम्ति तीनवटा मुख्य विभागहरू लगाएर छोटकारीमा पेस गर्दछौं:

क) धेरै मानिसहरूको विचारअनुसार प्रेरित पावलले यहाँ के सिकाउँछन् भने, कुनै व्यक्ति जसले प्रभु येशूमाथि विश्वास गरेर साँचो तवरले मुक्ति पाएको छ, जब ऊ पापमा फस्छ, तब ऊ अनुग्रहबाट खसेको हुन्छ र सदा नष्ट हुनेछ अरे । यस प्रकारको सिद्धान्तचाहिँ 'विश्वासबाट पतित हुन सक्ने सिद्धान्त' भनिन्छ ।

तर हाम्रो विचारमा यस प्रकारको व्याख्या सठीक होइन, खाँटी शिक्षा नै होइन । यस प्रकारको अर्थ इन्कार गर्न हाम्रा दुईवटा ठोस कारण छन् । प्रथम कारण: मुक्ति पाइसकेका मानिसहरू पापमा फसेको कुरा यस पदको सन्दर्भ नै होइन । वास्तवमा यहाँ, यस पदमा पापमा फसेको, पापमा खसेको कुरै छैन । तर यस पदको सन्दर्भ ती मानिसहरू हुन्छन्, जसले नैतिक हिसाबले एउटा निर्दोष र इमानदार जीवन जिएर यसरी नै धर्मा ठहरिन, यसरी नै मुक्ति पाउन चाहेका छन् । यसकारण यसो हेर्दा यस पदले विश्वासबाट पतित हुने सिद्धान्त पुष्टि गर्न खोजेहरूका निम्ति केही फाइदा गर्दैन, बरु तिनीहरूकै हानि गर्ला । तिनीहरूको नजाती शिक्षा-अनुसार ख्रीष्ट-विश्वासीले व्यवस्था पालन गर्नुपर्छ, एउटा निर्दोष, सिद्ध जीवन जिउनुपर्छ र मुक्ति नहराउनु हो भने पापबाट अलग बस्नुपर्छ अरे । तर पवित्र बाइबलको यस पदले तिनीहरूको शिक्षा उल्टाउने कुरा सिकाउँछ; किनकि यस पदअनुसार व्यवस्थाका कर्महरूद्वारा वा अन्य कोशिशहरूद्वारा धर्मा हुन खोज्ने सबै मानिसहरू पो अनुग्रहबाट खसेका हुन्छन् ।

दोस्रो ठोस कारण यस प्रकारको छः नयाँ नियमभरि नै परमेश्वरको वचनको दृढ़ गवाही एउटै हो, जसले उक्त शिक्षालाई नकार्छ । परमेश्वरको अकाट्य साक्षीअनुसार हरेक साँचो विश्वासी प्रभु येशूमा अनन्तसम्म सुरक्षित रहिरहन्छ । असल गोठालाका भेडाहरूमध्ये एउटा पनि भेडा हराउँदैन, हराउन सक्दैन; किनभने मुक्तिचाहिँ सम्पूर्ण तवरले मुक्तिदाता प्रभुको त्राणको काममा निर्भर रहन्छ, मानिसका निर्बल कोशिशहरूमा अलिकति पनि निर्भर हुँदैन (यूहन्ना ३:१६, ३:३६, ५:२४, ६:४७ र १०:२८) ।

ख) यस पदको दोस्रो अर्थ-लगाइअनुसार यस पदले ती मानिसहरूसँग सम्बन्ध राख्छ, जसले प्रभु येशूमाथि विश्वास गरेर मुक्ति पाएका छन्; तर पछि कुनै समयमा आफ्नो मुक्ति कायम राख्न वा विधिवत् पवित्रता प्राप्त गर्न तिनीहरूले आफूलाई व्यवस्थाको अधीनतामा सुम्पन्छन् । अर्को शब्दमा भन्नु हो भने, तिनीहरूले शुरूमा परमेश्वरको अनुग्रहमा मुक्ति पाए, तर अबचाहिँ तिनीहरूले शुरूको यो विश्वास व्यवस्थाद्वारा थाम्न खोज्छन् । यस सन्दर्भमा श्री फिलिप मौरोका शब्दहरूअनुसार अनुग्रहबाट पतित हुनुचाहिँ 'परमेश्वरका पवित्र जनहरूलाई परिपक्वतामा पुऱ्याउनलाई परमेश्वरले विश्वासीहरूभित्र वास गर्नुभएको पवित्र आत्माद्वारा पूरा गर्नुहुने कामका निम्ति आफूले जुन तरिका अप्नाउनुभएको छ, परमेश्वरको त्यस तरिकालाई इन्कार गरेर धर्मका रीतिविधिहरू पालन गरेर यही उद्देश्य प्राप्त गर्ने व्यर्थको प्रयास मान्नुपर्छ; किनकि यस्ता रीतिविधिहरू परमेश्वरका पवित्र जनहरूले मात्र होइन, तर मुक्ति नपाएका शारीरिक मानिसहरूले पनि पूरा गर्न सक्छन् ।'

यो नजाती, अबाइबलीय सिद्धान्त खण्डन गर्नलाई हाम्रा दुईवटा कारण छन् । पहिले, यस पदले पवित्रता प्राप्त गर्न खोज्ने विश्वासीहरूको विषयमा होइन, तर मुक्ति नपाएका मानिसहरूको विषयमा कुरा गर्दछ, जसले व्यवस्था पालन गरेर धर्मी ठहरिन चाहन्छन् । 'तिमीहरू, जो व्यवस्थाद्वारा धर्मी हुन चाहन्छौं,' तपाईंले यस पदमा ख्याल गर्नुपर्ने शब्दहरू हुन् । अनि दोस्रो, उक्त व्याख्याअनुसार अधिको सिद्धान्तमा

जस्तो फेरि पनि निम्न समस्या देखा पर्दछः यस व्याख्याले अन्त्यमा मुक्ति पाएको विश्वासी ख्रीष्टबाट अलग हुन र हराउन सक्छ भन्ने सम्भावनाका निम्ति ठाउँ राख्दछ, र परमेश्वरको अनुग्रहको सम्बन्धमा यो हामीलाई सठीक खाँटी शिक्षासित मिल्ने दृष्टिकोण लाग्दैन ।

ग) यस पदको तेस्रो व्याख्याअनुसार प्रेरित पावलले यहाँ ती इसाईहरूसित कुरा गरेका छन्, जसले इसाई हुँ भनेर स्वीकार त गर्दछन्, तर जसले खास गरी मुक्ति पाएका छैनन् र यसैले धर्मी ठहरिनलाई व्यवस्था पालन गर्न खोज्दछन् । यस्ताहरूलाई प्रेरित पावलले यहाँ दुईजना मुक्तिदाताको बीचमा छान्ने चुनौती दिएका छन् । उनीहरूले ख्रीष्ट र व्यवस्थाको बीचमा छान्नुपरेको छ । उनीहरूले व्यवस्था छाने भने उनीहरू अनुग्रहबाट पतित हुन्छन्; उनीहरू ख्रीष्टबाट अलग हुन्छन्; उनीहरू उहाँबाट अलग हुन्छन्, जो पापी मानिसहरूका निम्ति परमेश्वरको सामु धर्मी ठहरिने एकमात्र आशा हुनुहुन्छ । यस पदको टिप्पणी गर्दा श्री होग र श्री वाईन्ले यसो भन्छन्ः 'मानिस केही हुनुहुँदैन, ख्रीष्ट सर्वस्व हुनुपर्छ । उहाँमाथि अखण्डनीय विश्वास नगरेर परिमित, सीमित भरोसा मात्र राख्नु अथवा उहाँमाथि र अरू कुनै थोक वा व्यक्तिमाथि भरोसा गरेर दुई नाउमा खुट्टा टेक्नु परमेश्वरको सामु ग्रहणयोग्य हुँदैन । यसैले बुभुहोस्ः प्रभु येशू ख्रीष्टको अनुग्रहद्वारा धर्मी ठहरिएको मानिस साँचो इसाई हो । तर व्यवस्थाका कर्महरूद्वारा धर्मी हुन खोज्ने मानिसचाहिँ ख्रीष्ट-विश्वासी हुँदै होइन ।'²⁰

गलाती ५:५: अब यस पदमा आएर प्रेरित पावलले साँचो विश्वासीको आशा र व्यवस्थावादीको आशाको बीचमा भएको विशाल भिन्नता देखाउँछन् । धार्मिकताको आशाको बाटो हेर्दै गरेको ख्रीष्ट-विश्वासीले प्रभु येशूको दोस्रो आगमन हुने दिनका निम्ति कुरेर बस्छ । त्यस बेला उसले एउटा महिमित शरीर पाउनेछ । त्यस दिनदेखि उसले कहिल्यै कुनै पाप गर्नुपर्नेछैन । हालैमा प्रभु येशू ख्रीष्टद्वारा परमेश्वरको सामु उसको धर्मी ठहर भइसकेको छ (२ कोरिन्थी ५:२१) । तर उसले यस धन्यको क्षणका निम्ति धीरजसित पर्खन्छ, जुन क्षणमा ऊ स्वयम्

आफैमा बिलकुल धर्मी हुनेछ । केही न केही कर्म गरेर उसले यस लक्ष्यमा पुग्न कोशिश गर्दैन, उसले आफ्नो प्रयासमा त्यहाँसम्म आइपुग्ने आशा गर्दैन; किनकि पवित्र आत्माबाट सहायता पाएर ऊ विश्वासद्वारा आफ्नो लक्ष्यमा आइपुग्नेछ । ख्रीष्ट-विश्वासीलाई परमेश्वरको लक्ष्यमा पुग्नुको काम पवित्र आत्माको काम हो । यसकारण विश्वासीले आफ्नो विश्वासको आँखा यो काम पूरा गर्नुहुने परमेश्वरमाथि लगाउँछ । तर यता व्यवस्था पालन गरेर वा धर्मकर्महरू गरेर होस्, व्यवस्था प्रिय मान्ने विधिवादीले आफ्ना कामहरूद्वारा धार्मिकता प्राप्त हुन्छ भन्ने आशा गर्छ । तर त्यस मानिसको आशा निराशा हो; किनभने यस प्रकारले कुनै हालतमा पनि परमेश्वरको धार्मिकता प्राप्त गरिँदैन ।

याद गर्नुहोस् ! प्रेरित पावलले यस पदमा 'हामी' भन्ने सर्वनाम प्रयोग गरेका छन्, जुन 'हामी' भन्ने सर्वनामले साँचो विश्वासीहरूलाई ताकेको छ । तर गलाती ५:४ पदमा उनले 'तिमीहरू' भन्ने सर्वनाम प्रयोग गरेका छन्; किनभने त्यस पदमा उनले कर्महरूद्वारा धर्मी हुन खोज्नेहरूलाई सम्बोधन गरेका छन् ।

गलाती ५:६: तर धर्मी ठहरिन व्यवस्थावाद वा जुनै विधिवाद पनि केही कामको हुँदैन । ख्रीष्ट येशूमा भएको व्यक्तिमा खतनाद्वारा केही सद्गुण थपिँदैन, न उसले आफ्नो बेखतनाको अवस्थाबाट केही हानि उठाउनुपर्छ । तर परमेश्वरले ख्रीष्ट-विश्वासीको जीवनमा प्रेमद्वारा काम गर्ने विश्वास खोज्दै हुनुहुन्छ । विश्वास भन्नाले परमेश्वरमाथि अखण्डनीय भरोसा राखेको बुझिन्छ । अनि यस प्रकारको विश्वास निष्क्रिय हुँदैन । यस प्रकारको विश्वासको प्रभाव परमेश्वरप्रति देखाएको र मानिसहरूको भलाइ गरेको निस्वार्थी सेवामा देखिन्छ । परमेश्वर र मानिसहरूको जुनसुकै सेवामा त्यो सेवा गर्ने अभिप्रेरणाचाहिँ प्रेम हुनुपर्छ । यसरी नै विश्वासले प्रेमद्वारा काम गर्दछ । यसको प्रेरणा प्रेम हो, व्यवस्थाको आज्ञा होइन । यो सत्यता हामी पवित्र बाइबलभरि धेरैपल्ट भेट्टाएका छौं । परमेश्वर रीतिहरूमा होइन, तर भक्तिले पूर्ण, साँचो भक्तिले युक्त जीवनमा रुचि राख्नुहुन्छ ।

गलाती ५:७: व्यवस्थावाद नामक विधिवाद सत्यताप्रति देखाइएको अनाज्ञाकारिता हो। गलातीहरूले इसाई जीवनको शुरुआत असल ढङ्गले शुरु गरेका रहेछन्। तर अबचाहिँ कुनै कुराले उनीहरूलाई बाधा दिइरहेको रहेछ। त्यो बाधा यी यहूदीधर्म प्रचारकहरूबाट, यी विधिवादीहरूबाट, यी भूटा प्रेरितहरूबाट आएको हो। तिनीहरूको भूटा शिक्षा ग्रहण गर्दाखेरि यी पवित्र जनहरूले परमेश्वरको सत्यता उल्लङ्घन गरिपठाए।

गलाती ५:८: व्यवस्थावाद वा विधिवाद परमेश्वरको तर्फबाटको शिक्षा नै होइन। यहाँ ललाइफकाइको अर्थ कुनै शिक्षा वा मतप्रति अरूलाई मनाउनु वा विश्वास दिलाउनु हो। 'तिमीहरूलाई बोलाउनुहुने'चाहिँ परमेश्वर स्वयम् हुनुहुन्छ। यसैले हामी निर्धक्क भई भन्न सक्छौं: ख्रीष्ट येशूमाथि राखिएको विश्वासमा खतना र व्यवस्थाप्रति आज्ञाकारिता थप्ने शिक्षाचाहिँ परमेश्वरपट्टिबाटको शिक्षा होइन, तर शैतानपट्टिबाटको शिक्षा हो।

गलाती ५:९: विधिवादको सिद्धान्तले एउटा खराबीदेखि अर्को खराबीतिर लैजान्छ। पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलभित्र खमिरचाहिँ दुष्टताको प्रतीक हो। अनि यहाँ खमिरले विशेष गरी यहूदी धर्म प्रचार गर्नेहरूको भूटो र दुष्ट शिक्षालाई सङ्केत गरेको हो। खमिर वा खाने सोडाले स्वभावैले मुछेको पीठोको सारा ढिकोलाई असर पार्दछ; ठीक त्यस्तै एउटा सानो त्रुटिले अरू त्रुटिहरू निम्त्याउँछ, त्यसले अरू थुप्रै त्रुटिहरू जन्माउँछ। यो अनिवार्य कुरा हो; किनकि दुष्ट कुरा कहिल्यै निष्क्रिय हुँदैन, तर सधैं सक्रिय हुन्छ। भूट बोल्नेले आफ्ना भूटहरू भूट बोलेर ढाक्न खोज्छ, र यसरी भूटमाथि भूट थुपाउँछ। अनि जब एउटा स्थानीय मण्डलीभित्र कुनै भूटा शिक्षाले प्रवेश गर्छ, तब त्यससित कडा व्यवहार नगरे त्यस भूटो शिक्षाले पहिले कम्ती मानिसहरूलाई, तर पछि बढी र भन् बढी मानिसहरूलाई आफ्नो नराम्रो प्रभावले प्रभाव पार्छ।

गलाती ५:१०: विधिवादको शिक्षा प्रचार गर्ने भूटा शिक्षकहरूले आफूमाथि दण्डको आज्ञा ल्याउँछन्। गलातीहरूको विषयमा पक्का पनि यिनीहरूले यो भूटो शिक्षा इन्कार गर्नेछन् भन्ने कुरामा प्रेरित पावल

निश्चित र ढुक्कै थिए । यस कुरामा उनको भरोसा 'प्रभुमाथि' थियो । हुन सक्छ, प्रभु येशूले पावललाई यस सम्बन्धमा कुनै निश्चयता दिनुभयो; हुन सक्छ, उनले भेडाहरूका महान् गोठाला प्रभु येशूलाई राम्ररी चिनेका थिए, जुन दिव्य गोठाला बाटो बिराएका भेडाहरूलाई सठीक बाटोमा फर्काउनुमा पूरा सक्षम हुनुहुन्छ । शायद, प्रभु येशूले उनको यस पत्रद्वारा यसो गर्नुहुन्छ कि ?

तर अब हामी ती भूटा शिक्षकहरूको कुरा गरौं ! परमेश्वरले तिनीहरूलाई दण्ड दिनुहुनेछ; किनकि भूटो शिक्षा सिकाएर एउटा स्थानीय मण्डलीलाई बिगार्नु ठूलो अपराध हो (१ कोरिन्थी ३:१७) । उदाहरणका निम्ति, हुन सक्छ, कोही मानिस पियक्कड हो; यो खराब कुरा हो । तर यसभन्दा खराब के हो त ? त्यो मानिस महादुष्ट हो, जसले अरूलाई पियक्कड हुन सिकाउँछ; किनभने भूटो शिक्षा सिकाउने शिक्षकले आफ्नो शिक्षाले सयौं मानिसहरूलाई बिगारेर 'पियक्कड' तुल्याउन सक्छ ।

गलाती ५:११: विधिवादले क्रूसको ठक्कर हटाइदिन्छ । अरू मानिसहरूद्वारा प्रेरित पावललाई 'अरे, तिनी आफूले पनि खतनाको प्रचार गर्छन् नि' भन्ने अभियोग लगाइएको हुनुपर्छ; यसैले उनले यस पदमा यस अभियोगको खण्डन गर्छन् । हालैमा उनले यहूदीहरूको तर्फबाट सतावट सहिरहेका थिए । तर क्रूसको प्रचार नगरेर उनले खतनाको प्रचार गर्न थालेका भए, यी यहूदीहरूको तर्फबाट सतावट तुरुन्तै बन्द हुनेथियो । ख्रीष्टको क्रूसचाहिँ मानिसहरूका निम्ति ठक्कर खाने मूलकारण हो रहेछ । क्रूसको प्रचारले मानिसहरूको सामु तिनीहरूका निम्ति आफूले मुक्ति कमाउन सक्ने सबै बाटोहरू पूरा बन्द गर्दछ; यस कुरामा मानिसहरूले ठेस खान्छन्; यस कुराले तिनीहरूलाई ठक्कर दिन्छ । क्रूसको प्रचारले मानिसलाई, मानिसको स्वभावलाई र मानिसका क्षमताहरू र मानिसका प्रयासहरूलाई कुनै स्थानै दिँदैन । त्यसले मानिसहरूका सबै धर्मकर्महरूमाथि 'खारिज' भन्ने शब्द लेखिदिन्छ । खतनाको प्रचार गरेर प्रेरित पावलले कर्महरूमा आधारित धर्मको प्रचार

गरेका भए, उनले यसो गरेर क्रूसको सारा महत्त्व र त्यसको अर्थ खतम पार्नेथिए ।

गलाती ५:१२: प्रेरित पावलले यी भूटा शिक्षकहरूको बारेमा आफ्नो मनको इच्छा यसो भनेर प्रकट गर्छन्: 'तिमीहरूलाई गडबडीमा पार्नेहरूचाहिँ काटिएका भए हुनेथियो !' ती भूटा शिक्षकहरू गलातियामा भएका सबै मण्डलीहरूद्वारा बहिष्कृत हुनु यस वाक्यको अर्थ थियो; अथवा ती भूटा शिक्षकहरूले आफ्नो शरीरलाई अडभड गरे हुनेथियो भन्ने उनको चाहना हुन सक्छ; किनभने यो भनाइ शब्दको एउटा खेल हुन सक्छ; किनकि ती भूटा शिक्षकहरूले अरू मानिसहरूको खतना गराउन खोजेका थिए । हाम्रो विचारमा पहिलो अर्थ ठीक होला; नत्र दोस्रो अर्थमा पावलले छेड हात्रे व्यङ्ग्य प्रयोग गरेको देखिन्छ ।

अनुग्रहको सुसमाचारलाई सधैं यो दोष लागेको छ: त्यसले मानिसहरूलाई तिनीहरूलाई जस्तो मन लाग्छ, त्यस्तै जीवन जिउने अनुमति दिन्छ अरे । यसैले मानिसहरूको भनाइ यस प्रकारको छ: 'अरू केही नगरेर मानिसले केवल प्रभु येशूमाथि विश्वास मात्र गरेकोमा मुक्ति पाउँछ भने पछिबाट त्यस्तो मानिसको व्यवहारमा लगाम लगाउने र त्यसलाई नियन्त्रण गर्ने कुनै उपाय नै हुँदैन ।' तर प्रेरित पावलले ढिलो नगरीकन इसाई स्वतन्त्रताचाहिँ पाप गर्ने स्वतन्त्रता होइन भन्ने कुरा तत्कालै देखाउँछन् । प्रभु येशूको पवित्र जीवन नै ख्रीष्ट-विश्वासीको व्यवहारिक आदर्श र स्तर हो । प्रभु येशूप्रतिको प्रेमले उसलाई पापलाई घृणा गर्न र पवित्रतालाई प्रेम गर्न करमा पार्छ ।

यहाँ उनको पत्र पढ्ने प्रापकहरूलाई पाप गर्ने छुटको विरोधमा चेताउनी दिन पावललाई आवश्यक पर्‍यो । किनकि कुरा यस्तो छ: जब मानिसहरू निक्कै बेरसम्म कडा कानुनले बाँधिपछि तिनीहरूले अघि कहिल्यै नजानिएको स्वतन्त्रता प्राप्त गर्छन्, तब तिनीहरू स्वतन्त्रताको सीमा नाघेर जाने डर हुन्छ । कठोर बन्धनबाट छुटिएर आएको मानिस प्रायः पापको विषयमा अधिक निश्चिन्तित हुँदो रहेछ । यस्तोलाई उचित सन्तुलनमा ल्याउनु खाँचो छ । साँचो स्वतन्त्रता व्यवस्थाको कसिलो

बन्धनमा होइन र अधिक स्वतन्त्रता लिने, पाप गर्ने छुटमा पनि होइन, तर यी दुई कुराको बीचमा छ । यसर्थ ख्रीष्ट-विश्वासी व्यवस्थाबाट मुक्त भएको हो, तर यसैकारण ऊ छाड़ा भएकै होइन ।

गलाती ५:१३: इसाई स्वतन्त्रताले पाप गर्ने अनुमति दिँदै-दिँदैन । तर इसाई स्वतन्त्रताले प्रेमद्वारा एक-अर्काको सेवा गर्ने प्रेरणा दिन्छ । इसाईको सबै व्यवहार र चालचलन प्रेमले पूर्ण हुनुपर्छ । प्रेम नै हाम्रा सबै कामकुराहरूको स्रोत हो । तर व्यवस्थाको वशमा हुँदा हाम्रो सबै व्यवहारको स्रोत 'दण्ड पाउँछु कि' भन्ने डर पो थियो । यस सम्बन्धमा श्री फिन्डलेले यसो भन्दछन्: 'वास्तवमा प्रेमको बन्धनमा रहेका दासहरू मात्र स्वतन्त्र मानिसहरू हुन्छन् ।'²¹⁾

इसाई स्वतन्त्रता ख्रीष्ट येशूमा छ (गलाती २:४); अनि यही कुराले पाप गर्ने छुट पाएको भावना जन्म लिन दिँदैन, तर त्यसको सम्भावना पनि तत्कालै मारिपठाउँछ । यसैकारण हामीले ख्रीष्टमा पाएको स्वतन्त्रता शरीरका कामहरूको अड्डा वा टेको तुल्याउनुहुँदैन । विरोधी सेनाले लडाइँमा सधैं आक्रमण गरिरहेको देशमा कतै एउटा अडान खोज्छ, जसबाट त्यसले आफ्नो संग्राम र हमला शुरु गर्न सक्छ । ठीक त्यस्तै पापी स्वभावलाई अलिकति मौका मात्र दिएमा त्यसले हामीमाथि आफ्नो प्रभाव बढाउँछ, र चारैतिर आफ्नो अधिकार फैलाउँछ ।

'प्रेममा एक-अर्काका दास हुने बानी स्थापित गरेर' हामी ख्रीष्ट येशूमा पाएको स्वतन्त्रताको सठीक प्रयोग गरौं ! इसाई स्वतन्त्रताको विषयमा श्री ए. टी. पियरसोनले यसो भन्दछन्: 'साँचो स्वतन्त्रता केवल आफ्ना शरीरका इन्द्रियहरू निग्रह गर्ने संयममा छ । एउटा नदी यसको उदाहरण लिऔं ! नदीको स्वतन्त्रता दुईवटा तटको बीचमा बग्नु हो । यी तटहरू हटाएमा त्यो नदी नदी हुन छोड्छ, तर त्यसको पानी चारैतिर जताततै फैलिएर जान्छ र बग्नु छोडेर त्यो कि त दलदले हिलो कि त निश्चल पानीको दह बन्छ । हामी ग्रहहरूको पनि उदारहण दिऔं ! ग्रहहरू नियन्त्रण गर्ने प्राकृतिक शक्ति नभए तिनीहरूले आ-आफ्नो परिक्रमा-पथअनुसार चलन छोड्छन्, आपसमा ठक्कर खान्छन् र ब्रह्माण्डमा विनाश

ल्याउँछन् । हामीलाई नियन्त्रण गर्ने नियमले हामीलाई अरू मानिसहरूबाट रक्षा गर्छ । हाम्रो स्वतन्त्रता कहिल्यै सीमा नाघेर जान नदिने निग्रहचाहिँ हाम्रो स्वतन्त्रता कायम राख्ने र रक्षा गर्ने माध्यम हो । नियन्त्रण ठीक नियन्त्रण हुनु हो भने त्यो ख्रीष्टप्रति खुशीसाथ देखाएको आज्ञाकारिता हो । यस प्रकारको आज्ञाकारिताले मानिसलाई दासत्व मुक्त, वास्तविक स्वतन्त्र व्यक्ति तुल्याउँछ ।’

गलाती ५:१४: यहाँ, यस ठाउँमा प्रेरित पावलले व्यवस्थाको खण्ड उद्धृत गर्न हामीमध्ये कसैलाई अनौठो लाग्ला; किनभने उनले यहाँसम्म आफ्नो पत्रमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरू व्यवस्थाको अधीनतामा नरहेको कुरामा जोड गरेका छन् । पुरानो नियमको पद उद्धृत गर्दा उनले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई उनीहरूले आफूलाई व्यवस्थाको अधीनतामा सुम्पने आग्रह गरेका होइन, तर मोशाको व्यवस्थाले यहूदीहरूबाट जे मागेको थियो, त्यही कुरा साँचो इसाई स्वतन्त्रताको फल र नतिजा हो भन्ने कुरा देखाउन खोजेका हुन् ।

गलाती ५:१५: निस्सन्देह, विधिवादको फल भैंभगडा हो । अनि गलातीहरूले आपसमा ठीक त्यही गरिरहेका रहेछन् । गलाती विश्वासीहरूले यही व्यवस्थाको अधीनतामा हुन खोजे, जसले उनीहरूलाई आफ्नो छिमेकीलाई प्रेम गर्न सिकाउँछ । तर अचम्म ! उनीहरूले एक-अर्काको प्रेम गर्ने कुरा छोडिजाओस्, उनीहरूले उल्टो एक-अर्काको टोक्ने र निल्ले गर्दथे । यस प्रकारको कुव्यवहार उनीहरूको पापी स्वभावको फल थियो । व्यवस्थाले त्यस पापी स्वभावलाई मौका दियो; यसैले उनीहरूमा यस प्रकारको कुव्यवहार देखा पर्‍यो ।

ख) गलाती ५:१६-२५: पवित्र जीवन जिउने शक्ति कहाँबाट आउँछ ?

गलाती ५:१६: हरेक ख्रीष्ट-विश्वासीचाहिँ आत्मामा हिँड्नुपर्छ, शरीरअनुसार होइन । आत्मामा हिँड्नुको मतलब पवित्र आत्मालाई हाम्रो

जीवनमा काम गर्ने अनुमति र अधिकार दिनु हो; हामीले प्रार्थनामा सधैं उहाँको अगुवाइ खोज्नुपर्छ र आफूलाई उहाँबाट पाएको अगुवाइमा सुम्पनुपर्छ; हामीले आफ्नो जीवनमा सधैं उहाँको पवित्रतासित मिल्ने निर्णयहरू गर्नुपर्छ। आत्मामा हिँड्नु भनेको ख्रीष्ट-केन्द्रित रहेको जीवन जिउनु हो; किनभने पवित्र आत्माको सेवाकाईको मुख्य काम प्रभु येशूसित ख्रीष्ट-विश्वासीको व्यक्तिगत विश्वासको सम्बन्ध बढाउनु र मजबुत पार्नु हो। आत्मामा हिँड्दाखेरि हाम्रो पापी स्वभावसित अथवा आफूमा केन्द्रित रहेको हाम्रो स्वार्थी जीवनसित हाम्रो व्यवहार एउटा मरेको मुर्दासित बराबर हुन्छ; किनभने हामी एकै समयमा ख्रीष्ट-केन्द्रित र पाप-केन्द्रित रहेको जीवन जिउन सक्दैनौं।

यस सम्बन्धमा श्री सी. आई. स्कोफिल्डले यसो भन्दछन्: 'इसाई जीवनको खास समस्या केमा छ? जबसम्म एउटा ख्रीष्ट-विश्वासी यस संसारमा जिउँदछ, तबसम्म ऊ द्विस्वभावको मानिस हुन्छ, अर्थात् एउटै जग्गामा उम्रेका दुईवटा रूखहरूसित समान हुन्छ। पुरानो रूखचाहिँ उसको पापी स्वभाव हो भने, नयाँ रूखचाहिँ ख्रीष्टमा नयाँ जन्मद्वारा पाएको उसभित्र हालिएको नयाँ ईश्वरीय स्वभाव हो। अनि अब हाम्रो कर्तव्य के हो त? त्यस पुरानो रूखलाई बाँध्नो राख्नु र यस नयाँ रूखलाई मौलाउन दिनु र फस्टाउन दिनु हाम्रो प्रमुख काम हो। आत्मामा हिँड्दा हाम्रो यो परमकर्तव्य पूरा हुन्छ।'²²)

गलाती ५:१६-१८ पदको खण्डले तिनीहरूको विचार भूटो ठहराउँछ, जसले ख्रीष्टमा आएर हाम्रो पापी स्वभाव मेटिएको भूलधारणा अजाएका छन्; किनभने यस खण्डले ख्रीष्ट-विश्वासीमा अभ्र पनि 'शरीर' छ भन्ने कुरा स्पष्ट देखाएको छ।

गलाती ५:१७: आत्मा र शरीरको बीचमा सदैव विरोध भइबस्छ। परमेश्वरको इच्छा भए उहाँले हामी विश्वासीहरूबाट त्यो 'शरीर' नामक पापी स्वभाव हटाउन सक्नुहुनेथियो। तर यो उहाँको इच्छा नै थिएन; किन होला? हाम्रो 'शरीर'ले हामीलाई सधैं हाम्रा कमजोरीहरूको याद दिलाउँछ। यसैले चाहे हाम्रा महापूजाहारीको रूपमा, चाहे हाम्रा वकिलको

रूपमा होस्, हामीले निरन्तर ख्रीष्ट येशूमा निर्भर रहेर जिउनुपर्छ । उहाँले हामीजस्तै पापी मानिसहरूलाई, मुक्ति पाउन अयोग्य, नालायक व्यक्तिहरूलाई बचाउनुभएकोमा उहाँको प्रशंसा लगातार हाम्रो मुखमा हुनेछ । हामीबाट पुरानो स्वभाव हटाउनुको सट्टामा परमेश्वरले हामीभित्र सधैं वास गर्नु भन्ने उद्देश्यले हामीमा आफ्ना पवित्र आत्मा हालि-दिनुभयो । त्यस दिनदेखि परमेश्वरको आत्मा र हाम्रो शारीरिक स्वभावको बीचमा लडाइँ चलिरहेको हुन्छ । जबसम्म हामी आफ्नो स्वर्गीय घर पुग्दैनौं, तबसम्म यो आत्मिक संघर्ष चलि नै रहनेछ । यस आत्मिक लडाइँमा ख्रीष्ट-विश्वासीको जिम्मेवारी आफूलाई पवित्र आत्माको अगुवाइमा सुम्पनु हो ।

गलाती ५:१८: जति विश्वासीहरू पवित्र आत्माको अगुवाइअनुसार हिँड्छन्, उनीहरू व्यवस्थाको अधीनतामा छैनन् । यस पदको अर्थ दुई प्रकारले बुझ्न सकिन्छ । एक त, सबै इसाईहरूले पवित्र आत्माको अगुवाइ पाउँछन् । यसैले कुनै ख्रीष्ट-विश्वासी व्यवस्थाको अधीनतामा छैन । उनीहरू आफ्नो प्रयासमा निर्भर रहँदैनन्; किनभने उनीहरू आफैले होइन, तर उनीहरूभित्र वास गर्नुभएको पवित्र आत्माले उनीहरूबाट उठ्न खोजेका कुकामनाहरूको विरोध गर्नुहुन्छ । दोस्रो अर्थमा पवित्र आत्माको अगुवाइ पाएको व्यक्ति आत्माद्वारा 'शरीर'को पापमय स्वभावदेखि माथि उठाइन्छ, र ऊ शरीरलाई जितेको उच्च जीवन जिउँछ; यस्तो व्यक्ति प्रभु येशूसितको घनिष्ठ सम्बन्धमा लीन हुन्छ । प्रभुसित यस्तो तल्लीन सम्बन्धमा रहेको विश्वासीलाई व्यवस्थाको विषयमा वा शरीरका अभिलाषाहरूको बारेमा सोच्ने फुर्सद हुँदैन । परमेश्वरको आत्माले कहिल्यै मानिसहरूलाई व्यवस्थाको सहारा लिन लाउनुहुन्न; किनकि व्यवस्था तिनीहरूलाई ग्रहणयोग्य तुल्याउने माध्यम नै होइन । तर पवित्र आत्माले मानिसहरूलाई मरेकाहरूबाट बौरिउठ्नुभएको प्रभु येशूकहाँ डोस्त्राउनुहुन्छ; किनभने उहाँले तिनीहरूलाई बिलकुल धर्मा तुल्याउनुहुन्छ । मानिसहरूलाई परमेश्वरको सामु ग्रहणयोग्य तुल्याउनुहुने एकमात्र उपाय प्रभु येशू हुनुहुन्छ ।

गलाती ५ : १९-२१: हामीले अघि भनिसक्यौं: व्यवस्थाले 'शरीर'को पापमय स्वभावलाई उत्तेजित पार्ने काम गर्छ । पतित मानिसको स्वभावले कस्ता-कस्ता कामहरू पैदा गर्छ ? 'शरीर'का कामहरू पत्ता लगाउनु गाह्रो कुरा होइन । ती पापकर्महरू सबैलाई विधित छन् । परस्त्रीगमन²³⁾ भनेको विवाहको सम्बन्धदेखि बाहिर सम्भोग राख्नु हो । व्यभिचार भन्नाले जुनै पनि अवैधिक यौनको सम्बन्ध बुझिन्छ । अशुद्धताचाहिँ नैतिक दुष्टता हो । कामुकताचाहिँ निर्लज्ज कामवासना हो, जसमा लगाम लगाइँदैन । मूर्तिपूजा मूर्तिहरूलाई पुज्ने काममा मात्र सीमित हुँदैन, तर यी दुष्ट आत्माहरूलाई पुज्दाखेरि गरिने व्यभिचार र लोभ पनि हो । टुनामुनामा जुनै पनि जादुगरी बुझ्नुपर्छ । ग्रीक भाषाको मूललिपिअनुसार यसको अर्थ 'नशाद्वारा होश बिग्रको' हो । टुनामुना गर्दा मानिसले लागू पदार्थहरू प्रयोग गर्ने गरेको हुनाले यस ग्रीक शब्दको अर्थ दुष्ट आत्माहरूसित सम्पर्क राख्ने वा मन्त्रतन्त्र प्रयोग गर्ने जुनै पनि जादुविद्याका निम्ति प्रयोगमा आएको हो । यसमा जोखना, शुभाशुभको विचार राख्ने आदि अन्धविश्वासका कुराहरू पनि आउँछन् । शत्रुता चर्को घृणा, विरोध, वैरभाव वा दस्मन हो । भगडाहरू भन्नाले सब किसिमको अमेल, कलह, भनावैरी, बाभाबाभ र भैभगडाहरू बुझिन्छन् । डाहाहरू इबी, इर्ष्या र द्वेषजस्तै हर प्रकारको मत्सरी जलन हुन् । रिस, जड/बल्दो रिस, चिढाइ, नाराज र भोक - यी सबै कुभावनाहरू यस किसिमको क्रोधभिन्न पर्छन् । विरोध भन्नाले षड्यन्त्र र क्रान्ती मच्चाउने जालभेलको व्यवहार हो, जो स्वार्थमा आधारित मतभेद हो, जुन मतभेदको भावनाले गर्दा मानिसले आफ्नो पछि अनुयायीहरूलाई ताब्रे गर्छ । मतभेद गरेर, भगडा गरेर वा विवाद गरेर एक कदम अघि बढेमा यस अमेलको फल फूट हुन्छ । आपसमा फूट ल्याएको मानिस फेरि अघि बढेर अझ एक कदम मात्र चलनुपर्छ, तब किसिम-किसिमका दलबन्दी आउँछन्, जो हठधर्मी मानिसका फल हुन् । द्वेषचाहिँ डाहाको साथी हो; किनभने त्यसले अरूको हित र समृद्धि देख्नै सक्दैन । हत्याहरूचाहिँ²⁴⁾ अनुचित तरिकाले अरू मानिसहरूको प्राण लिने हिंसा र किसिम-किसिमका नरहत्या हुन् । मतवालापन जाँड, रक्सी,

अम्मल आदि मद्य र मदिराको सेवन र मातपान हो । मोजमज्जाहरू रक्सीधोकाइका साथी हुन्; मनोरञ्जन र मनोविनोदजस्तै रङ्गमञ्चनको साथ भीड़भाड़मा गरिने अशिष्ट, हल्लाले पूर्ण मनबहलाउहरू हुन् ।

‘यस्ता-यस्ता कामहरू गर्नेहरू परमेश्वरको राज्यको हकवाला हुनेछैनन्’ भन्ने चेताउनी प्रेरित पावलले आफ्नो यो पत्र पाउने पाठकहरूलाई दिएका छन्, जसरी उनले पहिले पनि उनीहरूलाई यस सम्बन्धमा चेताउनी दिइसके (गलाती ५:२१) । ‘यस्ता-यस्ता कामहरू गर्नेहरू’को शरीरका कामहरू गर्ने आदत हुन्छ । यसैले बुभुहोस् ! यस खण्डले मतवालाहरूले मुक्ति पाउन सक्दैनन् भन्ने कुरा सिकाउँदैन, तर माथि उल्लेख गरेभैं मातपानजस्तै शरीरका कामहरू गर्ने बानी भएको मानिसले मुक्ति पाएको छैन भन्ने कुरा देखाउँछ । यस सम्बन्धमा हाम्रो जीवनको चरित्र हेरिन्छ र जाँचिन्छ ।²⁵⁾

प्रेरित पावलले इसाईहरूका स्थानीय मण्डलीहरूलाई यसो किन लेखे होलान् भन्ने प्रश्न कसैले गर्न माग्छ भने, यसको उत्तर हामी यस प्रकारले दिन्छौं: किनभने ‘मैले मुक्ति पाएँ’ भन्नेहरू सबैजनाले मुक्ति पाएका हुँदैनन् । सबै इसाई भनाउँदाहरू वास्तवमा परमेश्वरका सन्तान नै होइनन् । यसकारण नयाँ नियमभरि नै पवित्र आत्माको पारा यस्तै छ । उहाँले ख्रीष्टका विश्वासीहरूको सामु आत्मिक अद्भुत सत्यताको प्रस्तुति गर्नुको साथमा गम्भीर चेताउनीहरू पनि दिनुहुन्छ; किनभने जहिले पनि उनीहरूको बीचमा नाम मात्र भएका नामधारी इसाईहरू हुन सम्भव हुन्छ ।

गलाती ५:२२-२३: प्रेरित पावलले शरीरका ‘कामहरू’ र आत्माको ‘फल’को बीचमा भिन्नता राखेको कुरामा अर्थ छ । शरीरका कामहरू मानिसको शक्तिबाट पैदा हुन्छन्, तर एउटा फलचाहिँ तब मात्र बढ्न सक्छ, जब एउटा हाँगा बोटमा रहिरह्यो भने (यूहन्ना १५:५) । शरीरका कामहरू र आत्माको फलको बीचमा भएको भिन्नता कारखानामा बनाइएको चीज र फलफूलको बारीमा उब्जेको फलको बीचमा भएको भिन्नता जतिकै हो । के तपाईंसँग यसको भिन्नता स्पष्ट पारेर छरलङ्ग देखाउने अरू कुनै उदाहरण छ ? यसमा हामीले याद गर्नुपर्छ: आत्माका

फलहरू होइनन्, आत्माको फल हुन्छ। यो शब्द एकवचनको शब्द हो; किनभने पवित्र आत्माले एकै किसिमको फल मात्र उत्पादन गर्नुहुन्छ। ख्रीष्टको समानता यसको फल हो। अब यहाँ सूचित गरिएका सबै सद्गुणहरूले परमेश्वरका छोराछोरीको जीवनको सुचरित्र बयान गर्छन्। श्री सी. आई. स्कोफिल्डले भन्छन्: 'मानिसको हृदयरूपी जमिनमा यस्ता सद्गुणहरूमध्ये एउटा पनि उब्जिँदैन, तर यी आत्मिक सद्गुणहरू मानिसको स्वभावदेखि बिलकुल बाहिरका कुराहरू हुन्।'

प्रेम: परमेश्वर प्रेम हुनुहुन्छ, र हामी पनि प्रेम हुनुपर्छ। प्रेमको परिभाषा, यसको सुन्दर बयान हामी १ कोरिन्थी १३ अध्यायमा पाउँछौं। गलगथामा, ख्रीष्टको क्रूसको मृत्युले परमेश्वरको प्रेम कति महान् छ, त्यसको पूर्णता खोलेर प्रकट गरेको छ। त्यो आनन्दचाहिँ परमेश्वरको सङ्गतमा र हामीसँग गरेका उहाँको व्यवहारमा पूरा सन्तुष्टि र तृप्तिबाट पाएको सुखले पूर्ण खुशी हो। यूहन्ना ४:३४ पदमा यो आनन्द प्रभु येशूको जीवनमा देख्नुहुन्छ। शान्तिमा दुईवटा कुरा समावेश छन्: मनमा राज्य गरेको परमेश्वरको शान्ति र मानिस-मानिसको बीचमा भएको मेलमिलाप। लूका ८:२२-२५ पदमा तपाईंले हाम्रा मुक्तिदाता प्रभुको जीवनमा राज्य गरेको शान्ति हेर्नुहोला। सहनशीलताचाहिँ दुःखकष्ट, सतावट र छेडपेचहरू सहन सक्ने धीरज र धैर्य हो। लूका २३:३४ पदमा तपाईंले यस सद्गुणको प्रदर्शन यसको सर्वोच्चतामा देख्नुहुन्छ। कृपाचाहिँ त्यो कोमलता हो, जो प्रभु येशूले मसिना बालबालिकाहरूप्रति देखाउनुभयो (मर्कूस १०:१४)। भलाइचाहिँ अरू मानिसहरूको मात्र उपकार गर्ने कल्याण हो। के तपाईंले त्यस दिव्य भलाइले काम गरेको, यसलाई व्यवहारमा देख्न चाहनुभयो? तब लूका १०:३०-३५ पदको खण्ड पढ्नुहोला। विश्वासचाहिँ परमेश्वरमाथि राखेको भरोसा हो, अथवा व्यवहारमा देखाइएको इमानदारी र विश्वस्तता हो। नम्रताचाहिँ विनीत र विनयी दीनता हो। प्रभु येशू भुक्नुभयो र नुहेर सेवकको स्थान लिएर उहाँले आफ्ना चेलाहरूका पाउहरू धुनुभयो (यूहन्ना १३:१-१७)। संयमचाहिँ त्यो सद्गुण हो, जो हामीले मानिसको व्यक्तिगत जीवनको

नियन्त्रणमा देख्छौं । त्यस सद्गुणले विशेष गरी हाम्रो कामवासना, साथै हाम्रा प्रबल कुइच्छाहरू, हाम्रा आवेग र अरू मनोभावनाहरू, हाम्रा लोभ-लालचहरू र हाम्रो रिस वशमा राख्दछ । यसैले हामी आत्मसंयमी हुनुपर्छ ।

यस सम्बन्धमा श्री शामूएल छ्चद्वीकले यसो भन्दछन्: 'यो खण्ड आधुनिक भाषामा परिणत गरेर पेस गर्नु हो भने शायद यो यसरी पढिनेथियो: "आत्माको फलचाहिँ ममता र स्नेहले पूर्ण स्वभाव हो; यो ता एक प्रफुल्ल, आनन्दले पूर्ण मनोभावना हो; यसको मुटुमा शान्ति छ, यसको व्यवहार पनि शान्तिको छ । परिस्थितिहरू जति जटिल र दुःख दिने मानिसहरू जति पनि धेरै किन नहोऊन्, यसले धीरजसित सब कुराहरू सहन्छ । अरूका दुःखहरूमा यसलाई हमदर्द, संवेदना लाग्दछ; अरूका खाँचोहरू देखेर यसले सहायता गर्छ । अरूको न्याय गर्ने होइन, तर तिनीहरूप्रति यसको मन ठूलो, उदारचित्त र प्रेमले भरिएको हुन्छ । हर परिस्थितिमा भरपर्दो, हर परिस्थितिमा विश्वासी हो यो । यसको नम्रता विचार गर्दा सबै छक्क पर्दछन्; किनभने अरूहरूको आनन्दमा यसले आफूलाई भुलिहाल्दो रहेछ । यो कसैको वा कुनै कुराको वशमा छैन र आउँदैन, तर सबै कुराहरूमा यो आत्मसंयमी हुन्छ । हामीले कहीं सिद्ध, सर्वोच्च सद्गुण खोज्नु हो भने आत्मसंयमविना त्यो सद्गुण सिद्ध हुँदैन; अबचाहिँ हामी सद्गुणको अन्तिम लक्षण र त्यसको चरमसीमामा आइपुग्यौं; अनि पहिलो कोरिन्थी तेह्र अध्यायसित यहाँको खण्डको सम्बन्ध जोड्दा यो कति घतलाग्दो ! !"' '26)

प्रेरित पावलले आत्माको फलको सूचि अन्त्याएर गलाती ५:२३ पदमा एउटा रहस्यमय वाक्य भन्छन्: 'यस्ता कुराहरूको विरोधमा कुनै व्यवस्था छैन ।' पक्का, हो नै हो । यी सद्गुणहरूले परमेश्वरलाई प्रसन्न तुल्याउँछन् । यी सद्गुणहरूले अरू मानिसहरूको उपकार गर्छन् । यी सद्गुणहरूले हाम्रै भलाइ पनि गर्छन् । तर यस सम्बन्धमा एउटा प्रश्न रहेको छ: आत्माको फल कसरी पैदा हुन्छ? के यसमा हाम्रो कोशिश चाहिन्छ? होइन नि ! किनकि मुक्तिदाता प्रभुसितको संगति र सम्बन्धमा

जिउने हरेक ख्रीष्ट-विश्वासीमा आत्माको फल आफैआफ पैदा हुनेछ । उनीहरू आफ्नो प्रेम र भक्तिमा ख्रीष्ट-केन्द्रित रहन्छन्; उनीहरूले दिन प्रतिदिन आफ्नो व्यक्तिगत जीवनमा उहाँको आज्ञापालन गर्छन् । तब एउटा अचम्मको काम हुनेछ: उनीहरूको जीवनमा आत्माको फल देखा पर्छ, जो पवित्र आत्माको आश्चर्यकर्म हो; अब पवित्र आत्माले उनीहरूलाई ख्रीष्टको रूप दिन थाल्नुहुन्छ । ख्रीष्टलाई हेर्दा-हेर्दै उनीहरू ख्रीष्टजस्तै हुन थाल्छन् र त्यही रूपमा बदलिँदै जान्छन् (२ कोरिन्थी ३:१८) । बोटको हाँगाले आफ्नो सबै पोषण त्यही बोटबाट त्यसकै रसमार्फत पाउँछ; बोट त्यस हाँगाको जीवन हो; ठीक त्यस्तै 'ख्रीष्टमा' हाँगारूपी विश्वासीले साँचो दाखको बोटरूपी ख्रीष्ट येशूबाट उहाँको शक्ति र जीवन पाउँछ । यसरी उसले परमेश्वरका निम्ति फलदायक जीवन जिउन सक्छ ।

गलाती ५:२४: 'ख्रीष्टका हुनेहरू सबैले शरीरलाई त्यसका वासना र अभिलाषाहरूसँगै क्रूसमा टाँगेका छन् ।' क्रूसमा टाँगेका छन् भन्ने क्रियापदचाहिँ मूलभाषामा भूतकाल²⁷⁾ हो; यसर्थ यो क्रूसमा टाँगे काम बितेको समयमा भइसकेको हुनुपर्छ । खास गरी यो काम हामी प्रभुकहाँ फर्केको बेलामा भएकै हो; किनभने जब हामीले पश्चात्ताप गर्छौं, तब हामीले एक प्रकारले त्यस पुरानो दुष्ट मान्छेलाई, त्यस पापी स्वभावलाई त्यसका सबै वासनाहरू र प्रबल अभिलाषाहरूको साथमा क्रूसमा टाँगिदियो । त्यति बेला हाम्रो यस प्रकारको निर्णय थियो: 'अबदेखि उसो म यस पापी स्वभावलाई सुसार गरेर पाल्दिनँ; त्यसले मलाई फेरि कहिले पनि आफ्नो वशमा ल्याउन पाउनेछैन । अब म त्यसको निम्ति जिउँदिनँ नै ।' हुन त यो निर्णय हामीले आफ्नो जीवनमा फेरि अनि फेरि सुदृढ पार्नुपर्छ । हामीले आफ्नो पापी स्वभावलाई त्यसलाई त्यसका निम्ति ठहराइएको स्थानमा अर्थात् मृत्युमा राख्नुपर्छ र त्यसलाई मरेको ठान्नुपर्छ ।

गलाती ५:२५: 'यदि हामी आत्मामा जिउँछौं भने ...;' यदि भन्ने शब्दले यहाँ 'किनभने'को अर्थ लिन्छ । पवित्र आत्माले हामीमा आफ्नो काम गर्नुभयो; फलस्वरूप हामीसँग अनन्त जीवन छ । तब आउनुहोस्,

हामीले पाएको त्यो नयाँ जीवन यही पवित्र आत्माको शक्तिले आफ्नो व्यवहारमा देखाओँ ! मोशाको व्यवस्थाले जीवन दिँदैन, त्यसले जीवन दिन सक्दैन; यसैले मोशाको व्यवस्था लिएर त्यसलाई हामी आफ्नो इसाई जीवनको मापदण्ड किन बनाओँ ? व्यवस्थाको काम यो होइन, कदापि होइन ।

ग) गलाती ५:२६-६:१०: केही व्यवहारिक अर्का- उपदेशहरू

गलाती ५:२६: यस पदअनुसार हामीलाई तीनवटा कुराहरू गर्नु मनाही गरिएको छ:

१) हामी खोक्रो प्रशंसाको अभिलाषी हुनुहुँदैन ।

यस शब्दको मूलअर्थ आफूलाई धोका दिनु हो अर्थात् आफ्नो विषयमा गलत, खोक्रो विचार लिनु हो । परमेश्वरले हामी ख्रीष्ट-विश्वासीहरू खोक्रो घमण्डले फुलेको चाहनुहुन्न । परमेश्वरको अनुग्रहले मुक्ति पाएको पापी मानिसलाई आफ्नो प्रशंसा आफै गर्ने सेखीबाजी सुहाउँदैन । व्यवस्थाको अधीनतामा जिउने मानिसहरू प्रायः घमण्डी हुन्छन्; तर तिनीहरूको घमण्ड खोक्रो छ, र तिनीहरूका धार्मिक सफलताहरू तुच्छ र नगण्य हुन्छन् । तापनि तिनीहरूले अरूलाई हेप्छन्, जो तिनीहरूको स्तरमा आइपुग्न सक्दैनन् । अनि विधिवादी इसाईहरूले चाहिँ अरू विश्वासीहरूलाई तुच्छ ठान्ने गर्छन् र तिनीहरूको निन्दा गर्छन्; किनभने यी विश्वासीहरूले विश्वासको सम्बन्धमा महत्त्वपूर्ण नभएका मामुली कुराहरूको विषयमा गर्नु हुने र गर्नु नहुने कामकुराहरूको बीचमा तिनीहरूले जस्तै उस्तै-उस्तै सिमाना तानेका हुँदैनन् ।

२) हामीले एक-अर्कासित जोरी खोज्नुहुँदैन ।

पवित्र आत्माले भरपूर भएको व्यक्तिले अरूको छेडखानी गर्दैन र कसैसँग अनावश्यक निहुँ खोज्दैन । अरू मानिसहरूसित जोरी खोज्ने मानिस पवित्र आत्माको विपरीत गएको हुन्छ, र त्यसले पवित्र आत्माको

भरपूर जीवनको बारेमा केही पनि जान्दैन, तर त्यसले पवित्र आत्माबाट आएको जीवन इन्कार गरेको हुन्छ। आफ्नै दृष्टिकोणले अरू मानिसहरूलाई जाँचे र न्याय गर्ने हाम्रो के काम? के हामी अरू मानिसहरूको जीवनमा आइपरेका सबै समस्याहरू जान्दछौं? के हामीले उनीहरूको हृदयमा लडाइँ गरिरहेका परीक्षाहरू बुझेका छौं? होशियार, किनभने हामी कहिल्यै उनीहरूका पाइलाहरूमा टेकेका छैनौं।

३) हामीले एक-अर्काप्रति द्वेष राख्नुहुँदैन।

डाहाको पाप गर्ने मानिसले अरूको सम्पत्तिमा आँखा लाउँछ, जुन कुराको न त्यसको हक न त्यसको दाबी हुन्छ। डाहाले अरू मानिसहरूको सफलता, अरू मानिसहरूका कला, सीप र प्रतिभाहरू सहन सक्दैन; त्यो मानिस अरूको शिक्षादिक्षा, अरूको धनसम्पत्ति, अरूको सुन्दरता आदिमा कहिल्यै खुशी हुँदैन। त्यो व्यक्ति जसका शारीरिक र आत्मिक क्षमताहरू सीमित र थोरै हुन्छन्, अथवा त्यो व्यक्ति जसको चरित्र कमजोर छ, यस्ताहरूले अरू मानिसहरूलाई डाहा गर्न बढी सम्भव हुन्छ; किनभने तिनीहरूले आफ्नो भन्दा अरू मानिसहरूको 'सफलता' देखिरहेका हुन्छन्। तर अनुग्रहको अधीनतामा रहेकाहरूबाट यस प्रकारका पापी भावनाहरू दूर रहून्! ख्रीष्टसित यी कुराहरूको के सम्बन्ध छ? साँचो विश्वासीले अरूलाई आफूलाई भन्दा बढी आदर गर्छ। तर व्यवस्थापालकहरू भूटो प्रशंसा पाउन खूब रुचाउँछन्। तर आत्मिक महानता केमा छ? अँ, गुप्तमा गरिएको सेवा र अदेख परिश्रममा साँचो महानता छ।

गलाती ६:१: यहाँ, यस पदमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले एउटा पतित विश्वासीसित कस्तो व्यवहार गर्नुपर्छ, सो कुरा बताउने सुन्दर आदेश हाम्रो सामु राखिएको छ। तर यस प्रकारको व्यवहार व्यवस्थाको ठीक विपरीतमा छ; किनभने व्यवस्थाले अपराधीहरूलाई दयामायाविना न्याय गर्छ।

'कुनै अपराधमा पक्राउ पर्नु' भनेको मूलभाषाअनुसार 'अचानक कुनै अपराधमा पर्नु' हो; यसैले यस पतित मानिसले त्यस पापका निम्ति कुनै

तयारी नगरेको, उसलाई त्यस अधर्मको बानी नलागेको, तर सोच-विचारविना उसले त्यो अपराध गरेको बुझिन्छ। यहाँ यस्तो व्यक्तिको कुरा गरिएको छ। यस्तो विश्वासीसित आत्मिक इसाईहरूको व्यवहार कस्तो हुनुपर्छ, सो बताइएको छ। तर यस परिस्थितिमा शारीरिक इसाई भएकाहरूले त्यस अपराधीको सुधार गर्नुको सट्टामा बरु त्यसको बिगार गर्लान्; किनकि त्यस अपराधीप्रति तिनीहरूको मन छिसो, कडा र प्रेमरहित हुन्छ। तब पापमा फसेकाहरूमध्ये कसले यस्ताहरूको अर्ती सुन्ला, जब ती सुधार गर्नेहरूको जीवन ठीक छैन र तिनीहरूको सम्बन्ध खीष्ट येशूसित घनिष्ठ पनि हुँदैन ?

यस कुरामा हामीलाई पूरा खुलदुली लागेको छ: के आत्मिक मानिसले आफ्नो विषयमा 'आत्मिक हुँ' भन्छ, के त ? कि के आत्मिक मानिसहरू यिनीहरू होइनन्, जसले आफ्ना कमजोरीहरू र कमीहरू राम्ररी बुझेका र जानेका हुन्छन् ? तब पतित व्यक्तिलाई उठाउने काम कसले गर्ला ? यसो गरेर आत्मिक ठहरिनु हो भने कसले यो काम आँट्ला ? यसो गरेर आफ्नो नैतिकता बाजीमा हालिन्छ भने केकसो ? यी प्रश्नको एउटै उत्तर छ: वास्तवमा साँचो आत्मिक मानिस त्यही व्यक्ति हो, जसले आफ्नो विषयमा बढी विचारै गर्दैन, तर जससँग गोठालाको कोमल मन हुन्छ, जसको एकमात्र चिन्ता अपराधीलाई सुधार गरेर उठाउनु हो। उसमा घमण्ड अलिकति छैन; उसले आफूलाई अरूलाई भन्दा श्रेष्ठ ठान्दैन। उससँग नम्रताको आत्मा छ; उसले आफू पनि पापको परीक्षामा पर्न सक्छु भन्ने कुरा राम्ररी जान्दछ।

गलाती ६:२: 'एक-अर्काका भारहरू उठाउनु' भनेपछि यी भारहरूमा हामीले कुन अर्थ लगाऔं ? यस सन्दर्भमा मलाई लाग्छ, यी भारहरू हाम्रा असफलताहरू, हाम्रा प्रलोभन, परीक्षा र जाँचहरू हुन्छन् होला। आफूलाई पतित विश्वासीदेखि टाढामा राखेर उसलाई दोष्याउने दोषदर्शी हुनुभन्दा बरु आपदविपदमा परेको भाइबहिनीकहाँ गएर उसको समस्यामा उसलाई सकेसम्म सहायता गर्नु उचित हो।

ख्रीष्टको व्यवस्था भन्नाले प्रभु येशूका सबै आज्ञाहरूको संग्रह बुझ्नुपर्छ, जति आज्ञाहरू उहाँले आफ्ना चेलाहरूलाई नयाँ नियमभरि दिनुभएको छ। ख्रीष्टको व्यवस्थाको सार यसैमा छ: 'तिमीहरूले एक-अर्काका लागि प्रेम गर!' (यूहन्ना १३:३४ र १५:१२)। हामीले एक-अर्काका भारहरू उठाएर यो आज्ञा पूरा गर्नुपर्छ।

ख्रीष्टको व्यवस्था र मोशाको व्यवस्थाको बीचमा आकाश-पातलको भिन्नता छ। मोशाको व्यवस्थाले तिनीहरूलाई जीवन दिन्छु भनेको छ, जसले त्यसको आज्ञापालन गर्छन्; तर त्यसले कसैलाई आज्ञापालन गर्ने शक्ति दिँदैन। व्यवस्थाले दण्डको डरत्रास देखाएर मानिसहरूलाई आज्ञाकारी तुल्याउन खोजेको हो। तर ख्रीष्टको व्यवस्थाले उनीहरूलाई प्रेमसाथ आदेश दिन्छ, जसले ख्रीष्टमा मुक्ति र जीवन पाएका छन्। अनि ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले पवित्र आत्माको शक्तिमा प्रभु येशूका आज्ञाहरू पूरा गर्छन्। पवित्र आत्मा उनीहरूको क्षमता हुनुहुन्छ। अनि उनीहरूमा आज्ञाकारी हुने चाहना कहाँबाट आउँछ? उनीहरू ख्रीष्टको प्रेमले प्रेरित भएका हुन्छन्; उनीहरूले प्रभुलाई बढी प्रेम गर्न खोज्छन्।

गलाती ६:३: हामी सबै एउटै तत्त्वले बनेका, माटोले बनेका मानिसहरू हौं। के हामी कसैलाई पापमा पतित भएको देखेका छौं? तब हामीले याद गर्नुपर्छ: परमेश्वरको अनुग्रह नभए त्यो पतित व्यक्ति हामी आफू हुन सक्नेथियौं। तब के हामीले आफूलाई अरूलाई भन्दा श्रेष्ठ ठानौं? यो त आफूलाई धोका दिनु मात्र हो। अरू मानिसहरूका भारहरू उठाउने काम हामीले कहिले पनि तुच्छ ठान्नुहुँदैन, अनि यसो गरेर हामीले आफ्नो मानभाउ गुमाइपठाउँदैनौं।

गलाती ६:४: यस पदमा हामी ती मानिसहरूको बारेमा चेताउनी दिएका देख्छौं, जसले सधैं आफूलाई अरू मानिसहरूसित तुलना गर्छन् र यस प्रकारको अनुचित आलोचनबाट सन्तुष्टि उठाउँछन्। ख्रीष्टको न्यायआसनको सामु उभिँदाखेरि हामीले अरूको विषयमा होइन, तर आफ्नो व्यक्तिगत जीवनको लेखा दिनुपर्छ भन्ने कुरा प्रेरित पावलले हामीलाई याद दिलाउँछन्। तब एक-अर्काका लागि तुलना गर्ने के काम?

यसकारण हामीले आफ्नो विषयमा होशियार बस्नुपर्छ। अरूका असफलताहरूमा आनन्द लिने देखान नगरौं, तर न्यायको त्यस दिनमा हामीले आफ्नो सेवा र कामको विषयमा गर्व गर्न सकौं।

गलाती ६:५: गलाती ६:२ पदमा प्रेरित पावलले के सिकाएका छन् भने, हामीले यस वर्तमान जीवनमा एक-अर्काका दुःखहरू, कष्टहरू, चिन्ताहरू र समस्याहरू उठाएर एक-अर्कालाई सहायता पुऱ्याउनुपर्छ। तर गलाती ६:५ पदमा आएर उनले भन्न खोजेको कुरा यस प्रकारको छ: हामीमध्ये हरेकले आफ्नो जीवनका निम्ति आ-आफ्नै जिम्मेवारी उठाउनुपर्छ। यस जिम्मेवारीलाई यहाँ 'आफ्नै भारी' भनिएको छ, जुन भारी हामीले बोक्नुपर्छ र जसको विषयमा हामीले आफ्नो लेखा दिनुपर्छ, ख्रीष्टको न्यायआसनको सामु।

गलाती ६:६: ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले आफ्ना इसाई शिक्षकहरूलाई आर्थिक रूपले सँभाल्नुपर्छ। 'सबै असल कुराहरूमा भागी बनाउनु' भनेको हामीलाई परमेश्वरको वचनबाट शिक्षा दिनेहरूसित हामीले आफूसँग भएका सबै भौतिक कुराहरू बाँड्नुपर्छ गरेर उनीहरूलाई हर कुरामा सहभागी तुल्याउनुपर्छ। हामीले उनीहरूका निम्ति प्रार्थना गर्नुपर्छ; हामीले इमानदारपूर्वक उनीहरूको वास्ता गर्नुपर्छ।

गलाती ६:७: हामीले परमेश्वरका सेवक र दासहरूको बेवास्ता गरेको अरू कसैले नदेख्ला, तर परमेश्वरले देख्नुहुन्छ र यही हाम्रो कुव्यवहारअनुसार हामीलाई प्रतिफल पनि दिनुहुन्छ। हामीले त्यही कुराको कटनी गर्छौं, जुन कुरा हामीले पहिले छरेका पनि छौं। तर कटनी गर्दा छरेको भन्दा बढी फल उठाइन्छ। कुनै कृषकले गहुँ छर्छ भने, उसले गहुँको कटनी गर्छ नै, तर उसले तीस गुणा, साठी गुणा वा सय गुणा बढी फल पाउँछ। यसमा डाक्टर सी. आई. स्कोफिल्डले आफ्नो टिप्पणी दिएर यसो भन्दछन्: 'परमेश्वरको आत्माले यहाँ पापी मानिसहरूको पापको सम्बन्धमा बोल्नुभएन, तर पवित्र जनहरूको जिम्मेवारी वा उनीहरूले दान दिने सम्बन्धमा देखाएको उनीहरूको कुव्यवहारको विषयमा बोल्नुभएको र हाम्रो कन्जुसी हप्काउनुभएको हो।'।

छरेको कुराको कटनी गर्ने नियमको अर्थ निम्न कुरामा पनि लागू हुन्छ: 'जसले अधर्म जोत्छन् र दुष्टता छर्छन्, तिनीहरूले त्यही कटनी गर्नेछन्' (अय्यूब ४:८) । अनि 'तिनीहरूले हावा छरेका छन्; यसैले तिनीहरूले भुमारीको कटनी गर्नेछन्' (होशे ८:७) । यस विषयमा श्री जी. आई. फ्रौडेले यसो भन्दछन्: 'मानव-इतिहासबाट एउटा कुरा सुनिश्चित हुन्छ, र यही एउटा कुरा घरिघरि दोहोरिएको हुन्छ: यस संसारको जग एउटा नैतिक जग हो; यसैले अन्तमा भलो गर्नेहरूको भलाइ र कुकर्माहरूको कुभलो हुने नै छ ।'²⁸

गलाती ६:८: गलाती ६:७ पदअनुसार छरेको कुराको कटनी गर्ने नियम त छ, जो इसाई जीवनमा पनि लागू हुन्छ । तर विशेष ध्यान हामीले केमा लगाउनुपर्छो भने, यो नियम आठ पदसित जोडिएको छ, जहाँ हामीले दान दिने सम्बन्धमा प्रेरितको अर्तीउपदेश पाउँछौं । तब शरीरका निम्ति छर्ने को होला ? के ऊ त्यो मानिस होइन र, जसले आफ्नो सबै पैसा आफ्नै निम्ति, आफ्नै सुखका निम्ति, आफ्नै आनन्दका निम्ति खर्च गर्छ ? आत्माका निम्ति छर्नु भनेको आफ्नो पैसाले परमेश्वरको इच्छाअनुसारका कामकुराहरूको प्रगति गर्न खोज्नु हो ।

शरीरमा छरिदिनेहरूले कटनी त गर्छन् नै, तर तिनीहरूले निराशले पूर्ण एउटा हानिकारक कटनी गर्छन्, यहाँ, यस संसारमा; किनकि तिनीहरूको उमेर जति ढल्किँदै जान्छ, तिनीहरूले पुलपुलाएको तिनीहरूको शरीर पनि त्यति नै बढ्दो हुँदै जान्छ र तिनीहरूको शारीरिक मृत्यु नजिक आउँदैछ । अनि आउँदो युगमा पनि तिनीहरूको हानि अति ठूलो हुनेछ; किनभने तिनीहरूले अनन्त-अनन्तसम्म कुनै इनाम पाउनेछैनन् । आत्माका निम्ति छर्नेहरूले आत्माबाट अनन्त जीवनको कटनी गर्नेछन् । पवित्र बाइबलमा जब 'अनन्त जीवन'को विषयमा पढ्छौं, तब हामीले यसको अर्थ दुई प्रकारले बुझ्नुपर्छ: अ) हरेक ख्रीष्ट-विश्वासीसँग अनन्त जीवन छ; उसले अनन्त जीवन पाइसकेको हुन्छ (यूहन्ना ३:३६) । अनि आ) रोमी ६:२२ पदअनुसार यस पार्थिक जीवनको अन्तमा 'अनन्त जीवन' विश्वासीहरूलाई दिइनेछ । अरूहरूले

होइन, तर आत्मामा छर्नेहरूले मात्र अहिले नै, यस युगमा अनन्त जीवन उपभोग गर्न पाउँछन्, साथै स्वर्गीय घरमा पुगेपछि उनीहरूले आफ्नो विश्वासयोग्यताको फलस्वरूप अनन्त इनामहरू पाउनेछन् ।

गलाती ६:९: इनाम भट्ट नपाउँदा कोही निराश होला । तर यस पदमा प्रेरित पावलले पाठकवर्गहरूलाई सम्झाउँछन्: कटनीरूपी इनामहरू सुनिश्चित हुन्छन्, र इनामहरू ठीक समयमा दिइनेछन् । आजको दिन गहुँ छरेको कृषकले भोलि त्यसको कटनी गर्ने आशा गर्दैन । आत्मिक क्षेत्रमा पनि कुरा यस्तै छ: विश्वासयोग्यतासाथ हामी बीउ छर्ने गरौं; किनभने कटनीको आफ्नो समय हुन्छ । निश्चय, इनामहरू पाउने निर्धारित समय आउने नै छ ।

गलाती ६:१०: 'विश्वासको घटना'भित्र मुक्ति पाएका सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरू पर्दछन् । उनीहरूको बीचमा हामीले भलाइ गर्ने वा भलाइ नगर्ने विषयमा उनीहरूका बेगला-बेगला मण्डलीहरूका नामअनुसार छुट्ट्याउनुहुँदैन, यस प्रकारको अबाइबलीय विभाजन ल्याउनुहुँदैन । अनि हाम्रा सुकर्महरू र उपकारहरू हामीले आफ्ना सङ्गीहसार्इहरूमा सीमित राख्नुहुँदैन, यद्यपि हामीले परमेश्वरको आदेशअनुसार उनीहरूलाई नै विशेष गरी भलाइ देखाउनुपरेको छ । यस विषयमा श्री बर्टलेटले यसो भन्दछन्: 'यस अर्तीउपदेशको सकारात्मक भावना र त्यसको जोड केमा लगाइएको छ, सो ख्याल गर्नुहोस् ! किनभने हामीले अरू मानिसहरूलाई सकेसम्म कुनै हानि नगर्ने वा कुनै कुभलो नगर्ने हामीले आफ्नो लक्ष्य तुल्याउनुहुँदैन, तर अरू मानिसहरूलाई कति उपकार गरेको, अथवा तिनीहरूलाई सकेसम्म धेरै भलो गर्नु नै यस अर्तीको उद्देश्य हो; प्रेरितको त्यस आदेशद्वारा यस प्रकारको मापदण्ड हाम्रो सामु राखिएको छ ।' अनि श्री जोहन वेस्लीले यस आदेशको संक्षिप्त सारको रूपमा यसो भनेका छन्: 'तपाईं जति भलाइ गर्न सक्नुहुन्छ, त्यति नै गर्नुहोस् ! यसो गर्दा जति तरिका र प्रणालीहरू तपाईं अजाउन सक्नुहुन्छ, यी सबै अजाउनुहोस् ! जहिलेसम्म तपाईंको जीवनमा श्वास र समय रहेको छ, त्यस बेलासम्म

जति मानिसहरूलाई तपाईंले भलाइ गर्न सक्नुहुन्छ, तिनीहरू सबैको भलाइ गर्नुहोस् !'

घ) गलाती ६:११-१८: पत्रको अन्त

गलाती ६:११: 'हेर, मैले आफ्नै हातले कति ठूला-ठूला अक्षरहरूमा तिमीहरूलाई लेखेको छु' भनेर प्रेरित पावलले भन्दाखेरि उनले गलातीहरूलाई लामो चिट्ठी लेखेको बुझिँदैन। किनभने उनका अरू पत्रको तुलनामा यो पत्र निकै छोटो छ। तर अरू बेलामा उनले कुनै भाइलाई श्रुतिलेखकको रूपमा उनको पत्र लेख्न लगाए; तर यो पत्रचाहिँ उनले आफ्नै हातले लेखे। 'ठूला-ठूला अक्षरहरूमा लेखेको छु' भन्ने वाक्यांश हामीले दुई प्रकारले बुझ्न सक्छौं। कि त उनले विधि-वादीहरूसित ठूलो संघर्ष गर्दै-गर्दा आफ्नो आवेग र पूरा समर्पण देखाउन खोजेर यहूदी धर्मबाट आएको यो हमला कति ठूलो हुँदो रहेछ, सो सुस्पष्ट पार्न चाहे, कि ता उनका आँखाहरू धमिला भएका हुनुपर्छ। यस वाक्यबाट धेरैजनाले यस प्रकारको अर्थ हुनुपर्छ भन्ने सुभाउ दिएका छन्; अनि हामीलाई पनि यो अर्थ सटीक लाग्छ।

गलाती ६:१२: यी यहूदी धर्म प्रचार गर्ने प्रचारकहरूले आफ्नो मतमा आएर तिनीहरूलाई पछ्याउँदै गरेका ठूलो भीड मानिसहरूलाई जित्न खोजे; तब तिनीहरूले आफ्नो मतको कति धेरै सदस्य छन् भनेर ठूलो जनसङ्ख्यामा गर्व गर्न सक्नेथिए। तिनीहरूले खतनामा जोड लागेर र मानिसहरूलाई खतना गराएर नै आफ्नो यो उद्देश्य पूरा गरे। हुन पनि हो, आफ्नो जीवनका नराम्रा आदतहरू बदलिनुभन्दा मानिसहरू बरु रीतिहरू र विधिहरू पालन गर्न तयार छन्। आफ्ना आत्मिक स्तरहरू घटाएर आज पनि धेरै सदस्यहरू भएको ठूलो मण्डली स्थापित गर्न सजिलो पर्छ। भूटा शिक्षकहरूको यस प्रयासमा प्रेरित पावलले तिनीहरू कति इमानदार नभएका, तिनीहरूको कपट देख्न सके। यसैले उनले तिनीहरूलाई तिनीहरूले ख्रीष्टको क्रूसको खातिर सतावट भोग्न नचाहेको आरोप

लगाए। यहाँ ख्रीष्टको क्रूसको अर्थ 'शरीर'रूपी मानिसको स्वभावमाथि छुरी लगाएको, त्यसलाई दण्डको आज्ञा दिएको, परमेश्वरलाई प्रसन्न तुल्याउने सम्बन्धमा त्यसलाई र त्यसका सबै कोशिशहरू पूरा रद्द गरेको बुझिन्छ। ख्रीष्टको क्रूसले मानिसको पापमय स्वभावमाथि र मानिसद्वारा सर्वोत्तम ठानिएका त्यसका जम्मै प्रयासहरूमाथि 'खारिज' भन्ने शब्द लेखिदिन्छ। ख्रीष्टको क्रूसले हामीलाई सबै खराबीबाट अलग पार्छ। यसकारण मानिसहरूले क्रूसको महिमित शुभ सन्देशलाई घृणा गर्छन्। अनि जसले क्रूसको प्रचार गर्छन्, उनीहरूलाई तिनीहरूले सताउँछन्।

गलाती ६:१३: यहूदी धर्मका प्रचारकहरू स्वयम् व्यवस्था पालन गर्ने पक्षमा थिएनन्। खतनामा एउटा सजिलो उपाय अजाएर तिनीहरूले सकेसम्म धेरै मानिसहरूको धर्मपरिवर्तन गराएर आफ्नो मतमा हुल्न खोजेका हुन्। तब तिनीहरूले हाम्रा सदस्य यति धेरै छन् भन्ने कुरामा घमण्ड गर्न सक्नेथिए। यस सम्बन्धमा श्री जेम्स एम. बोइसले यसो भन्छन्: 'सकभर धेरै मानिसहरूलाई हरितमाम भइसकेको यहूदी धर्मका निम्ति जित्न खोज्ने तिनीहरूको जोश र प्रयास त थियो; त्यो हामी मान्दछौं। तर विचारा, खतना भएका यी यहूदीहरू आफूले पनि व्यवस्था पालन गर्न सकेनन्।'

गलाती ६:१४: प्रेरित पावलले मानिसको स्वभावमा गर्व गर्ने कुनै कारण देखेनन्। उनको गर्व गर्ने एकमात्र कारण ख्रीष्टको क्रूस नै थियो। त्यस क्रूसमा 'संसार' पावलका निम्ति मर्यो, र पावल 'संसार'का निम्ति मरे। जब एउटा मानिसले मुक्ति पाउँछ, तब संसारले उसलाई बिदा गर्छ, अनि उसले संसारलाई बिदा गर्छ। संसारका निम्ति ऊ बिग्रियो र बेकम्मा भयो; किनभने अबदेखि उसो उसले संसारका क्षणभङ्गुर सुखहरूमा कुनै चासो राख्दैन। उसका निम्ति संसारको आकर्षण हरायो; किनकि उसले ख्रीष्ट येशूलाई पायो, जसले उसलाई सम्पूर्ण सन्तुष्टि दिनुहुन्छ। यस विषयमा श्री फिन्डलेले यसो भन्छन्: 'अबदेखि उसो ख्रीष्ट-विश्वासीले संसारलाई कहिल्यै पत्याउन सक्दैन; अब उसले संसारको विषयमा कहिल्यै गर्व गर्नेछैन। अब उप्रान्त ऊ कहिल्यै संसारको अधि ढोग्नेछैन।'

उसका निम्ति संसार नाङ्गो र उदाङ्गो छ, अँ, महिमारहित हुन गएको छ । उसलाई मोहित पार्ने र उसलाई आफ्नो वशमा पार्न सक्ने संसारको शक्ति हराएको छ ।' परमेश्वरको सन्तान र संसारको बीचमा त्यो क्रूसरूपी ठूलो अवरोध र छेक्ने बार यस प्रकारको छ ।

गलाती ६:१५ : पहिलो हेराइमा गलाती ६:१५ पदमा त्यत्ति महत्त्व देखिँदैन होला । तर योचाहिँँ यस पत्रमा ख्रीष्टको सत्यता प्रस्तुत गर्ने सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण वचन हो ।

खतनाचाहिँँ बाहिरी रीति हो; यो एउटा विधि मात्र थियो । यहूदी धर्मका शिक्षकहरूले यस खतनाको विधिमाथि आफ्नो सम्पूर्ण महत्त्व राखेका थिए; किनकि खतना यहूदी धर्मको मुख्य जग थियो । प्रेरित पावलले निम्न वाक्यले तिनीहरूको भूलधारणा हटाएका छन्: 'ख्रीष्टमा न खतना न बेखतना केही कामको छ ।' ख्रीष्टमा न विधि, न विधिवाद न यहूदी धर्म, न व्यवस्थावाद केही गनिन्छ । तर यस्ता मानिसहरू पनि छन्, जसले कुनै रीतिविधि मान्दैनन् र यसो नगरेकोमा गर्व गर्छन् । तिनीहरूको मण्डली-सभा हरेक रीतिरिवाजको विरुद्धको क्रान्तिजस्तै देखिन्छ । तर यो पनि व्यर्थ हो ।

परमेश्वरको सामु कुन कुरा गनिन्छ त ? एउटा नयाँ सृष्टि !! उहाँले हाम्रो जीवन परिवर्तन भएको र ख्रीष्टमा नयाँ भएको देख्न चाहनुहुन्छ । यस सम्बन्धमा श्री फिन्डलेको टिप्पणी सुन्नुहोस्, जसले यसो लेख्छन्: 'साँचो इसाईपन केमा छ ? त्यसले खराब मानिसहरूलाई सज्जन व्यक्तिहरू तुल्याउँछ; त्यसले पापका दासहरूलाई लिएर तिनीहरूलाई परमेश्वरका छोराछोरीहरू तुल्याउँछ ।' सृष्टिहरू दुईवटा छन्; सबै मानिसहरू तीमध्ये एउटाका हुन्छन् । संसारमा जन्मिएका सबै मानिसहरू पुरानो सृष्टिका हुन्छन्; किनकि तिनीहरू सबै आदमका सन्तान हुन् । आदमका सन्तान भएको नाताले तिनीहरूको स्वभाव पापमय हुन्छ । तिनीहरू सहारारहित छन् । परमेश्वरको सामु तिनीहरू सबै दोषी छन् । यस हराएको अवस्थाबाट आफूलाई बचाउने तिनीहरूका सबै कोशिशहरू व्यर्थ र निकम्मा छन् । तिनीहरूले असल चरित्रद्वारा वा धर्मकर्महरूद्वारा मुक्तिको

काममा परमेश्वरलाई सघाउन खोज्छन्; तर यसको के काम ? यसरी तिनीहरूको जीवन परिवर्तन हुँदैन, बदली हुनै सक्दैन । तर यता एउटा नयाँ सृष्टि पनि छ; अनि त्यस नयाँ सृष्टिका मालिक बौरिउठ्नुभएको येशू प्रभु हुनुहुन्छ । को-को नयाँ सृष्टिका हुन्छन् त ? उनीहरू नयाँ सृष्टि भएका छन्, जसले आफ्ना पापहरूबाट मुक्ति पाएका छन्, जसले ख्रीष्टमा एउटा नयाँ जीवन पाएका छन् । नयाँ सृष्टि ख्रीष्टमा छ; यसको शुरु ख्रीष्टमा, त्यसको अन्त ख्रीष्टमा छ । यसैले परमेश्वरको दृष्टिमा असल चरित्रद्वारा ग्रहणयोग्य हुने वा धर्मकर्महरूद्वारा ग्रहणयोग्य हुने जुनसुकै प्रयास होस्, त्यो यस नयाँ सृष्टिदेखि बाहिरको कुरा हो । एउटा पवित्र जीवन रीतिविधिहरू पालन गरेको फल होइन । एउटा पवित्र जीवन ख्रीष्टमा सुम्पिएको जीवन, ख्रीष्टमा अर्पिएको जीवन हो । ख्रीष्ट-विश्वासीमा उहाँको जीवन देखा पर्नुपर्छ; किनभने त्यो पवित्र छ । यसकारण प्रभु येशूलाई तपाईंमा र तपाईंद्वारा जिउने अनुमति दिनुहोस् ! नयाँ सृष्टि भनेको पुरानो सृष्टि सुधार्नु होइन । नयाँ सृष्टिले पुरानो सृष्टिमा केही कुरा थप्दैन । तर नयाँ सृष्टिचाहिँ पुरानो सृष्टिभन्दा धेरै-धेरै फरक, बिलकुल फरक हुन्छ ।

गलाती ६:१६: यस पदमा प्रेरित पावलले कुनचाहिँ नियमको कुरा गर्छन् ? यो नियम नयाँ सृष्टिको नियम हो । प्रेरितको शुभकामना, त्यो शान्ति र कृपा - यी आशिषहरू नयाँ सृष्टि भएका सबैमाथि आऊन् ! उनीहरूले आफूले पाएको जुनै पनि शिक्षा 'के यो शिक्षा नयाँ सृष्टिको शिक्षा हो ?' भनेर जाँच गर्छन् । उनीहरूले नयाँ सृष्टिसित नमिल्ने जुनसुकै शिक्षा र कुरा इन्कार गर्छन् र रद्द गर्छन् ।

'परमेश्वरको इस्त्राएलमाथि' भन्ने वाक्यांशमा धेरैले यो त ख्रीष्टको मण्डली हुनुपर्छ भन्ने अर्थ लगाएका छन् । तर मण्डली परमेश्वरको इस्त्राएल होइन, तर तिनीहरू नै परमेश्वरको इस्त्राएल गनिन्छन्, जो स्वभावैले यहूदी हुन् र जसले प्रभु येशूलाई मसीहको रूपमा ग्रहण गरेका छन् । व्यवस्थाको अधीनतामा रहनेहरूका निम्ति न शान्ति न कृपा छ । शान्ति र कृपा नयाँ सृष्टिका हुनेहरूको अंश र हकको सम्पत्ति हो ।

गलाती ६:१७: प्रेरित पावल अधि कुनै समयमा व्यवस्थाका दास थिए, तर अबचाहिँ प्रभु येशूद्वारा उनले यस बन्धनबाट छुटकारा पाए। अब उनी प्रभु येशूका भएका छन् र खुशीसाथ येशूका दास बनेका छन्। दासहरूको शरीरमा तिनीहरूका आ-आफ्ना मालिकको चिन्ह डामिन्थ्यो; ठीक त्यस्तै पावलले आफ्नो शरीरमा प्रभु येशूको स्वामित्वका चिन्हहरू ग्रहण गरेका छन्। यी चिन्हहरू के-के हुन्? यी चिन्हहरूचाहिँ यहूदीहरूले उनलाई सताउँदाखेरि तिनीहरूको हातद्वारा लगाइएका उनको शरीरका चोटहरूको डामका चिन्हहरू हुन्। अब निर्धक्कसाथ उनले भन्दछन्: 'तिमीहरूले मलाई फेरि यहूदी तुल्याउने कोशिश नगरे पनि हुन्छ; यो सबै व्यर्थ छ। मसँग आफ्नो धर्मको प्रतीक - त्यस खतनाको कुरा नगर; किनभने त्यो त व्यवस्थाको वशमा पार्ने दासत्वको चिन्ह हो। मसँग अर्कै चिन्ह छँदैछ; किनकि प्रभु येशू मेरा नयाँ मालिक हुनुहुन्छ, र उहाँको स्वामित्वको चिन्ह मेरो शरीरमा लगाइएको छ।'

गलाती ६:१८: अब प्रेरित पावल आफ्नो पत्रको अन्तमा आइपुगेका छन्। उनको कलम अब लेख्न रोकिँदैछ। तर चुप लाग्नुभन्दा अधि उनले एउटा आशिषको शब्द छोडिहाल्नुपर्छ। यो शब्द के हो? अनुग्रह!! अनुग्रहचाहिँ ख्रीष्टको सुसमाचारलाई चिनाउने चिन्हारी हो। अनुग्रह नै हो, व्यवस्थाचाहिँ होइन। यस पत्रको शुरुमा उनले यस अनुग्रहबाट आफ्नो पत्र लेख्न शुरु गरेका हुन् (गलाती १:३); अनि अहिले उनले आफ्नो विषयवस्तु 'अनुग्रह' लिएर आफ्नो पत्र अन्त्याउँछन्। उनको आशीर्वाद: 'प्रभु येशू ख्रीष्टको अनुग्रह तिमीहरूको आत्माको साथमा रहिरहोस्! आमेन!'

विधिवाद के हो ?

गलातीहरूलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पत्रको अध्ययन गरिसिद्ध्याएपछि कसैले 'बाफ्रेबाफ, प्रेरित पावलले विधिवादको प्रचार गर्ने यी भूटा शिक्षकहरूलाई कति राम्रो गरी चुप पारे ! अबदेखि यो विषय कहिल्यै उठ्नेछैन' भन्ने विचार गर्ला । तर मण्डली-इतिहासले र आफ्नो अनुभवले अर्को कुरा भन्छन् । इसाई धर्ममा विधिवाद यति बिघ्न ठाउँ लिएको छ, यति महत्त्व पाएको छ, कि प्रायः सबै मानिसहरूले यो त इसाई धर्मको भाग भनी सम्भन्छन् ।

यसैकारण बुभनुहोस् ! आज विधिवादीहरू हाम्रै बीचमा बसिरहेका छन् । किनकि जब 'ख्रीष्टका दासहरू' कहलिएकाहरूले 'मुक्ति पाउनु हो भने मानिसले बप्तिस्मा लिनुपर्छ, उसको दृढकरण हुनुपर्छ र उसले मण्डलीको सदस्यता लिनुपर्छ' भनेर सिकाउँछन् भने यो के हो त ? जब तिनीहरूले मोशाको व्यवस्थाचाहिँ इसाई जीवनको सशर्त नियमकानुन हो; मुक्ति पाउनलाई हामीले विश्वास गर्नुपर्छ, तर विश्वासमा रहिरहन हामीले धर्मका कामहरू गर्नुपर्छ भनी भन्छन्, त के हामी यस कुरालाई विधिवाद भन्नपर्दैन र ? मानिसले मानिसलाई पूजाहारी-पद र सेवामा 'अभिषेक' गर्ने, यस्तो पाष्टर, पादरी वा अन्य पूजाहारीहरूलाई विशेष 'पवित्र' वास्त्र लगाइदिने, गिर्जाघरहरू पुरानो नियमको मन्दिरको रूपअनुसार निर्माण गरिदिने र ती गिर्जाहरूमा काटिएका दामी-दामी पत्थरले बनेका वेदीहरू राखिदिने अनि मण्डली-सभामा आ-आफ्ना उच्च सम्भिएका रीतिहरू अजाउने, साथै मण्डलीको वार्षिक तिथिपत्रमा लेन्तका निम्ति तोकिएको समय, मण्डलीका विभिन्न चाडहरू र उपवासका दिनहरू लगाइदिने आदि कामकुराहरू हामीले यहूदी धर्मबाट इसाई धर्मभित्र हुलेका कुराहरू नठानौं त ?

ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले विश्रामदिन मान्नुपर्छ, नत्र तिनीहरूले मुक्ति पाउन सक्दैनन् भन्ने कुरा सिकाउँदा के यो गलातीहरूलाई सिकाइएको भूटो शिक्षाजस्तो होइन र? इसाईहरूको बीचमा विधिवादको प्रभाव र नराम्रो असर ठूलो छ; यसैले हरेक ख्रीष्ट-विश्वासीले विधिवादका विभिन्न शिक्षाहरूको विषयमा जानकारी र चेताउनी पाउनुपर्छ। अनि उसले विधिवादको शिक्षा फैलाउनेहरूलाई कसरी जवाफ दिनुपर्छ, सो पनि जान्नुपर्छ।

विश्रामदिन मान्नुपर्छ भन्ने प्रचार गर्ने भूटा शिक्षकहरूले शुरुमा प्रायः साँचो सुसमाचारको प्रचारकको भेष लिनै गर्छन्। तिनीहरूले 'ख्रीष्ट येशूमाथि विश्वास गर्नुहोस्' भन्दै मुक्तिको सुसमाचार प्रचार गर्छन्। तिनीहरूले सबैलाई मन पराउने सुपरिचित लोकप्रिय सुसमाचारीय भजनहरू गाउन लगाउँछन्। तिनीहरूको जोड शुरुमा परमेश्वरको वचनमा हुन्छ। तर हामी होशियार रहँदैनौं भने तिनीहरूले पछिबाट आफ्नो शिक्षा मान्नेहरूलाई मोशाको व्यवस्थाको अधीनतामा पारिछोड्छन्; तिनीहरूको विशेष जोड विश्रामदिनमा छ। यहूदीहरूको विश्रामदिन हप्ताको सातौं दिन हो, र शनिवार पर्छ।

प्रेरित पावलको शिक्षा यसको विषयमा सुस्पष्ट हुन्छ: ख्रीष्ट-विश्वासी मोशाको व्यवस्थाको लेखि मरेको मुर्दा हो। तब यी भूटा शिक्षकहरूले आफ्नो शिक्षा कसरी विश्वास दिलाउन सक्छन् त? गलातीहरूलाई लेखिएको पत्रमा छरलङ्ग लेखिएको पावलको सुस्पष्ट व्याख्या तिनीहरूले कुन पाराले काट्न सक्छन्? यसको उत्तर यस प्रकारको छ: तिनीहरूले मोशाको व्यवस्थाका नैतिक नियमहरू र त्यसका विधिहरूरूपी नियमहरूको बीचमा छुट्ट्याउँदा रहेछन्। नैतिक नियमहरू भन्नाले दस आज्ञाहरू बुझ्नुपर्छ। अनि विधिहरूरूपी नियमहरूचाहिँ शुद्ध र अशुद्ध खानेकुराहरू, कोर आदि विषयमा परमप्रभु परमेश्वरले दिनुभएका आज्ञाहरू, साथै परमेश्वरका निम्ति चढाउनुपर्ने विभिन्न बलिहरू र तीसित सम्बन्धित नियमहरू बुझिन्छन्।

तिनीहरूको भनाइअनुसार मोशाको व्यवस्थाको यो नैतिक नियम कहिल्यै खारिज भएकै छैन; किनभने यो नैतिक नियमले चाहिँ परमेश्वरको नित्य रहिरहने सत्यताको रूप लिएको छ, र यसकारण यो कहिल्यै बदली हुँदैन, जस्तै मूर्तिपूजा, हत्या र व्यभिचार जहिले पनि जुनै परिस्थितिमा पनि पापहरू नै हुन्। यी कुराहरू सधैं जुनै हालतमा पनि परमेश्वरको धार्मिक स्तर र पवित्र नियमको विरुद्धमा छन्। तिनीहरूको शिक्षाअनुसार ख्रीष्टमा विधिहरूरूपी नियम मात्र हटाइएको छ। यसैले यस सम्बन्धमा तिनीहरूको निष्कर्ष यस प्रकारको छ: जब प्रेरित पावलले 'ख्रीष्ट-विश्वासी मोशाको व्यवस्थाको लेखि मरेको छ' भन्छन्, तब उनले विधिहरूरूपी नियमको विषयमा भनेका छन्, दस आज्ञाहरूरूपी नैतिक नियमको विषयमा होइन।

तिनीहरूको शिक्षाको जोड यस प्रकारको छ: मोशाको व्यवस्थाको नैतिक नियम अझ लागू छ; यसैले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले यो नैतिक नियम पालन गर्नेपर्छ। यसर्थ इसाईहरूले यी नैतिक आज्ञाहरूअन्तर्गत विश्रामदिन पालन गर्नुपर्छ; अनि त्यस दिनमा तिनीहरूले कुनै काम गर्नुहुँदैन अरे। तिनीहरूले यसो पनि भन्छन्: रोमन् क्याथोलिक चर्चका कुनै पोपले शनिवारमा पर्ने विश्रामदिनचाहिँ आइतवारमा सारेर आइतवारमा विश्रामदिन मान्नुपर्छ भन्ने आदेश दिए रे। तर यो त सीधै परमेश्वरको वचन भङ्ग गर्नुबाहेक अरु केही पनि होइन।

तिनीहरूको तर्क हामीलाई हो जस्तो लाग्छ; यसमा ठूलो आकर्षण-शक्ति छ। तर के गर्ने? यो शिक्षा परमेश्वरको वचनको घोर विरोधमा छ। यस सम्बन्धमा तपाईं निम्न कुराहरूमा ध्यान दिनुहोला!

क) २ कोरिन्थी ३:७-११ पदको खण्डअनुसार दस आज्ञाहरू ख्रीष्ट-विश्वासीका निम्ति बितेर गएका हुन्। २ कोरिन्थी ३:७ पदले मोशाको व्यवस्थालाई 'दुङ्गाहरूमा लेखिएको र खोपिएको मृत्युको सेवा' भन्दछ। यी शब्दहरू नैतिक व्यवस्थामा अर्थात् यी दस आज्ञाहरूमा मात्र लागू गर्न उचित छ; किनभने यी दस आज्ञाहरू मात्र दुङ्गाका पाटीहरूमा खोपेर लेखिए (प्रस्थान ३१:१८)। अनि २ कोरिन्थी ३:११ पदमा हामी

के पदछौं भने, दस आज्ञारूपी मृत्युको सेवा जति महिमित किन नहोस्, त्यो त बितेर गएको सेवा मात्र हुँदो रहेछ । योभन्दा सुस्पष्ट पार्ने अरू कुनै शब्द नै छैन । यसर्थ ख्रीष्ट-विश्वासीले विश्रामदिन पालन गर्दैन । यसमा उसलाई कुनै वाध्यता छैन ।

ख) कुनै अन्यजातिको कुनै मानिसलाई कहिल्यै विश्रामदिन मात्र आज्ञा दिइएको छैन । व्यवस्थाचाहिँ यहुदीहरूलाई दिइएको हो (प्रस्थान ३१:१३) । परमेश्वरले सातौँ दिनमा विश्राम लिनुभयो; तर यहुदीहरूलाई छोडेर उहाँले अरू कुनै जातिको मानिसलाई विश्रामदिन मात्र आदेश दिनुभएको छैन । सिनाई पर्वतमा यो आज्ञा प्रथम पल्ट दिइएको थियो, अनि त्यस बेला यो आज्ञा यहुदीहरूलाई मात्र दिइएको थियो ।

ग) कतिजनाको भनाइअनुसार कुनै पोपको आदेशअनुसार विश्राम-दिन शनिवारबाट आइतवारमा सरेको छ; यसकारण इसाईहरूले आइतवारलाई नै विश्रामदिन मान्छन् रे । तर यो कुरा साँचो होइन । इसाईहरूले प्रभुको दिनलाई विशेष मान्यता दिन्छन्; त्यस दिन उनीहरू भेला हुन्छन् अनि प्रभुको सेवा र आराधना गर्छन्; किनकि आइतवारको दिनमा प्रभु येशू बौरिउठनुभएको हो (यूहन्ना २०:१) । प्रभु येशूको बौरिउठाइचाहिँ उहाँको त्राणको काम पूरा सिद्धिसकिएको प्रमाण दिन्छ । शुरुका विश्वासीहरू त्यस दिनमा प्रभुभोज खानका निम्ति भेला हुन्थे (प्रेरित २०:७) । प्रभुभोजद्वारा उनीहरूले प्रभुको मृत्युको प्रचार गर्दथिए, र आजको दिनसम्म यसो गर्दछन् । अनि यही दिन अर्थात् हप्ताको पहिलो दिनमा प्रेरित पावलको ईश्वरीय आदेशअनुसार ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले प्रभुले तिनीहरूलाई फलिफाप र उन्नति दिनुभएअनुसार चन्दा उठाउने गर्दथिए (१ कोरिन्थी १६:१-२) । साथै हप्ताको पहिलो दिनमा पवित्र आत्मा स्वर्गबाट ओर्लेर प्रभु येशूका चेलाहरूमाथि आउनुभयो ।

इसाईहरूले आफ्नो पवित्रता प्राप्त गर्ने माध्यमको रूपमा प्रभुको दिनलाई मान्दैनन्, न ता तिनीहरूले प्रभुको दिनलाई मानौं त्यो दिन नमान्दा परमेश्वरको दण्डमा पर्छौं कि भन्ने डरले मान्दछन् । तर तिनीहरूले त्यो दिन यस हेतुले अलग पार्छन्, कि तिनीहरूले प्रेमसाथ आफ्ना प्रभुको

श्रद्धाभक्ति गर्न सकून्, जुन प्रभुले आफूलाई तिनीहरूका निम्ति सम्पूर्ण रूपले दिइहाल्नुभयो ।

घ) प्रेरित पावलले नैतिक नियम र विधिहरूरूपी नियमको बीचमा छुट्ट्याउँदैनन् । उनले मोशाको व्यवस्थालाई सधैं एकै तत्त्वको रूपमा हेर्ने गर्थे । जुन मानिसले व्यवस्थाका कामहरू पूरा गर्न खोज्छ, तर जो यसो गर्न असफल हुन्छ, त्यसमाथि व्यवस्थाको श्राप आउँछ भन्ने कुरामा प्रेरित पावलले जोड दिए ।

ङ) व्यवस्थाका दस आज्ञामध्ये नौवटाचाहिँ नयाँ नियममा दोहोरिएको पाइन्छ । यी नौवटा आज्ञा नयाँ नियमभित्र किन हालिए ? किनभने ती आज्ञाहरू सधैं लागू हुने नैतिक नियमहरू हुन् । यी नियमहरू परमेश्वरका जनहरूलाई धार्मिकताको सम्बन्धमा ठीक र बेठीक खुट्ट्याउने शिक्षाको रूपमा दिइएका हुन् । दस आज्ञामध्ये एउटा आज्ञा नयाँ नियममा छैन । त्यो चौथो आज्ञा अर्थात् विश्रामदिन पवित्र मात्रे आज्ञाचाहिँ नयाँ नियममा हालिएन; किनकि कुनै दिन पवित्र मात्र वा नमात्रमा नैतिक दृष्टिकोणले कुनै गल्ती देखिँदैन । ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई विश्रामदिन मात्रे शिक्षा दिइएको छैन । यसैले परमेश्वरको वचनको आज्ञानुसार कसैले पनि इसाईहरूलाई विश्रामदिन नमानेकोमा दोष्याउन पाउँदैन (कलस्सी २:१६) ।

च) पुरानो नियमको समयमा जुन मानिसले विश्रामदिन पालन गर्दैनथियो, उसैलाई मृत्युदण्ड दिइनुपर्थ्यो (प्रस्थान ३५:२) । तर जस-जसले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई विश्रामदिन मात्रपछि भन्ने आदेश दिन्छन्, तिनीहरूले आजको दिनसम्म कहिले पनि यो आज्ञा नमात्रे व्यक्तिलाई मृत्युदण्ड दिएका छैनन् । यसरी उनीहरूले मोशाको व्यवस्थाको अधिकार कमजोर तुल्याएका हुन्छन्; यसरी तिनीहरूले व्यवस्थाको अनादर गरेका हुन्छन्; किनकि उनीहरूले व्यवस्थाको यो माग पूरा गर्न चाहँदैनन् । उनीहरूको व्यवहारबाट के बुझिन्छ भने, वास्तवमा उनीहरूले 'परमेश्वरको नियम यस प्रकारको छ, र तिमीले उहाँको यो नियम पालन

गर्नुपर्छ; तर तिमीले यो दिव्य नियम पालन नगरेमा तिमीलाई कुनै पनि हानि हुँदैन' भन्ने कुरा सिकाएका हुन्छन् ।

छ) व्यवस्था होइन, ख्रीष्ट नै ख्रीष्ट-विश्वासीको सशर्त नियमकानुन र उसको जीवनको सत्धर्म हो । यसर्थ उहाँ जस्तो हिँड्नुहुन्थ्यो, हामी त्यस्तै हिँड्नुपर्छ । प्रभु येशूको नैतिक स्तर व्यवस्थाको नैतिक स्तरभन्दा अति उच्च छ (मत्ती ५:१७-४८) । हामी पवित्र जीवन जिउने शक्ति पवित्र आत्माबाट पाउँछौं । एउटा पवित्र जीवन जिउने प्रेरणा हामी हाम्रो छातीमा प्रभु येशूप्रति भएको प्रेमबाट पाउँछौं । अनि व्यवस्थाले माग गरेको धार्मिकता हामीमा पूरा हुन्छ, जो शरीरअनुसार होइन, तर आत्माअनुसार हिँड्छौं (रोमी ८:४) ।

यसैले निचोडमा हामी भन्न सक्छौं: जुन शिक्षाले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई विश्रामदिन मात्रै करमा पार्छ, यस शिक्षाले सरासर परमेश्वरको वचनको विरोध गर्छ (कलस्सी २:१६) । यस्तो शिक्षा हामीले अर्को सुसमाचार भनेर इन्कार गर्नुपर्छ; किनभने यस शिक्षामाथि परमेश्वरको आशिष होइन, तर उहाँको श्राप पो परेको छ (गलाती १:७ र ९) ।

परमेश्वरले हामीलाई बुद्धि दिऊन्, र हामीले विधिवादको भूटो शिक्षा जहाँतहीं, त्यसले जुनै रूप लिए पनि त्यसलाई चिन्न सकौं ! परमेश्वरको सामु धर्मा ठहरिन वा पवित्रता प्राप्त गर्न हामीमध्ये कोही पनि रीतिहरूमा सहारा नलेओस्, न ता आफ्नो कोशिशमा भर परोस् ! हाम्रो आत्मिक खाँचो जेसुकै होस्, हामी यसका निम्ति सम्पूर्ण तवरले प्रभु येशू ख्रीष्टमाथि भरोसा राखौं, अँ, अरू कुनै कुरामा होइन, केवल उहाँमाथि भरोसा राखौं ! विधिवादले परमेश्वरको महिमा गर्दै-गर्दैन, तर उहाँको निन्दा पो गर्छ; किनभने यस धूर्त शिक्षाले वास्तविकता हटाएर हामीलाई त्यसको छाया पक्रन लाउँछ । हामीलाई ख्रीष्टबाट हटाएर हामीलाई रीतिहरूतिर लगाइदिने जुनसुकै कुरा अवश्य साह्रै दुष्ट हुनुपर्छ ।

ENDNOTES:

- ¹ (1:8, 9) John Stott, *Only One Way: The Message of Galatians*, pp. 27, 28.
- ² (1:18–20) The critical text reads *Cephas* (Aramaic form of *Peter*).
- ³ (2:1) E. F. Kevan, further documentation unavailable.
- ⁴ (2:3) Circumcision is a minor surgical operation performed on the male. When God ordained it for Abraham and his descendants, He intended it as a sign of His covenant with them, namely, that He would be their God and they would be His people (Gen. 17:1–11). It was not only a physical mark, but also a spiritual symbol. Abraham was circumcised as a sign that he had trusted in God (Rom. 4:11). The Jews soon forgot the *spiritual* meaning of circumcision, and carried it out simply as a ceremony. Thus the rite became valueless as far as God was concerned.
- In the NT, circumcision is no longer commanded since God is now dealing in grace with Gentiles and Jews alike. In the early days of the church, a group of Jewish believers insisted that circumcision was necessary for salvation. Hence this party was known as “the circumcision” (Gal. 2:12).
- ⁵ (2:3) A fairly full account of this meeting at Jerusalem is given in Acts 15. It should be studied carefully.
- ⁶ (2:11) See note 2.
- ⁷ (2:13) The punctuation, including quotation marks, is editorial. Some interpreters end the quotation here and view Galatians 2:15–21 as Paul’s *later explanation* of what he said to Peter.
- ⁸ (2:21) W. M. Clow, *The Cross in the Christian Experience*, p. 114.
- ⁹ (3:1) While Greek has separate singular and plural forms for *who*, an answer in the plural could not be ruled out here.
- ¹⁰ (3:5) The most ancient manuscripts were all in “capitals.” (Lower case letters evolved later.) Hence, while capitalization is editorial, the capital **H** for *He* is well taken in context.

- ¹¹ (3:13) J. Cynddylan Jones, *Studies in the Gospel According to St. John*, p. 113.
- ¹² (3:20) Though there seems to be a contradiction between the argument here and the fact that Christ is later spoken of as the Mediator of the New Covenant (Heb. 9:15), the word *mediator* is used in two different senses in these two places. Moses served as a mediator simply by receiving the law from God and delivering it to the people of Israel. He was the go-between, or the people's representative. Christ is Mediator of the New Covenant in a far higher sense. Before God could righteously dispense the blessings of this covenant, the Lord Jesus had to die. Just as death alone puts a person's last will and testament into force, so the New Covenant had to be sealed with His blood. He had to give Himself a ransom for all (1 Tim. 2:6). Christ not only insures the blessings of the covenant for His people, but also maintains His covenant people in a world that is antagonistic toward them. mediatorial work.
- ¹³ (3:24) The Greek word *paidagogos* (whence the English *pedagogy*) literally means a "child-leader." Such a person, usually a slave, was to see that the child got to and from school. Sometimes he taught as well.
- ¹⁴ (4:7) The critical text reads simply *an heir through God*.
- ¹⁵ (4:7) Norman B. Harrison, *His Side Versus Our Side*, p. 71.
- ¹⁶ (4:13) Several theories have been advanced as to Paul's "infirmity." Some eye disease, among several that are common in the Middle East, is a likely candidate. Malaria, migraine, epilepsy, and other problems have also been suggested.
- ¹⁷ (4:17) Stott, *Galatians*, p. 116.
- ¹⁸ (5:1) C. H. Mackintosh, *Genesis to Deuteronomy*, pp. 232, 233.
- ¹⁹ (5:2) Jack Hunter, *What the Bible Teaches, Galatians – Philemon*, p. 78.
- ²⁰ (5:4) C. F. Hogg and W. E. Vine, *Epistle of Paul the Apostle to the Galatians*, p. 241.
- ²¹ (5:13) Arthur T. Pierson, further documentation unavailable.

- ²² (5:16) C. I. Scofield, *In Many Pulpits with Dr. C. I. Scofield*, p. 234.
- ²³ (5:19–21) The critical text (NU) omits *adultery*. The word *fornication* (*porneia*) is often translated *sexual immorality*, which would include adultery. However, it is unlikely Paul would fail to specifically mention this rampant sin of marital infidelity in a catalogue of the flesh's vices.
- ²⁴ (5:19–21) The critical text omits *murders* (*phonoí*). Since this word looks so much like the previous word (*phthonoi*, “envy”), it would be easy to delete it in copying.
- ²⁵ (5:19–21) See note on 1 Corinthians 6:9.
- ²⁶ (5:22–23) Samuel Chadwick, further documentation unavailable.
- ²⁷ (5:24) English usage demands that the aorist *estaurousan* be translated as a present perfect, but the aorist indicative stresses the deed, *not* lasting results.
- ²⁸ (6:7) J. A. Froude, further documentation unavailable.

BIBLIOGRAPHY

Cole, Alan. *The Epistle of Paul to the Galatians*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1965.

Eadie, John. *Commentary on the Epistle of Paul to the Galatians*. Edinburgh: T. and T. Clark, 1884.

Harrison, Norman B. *His Side Versus Our Side*. Minneapolis: The Harrison Service, 1940.

Hogg, C. F., and W. E. Vine. *Epistle to the Galatians*. Glasgow: Pickering and Inglis, 1922.

Ironside, Harry A. *Expository Messages on the Epistle to the Galatians*. New York: Loizeaux Brothers, 1941.

Kelly, William. *Lectures on the Epistle of Paul the Apostle to the Galatians*. London: G. Morrish, n.d.

Lightfoot, J. B. *The Epistle of St. Paul to the Galatians*. Grand Rapids: Zonder van Publishing House, 1962.

Mackintosh, C.H. *Genesis to Deuteronomy*. Neptune, N.J.: Loizeaux Bros.

Stott, John. R. *Only One Way: The Message of Galatians*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1968.

???

विलियम म्याक डोनाल्डका अरू किताबहरूः

- १) साँचो चेलापन
- २) मामुली जीवनभन्दा उच्च जीवन
- ३) आफ्नो भविष्यको विषयमा सोचुहोस् !
- ४) प्रश्नमाथि प्रश्न - जवाफ कसले दिने ?
- ५) अब यो परमेश्वरको अचम्मको अनुग्रह
- ६) मेरो हृदय, मेरो जीवन र मेरो सबै थोक
- ७) त्यो बिर्सेको आज्ञा: पवित्र होओ !
- ८) मत्तीको सुसमाचारको टिप्पणी
- ९) मर्कूसको सुसमाचारको टिप्पणी
- १०) रोमीको पुस्तकको टिप्पणी

यी नेपाली किताबहरू तपाईंले निम्न ठेगानाहरूबाट पाउन सक्नुहुन्छः

Great Joy Book Shop
Maa Supermarket, 1st Floor
Thana Dara
P.O. Kalimpong - 734 301
Dist. Darjeeling, W.B., India
Phone No.: +91/9933459069 or +91/9547248389

OR:

Maranatha Books and Stationaries
Chabahil Chowk
P.O. Kathmandu
Nepal
Phone No. 00977/9841275267 or 00977/14478738

For English and Hindi books of the same author please write to:

OM Books Foundation
Logos Bhavan, Jeedimetla Village,
Suchirtra Junction,
P.O. Secunderabad - 500 067
Telangana, India